

WESTERN ROMAN
ZASO
CIJENA 15 d. BROJ 421

**DUGI
POVRATAK**

Joy Hayden

DUGI POVRATAK

LASO 421

JAY HAYDEN: DUGI POVRATAK

Naslov originala: **THE LONG TRAIL BACK**

Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik

Copyright: Robert Hale, London

Prijevod: Marijan Krmpotić

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

LASO – Izlazi svaki tjedan – Izdavač: RO Novinsko-izdavačka djelatnost SOUR-a »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Informativno-revijalna izdanja n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, Redakcija »Romani i stripovi« – Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković – Adresa uredništva: »Laso«, Redakcija »Romani i stripovi«, 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, telefon: (041) 515-555 i 519-555 – Tisak: RO Štamparska djelatnost »Vjesnik« n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o. i OOUR TM n. sub. o., 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) »Vjesnikova« Press agencija Zagreb. Cijena pretplate za godinu dana iznosi 780 d ili 702 d s popustom od 10 posto, a za 6 mjeseci 390 d ili 351 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10 %. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-1216 SOUR »Vjesnik«, Interna banka, s oznakom za »Laso«. Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00 – Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00 – Uplata za devizni račun 30101-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb (za »Laso«) Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Zadnja kolor-stranica 9000 d, c/b stranica 7000 d.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Nije bilo zločina što ga nije počinio Erwin Colfax. Krao je konje i rogatu stoku. Ubijao za novac iz zasjede. Pucao u leđa i pljačkao koga je stigao i što mu je došlo pod ruku. Za njega se zaista moglo reći da je nitkov.

No možda on i nije počinio sve zločine koje su mu pripisivali. Ipak, zločini što ih je priznao Erwin Colfax bijahu toliko brojni, toliko jezoviti, okrutni i nemilosrdni, da su se od Arizone do Pine Ridgea u Montani čuvari zakona i reda slagali da već samo zbog njih zaslužuje vješala.

Četiri države i dva teritorija tražili su da mu sude, dok je on sjedio u zatvoru u Pine Ridgeu, spokojno pušio, izazivao i vrijeđao čuvere.

Colfax je bio visok, lijepo građen, širokih ramena, vitka stasa i ravnih nogu. Iako je težio oko osamdeset kilograma, bijaše snažnih mišica i bez trunka sala. Nikada nije dugo mirovao na jednom mjestu. Bio je nemir-

na duha kao punokrvan ždrijebac.

Nos mu je jednom bio slomljen, pa mu je bio pljosnat i malo kukast. Oči mu bijahu modre poput ledenih glečera za ljute zime. Izražavale su spokojno lukavstvo i strpljivu čud. Zapravo, oči mu bijahu podmukle kao u lukave pume i krvožedne kao u bijesna risa. Prodorne oči što su svakog u tren procijenile. Zahvaljujući baš njima, Colfax je doživio trideset petu. Mnogo za zločinca, jer su ljudi poput njega mnogo mladi plaćali glavom svoja nedjela.

Nitko nije potcjenjivao Colfaksa, pa ni zatvorski čuvari u Pine Ridgeu. Colfax je za novac ustrijelio s leđa dva stočara. Ubio ih je iz zasjede i tvrdoglavo je odbijao da oda tko ga je platio za to odvratno ubojstvo. Smješkao se oholo svima u lice. Dobio je pet stotina dolara po ubijenom.

Ali taj ga je put izdala sreća. Vidio ga je slučajno neki mlađić i prepoznao. Prijavio ga je

šerifu u Pine Ridgeu. Colfax je pio u baru u Pine Ridgeu kad su ga uhvatili. Trojica su došla po njega. Gradski šerif i dva pomoćnika okružnog šerifa. Nadali su se da će im se oduprijeti, ali je Colfax doživio trideset petu i stoga što je znao procijeniti kad se valja oduprijeti, a kada se pokoriti. Nitko se pametan neće suprotstaviti trojici naoružanih ljudi od zakona.

Poslije desetak dana u maloj ćeliji Colfax počeo šetkati gore dolje. Per koraka naprijed, pet koraka natrag. Deset dana se podrugljivo smješkao, kesio zube i slijegao ramenima, a poslije toga je sve više i više nalikovao na podivljalu zvijer u kavezu.

Poslije petnaestak dana zatvorski čuvari počeli moliti da netko dođe po njega i da ga odvede. Bilo im je svejedno kamo. U Novi Meksiko, u Teksas, Kansas, Nebrasku ili Wyoming, pa i u sam pakao ako nema kamo, ali samo da ga se već jednom otarase.

Na žalost nitko nije došao. Colfax je mjerio ćeliju koracima, pušio i smirivao se kako su dani prolazili. Ljudi su već pomalo zaboravili ona dva umorstva i vitkog, stasitog čovjeka podmuklih očiju u ćeliji iza željeznih rešetaka.

Svi osim njegovih čuvara kojima je bilo naredeno da uz njega stražare danonoćno. Oni su i opazili da mu se stanje pogoršava. Morali su trpjeti njegove uvrede i slušati prijetnje.

– Potpuno mi je svejedno – reče Newton Fisher, pomoćnik okružnog šerifa gradskom šerifu Foleyju St. Johnu – tko će ga uzeti. Ali ako se netko uskoro

ne pojavi, odoh je na dug dopust. Svaki dan je sve gori. Nemam više živaca. Pljuje me, psuje mi sve na pasja kola, baca na mene ostatke hrane, zavija na mjesec kao vuk kroz zatvorske rešetke. Nije dobro držati čovjeka tako dugo u zatvoru. Poludjet će.

– Za njega je samo metak dobar. Ako hoćeš da ga se oslobodiš, ti samo reci. Kad se vratiš sa šetnje, nestat će i tvoje brige.

– Šališ se, Foley.

– Newt, ostavi mi ključ i vrati se za dva sata, pa ćeš onda vidjeti tko se šali.

– A zašto, k vragu, Foley?

– Zaboravio si da su mi bili prijatelji ona dva stočara koja je onako mučki ustrijelio. A ja dobro poznajem takve kao što je on. Već ih dvadeset godina progonim. Ja njih nikada nisam zaključavao u ćelije i igrao se s njima zatvorenika i čuvara. Ja sam ih odmah ustrijelio – odvrati mu Foley.

Ali, naravno, tako se više nije smjelo obračunavati s razbojnicima. Zacijelo je Colfax zaslužio smrtnu kaznu, ali na smrt ga mora osuditi sud. Došla su nova vremena i na Divlji zapad.

Novine su sve manje pisale o Erwinu Colfaxu, a okružni je šerif imao odviše briga s razbojnicima na slobodi, da bi se odveć brinuo za jednog jedinog onkraj brave u Pine Ridgeu.

Premda su na njega gotovo svi zaboravili, nisu njegovi tamničari. Erwin Colfax odjednom postade miran i pažljiv. Gotovo je prestao jesti i pažljivo je pratio svaki korak, svaki pokret i pogled tamničara.

– Ježi mi se kosa na glavi

kad ga vidim. Čuči tamo i bulji u nas upalim i bezizražajnim očima – potužio se Newt Fisher.

Foley St. John slegne ravnodušno ramenima. Njega Colfaxova sudbina nije odviše ganula.

– Šenuo je od onog dana kada se prestao brijati. Muči ga, možda, savjest. Ili mu se privdaju njegove pokojne žrtve. Sve više naliči na kostur. Priljav je i zarastao.

– Hoćeš li ga ti ošišati, Foley?

– Gadi mi se i da ga prstom dotaknem. Bilo bi ljudskije da smo ga odmah ustrijelili.

Trideset i sedmog dana poslije Colfaxova hapšenja, Foley St. John pročita u novinama da je Vrhovni sud odlučio da ubrza zakonski postupak za izručenje Erwina Colfaksa. Foley je jedva dočekao da tu vijest saopći Newtonu Fisheru.

– Kako ti se to sviđa, Newte? Kladim se da će postupak potrajati godinu dana.

Fisher nije tako mislio. Bio je oduševljen člankom u kojem se tvrdilo da su sudovi pojedinih država podređeni federalnim zakonima kad su posrijedi zločini na području nekoliko saveznih država i zločincima koji prelaze državne granice da bi izbjegli kaznu.

Dva dana nakog toga, trideset i deveti dan od Colfaxova hapšenja, Foley je ušao u zatvor mašući novinama.

– Čitaj što tu piše. Dobit će ga Uncle Sam! – gotovo je povikao Foley.

Točno. Sudac Vrhovnog suda u Denveru dosudio je u prilog vladina zahtjeva. U presudi je

stajalo da se Erwin Colfax mora privesti iz zatvora u Pine Ridgeu u Montanai, u saveznu kaznionicu u Fort Leavenworthu u Kansasu, gdje će mu se suditi.

Newt je bio presretan, ali samo za trenutak, jer se sjetio što to za njega zapravo znači.

– Foley, odrede li mene da ga sprovedem, dajem ostavku.

– Onda ga ja preuzimam, Newton – rado se ponudio Foley.

Fisher o tome nije htio razglabati. Nije čak ni htio razmišljati što bi se u tom slučaju sve moglo dogoditi. Foley bi jamačno izjahao dovoljno daleko iz grada i ubio bi Colfaksa, gdje ga nitko ne bi mogao vidjeti. Vratio bi se i rekao da ga je Colfax pokušao udariti i pobjeći.

A to nije bilo ni odveć daleko od istine. Po Colfaxovu se vladanju u posljednjih petnaestak dana moglo zaključiti da je razbojnik odlučio, izade li ikad iz ćelije u Pine Ridgeu, da više nikada neće dopustiti da ga uhvate i zatvore.

– Valja se strpjeti, pa ćemo vidjeti – reče mudro Newt.

I strpljivo su čekali. Prošlo je nekoliko tjedana da se baš ništa nije dogodilo. Ni novine više nisu spominjale Erwina Colfaksa. Prošla su već dva mjeseca otkad čami u zatvoru. Za to se vrijeme posve promijenio. Hrabrost je splasnula u malodušnost. Satima bi sjedio i buljio u komadić neba kroz rešetke na oknu ćelije. Smršavio je. Samo kost i koža ostadoše na njemu. Odjeća je na njemu visjela kao na vješalici. Već gotovo mjesec dana nije prozborio ni riječi.

– Sišao je s uma. Trebalo je

da ga odmah strijeljamo, da se ne muči – tvrdio je uporno Foley St. John.

Newt Fisher je napokon dobio pismo. Donio mu ga je osobno kočijaš poštanske kočije. U pismu je stajalo da Newt mora izručiti Erwina Colfaxes saveznom šerifu Jacku Lordu koji će mu se javiti čim stigne u Pine Ridge.

Fisher je pismo pokazao gradskom šerifu Foleyju St. Johnu. Kako bi tu dobru vijest dostojno proslavili, Foley je častio Fishera pivom u salunu.

– Nikada mu to neće uspjeti, zapamti. Znaš li ti gdje je Fort Leavenworth? – zlorado se smješкао Foley iznad vrča piva.

– Ako mu noge okuju lancima i stave lisičine na ruke, uspjeh će. Pazi što ti kažem – proturječio mu je pomoćnik okružnog šerifa Newt Fisher.

– Kako da ne! – posprdno će Foley.

Popili su još jedan vrč piva. Otpuhivali su od sparine.

– Jadna budala. Zalim ga od sveg srca – izusti tiho Newt Fisher, misleći na Jacka Lorda, saveznog šerifa, koji je dobio zadatak da Colfaxes sprovede u Leavenworth.

– Jesi li za još jedno pivo?

II

Savezni šerif Jack Lord stigao je u Pine Ridge s jednim danom zakašnjenja. Zadržao ga je na putu, kako reče Newton Fisher, odron zemlje i kamenja nekoliko kilometara sjevernije od Miles Cityja. Newt nije pažljivo slušao što mu govori Jack Lord. Zanimela ga je radost što će se napokon riješiti brige i od-

govornosti. I straha od Erwina Colfaxes.

Foley St. John dotrčao je zadahano u zatvor. Htio je izbliza svojim očima vidjeti čovjeka koji se odvažio da Erwina Colfaxes sam sprovede sve do Fort Leavenwortha.

Jacku Lordu nije bilo više od trideset godina. Stasom se nije mnogo razlikovao od Erwina Colfaxes. Možda je bio nešto viši, smeđokos, smeđih očiju, preplatio od sunca i vjetera. I nije se doimao razgovorljivim. Ili je možda osjetio napetost u zatvoru, pa nije htio odviše govoriti. A kad ga je Foley St. John upitao hoće li moći sam sprovesti Colfaxes do Fort Leavenwortha, Jack Lord mu je odvratio upitom:

– Zar ste se kladili da neću?

Foley na to nije odgovorio. Zapravo ga poslije toga nije imao više što pitati, pa se okrenuo i izašao.

Newt Fisher se osjećao pomalo neugodno zbog Foleyjeva vladanja.

– Nemojte se na nj odveć osvrnati. Colfaxes je mučki ubio njegova dva prijatelja. On bi ga najradije odmah ustrijelio – objasni mu Newt Fisher kao da se ispričava.

– Ne poznajem nikoga tko to ne bi želio. I u Denveru svi misle da ću ga putem smaknuti. A u Leavenworthu pak drže da je glupost uopće da ga vodim u državnu kaznionicu, kad će ga sud i tako osuditi na smrt – odvrati mu Jack Lord.

Pošto mu je Lord potpisao priznanicu da preuzima zatvorenika, Fisher se ponovo obrati Jacku Lordu.

– Ako ostavite revolver ovdje

na stolu, odvest ću vas u ćeliju k zatvoreniku. Moram vas upozoriti da Foley misli da je Colfax skrenuo s uma.

Lord bez riječi otkopča opasač, stavi ga na stol, te krene za Fisherom. Kad je Newt Fisher otključao zatvorska vrata, Lord ih zatvori za sobom. Stao je ispred rešetaka ćelije.

Colfax je netremice buljio kroz zatvorsko okno u nebo. Ni okom nije trepnuo kad ga je Newt pozvao po imenu.

— Colfaxe, došao je savezni šerif. On će te sprovesti do Fort Leavenwortha u državnu kaznionicu. Tamo će ti suditi.

Colfax se nije ni pomaknuo. Jack Lord otključa vrata ćelije i ude.

— Ustani! — zapovijedio mu je Lord strogo.

Colfax se nije na nj ni osvrnuo.

Lord se sagnuo, pograbio ga za ramena i podigao.

Kao da je odapela pračka. Colfax poskoči i podigne ruke kao da će udariti Lorda. Oči su mu divljački sijevale. Iznenađen, Lord se trgne i nagoni mu opali šamar. Colfax se baci na njega dahćući.

Newt je promatrao predstavu kao ukopan. Premda je bio naoružan, nije se usudio pucati. U gužvi je mogao pogoditi Lorda. Stisnuo je prstima rešetke i zapiljio se kao začaran u ćeliju.

Lordu je šešir pao s glave na pod. Sklanjao se žustro od hitrih Colfaxovih šaka. Sagnuo se da izbjegne udarac i udario Colfaxes šakom u želudac, odgurnuo ga od sebe i izbavio se iz kuta kamo ga je Colfax bio satjerao.

Colfax se svinuo od boli, a

Lord zamahne svom snagom i dohvati ga ispod brade. Tada ga je Lord stisnuo uza zid, pa ga još jednom odalamio po nosu.

Čim je Colfax klonuo, Lord ga uhvati za košulju na prsima. Colfaxove su ruke mlohavo visjele uz tijelo. Kolutao je očima kad je dobio još jedan udarac u glavu.

Napokon ga Lord ispusti, pošto ga je dobro stresao kao krpenu lutku, a Colfax tresne preko ležaja.

— Sad smo se upoznali. Znam kako se osjećaš i stoga ti ništa ne zamjeram. Ali ubuduće pazi što radiš — opomenuo ga je Jack Lord.

I začudo progovorio je i Colfax, mjesec dana nakon uporne šutnje. Gledao je Lorda ravno u oči.

— To je bio tek prvi pokušaj. A jedan pokušaj ne rješava ništa. Sad bar znam s kim imam posla.

Pošto su se gledali u oči neko vrijeme, Lord se sagne i pokupi šešir s poda. Kad je otresao s njega prašinu i poravnao ga, okrenuo se i dao znak rukom Newtonu da mu otvori vrata i pusti ga iz ćelije. No prije nego što je izašao, posegnuo je u džep i Colfaxu dobacio kesu s duhanom.

— Sutra ujutro krećemo na put, Colfaxe. Kad ti donesu hranu, dobro se najedi. Tko zna kad ćemo ponovo nešto dobro jesti.

Colfax pogleda u kesu s duhanom, pa u Lorda. Upale mu oči zasjaše ponovo poslije gotovo dva mjeseca. Kao onomad kad su ga doveli u zatvor.

— Najest ću se dobro. Trebat će mi snaga za ono što sam

naumio, šerife – odvrati mu otvoreno Colfax.

Lord je izašao ispred Newta iz zatvora. U šerifovoj je sobi ponovo opasao revolver. Zastao je kod vrata prije nego što će izaći. Trljao je otečene zglobove prstiju.

– Colfax i ja već ćemo neka-ko naći zajednički jezik, čini mi se. Ne morate više o tome brinuti – reče Lord Fisheru.

– I neću, čim izjašete s njim iz Pine Ridgea.

– Ima li Colfax prijatelja u gradu ili okolici?

– Ne. Nema taj prijatelja čak ni među najcrnijim ološem u Montani. Teško mi je zamisliti da je majka rodila takva nečovjeka.

– A ima li barem konja i opremu?

– Ima. Konj mu je u konjušnici. Račun će platiti gradska uprava. Nema zapreke da s njim izjašete sutra ujutro čim svane.

– Hvala vam. Vi doista jedva čekate da ga se otarasite, zar ne Fisheru? – upita ga uz smijeh Jack Lord.

– Jedva. I to moramo proslaviti. Plaćam vam piće u salunu. Ipak vas moram upozoriti. Pri pazite se. Ispustite li ga iz vida samo jedan tren, čitat ćemo u novinama vašu osmrtnicu. A imate li lance za noge i lisičine za njega?

– Imam. Ostavio sam ih u hotelskoj sobi.

Sunce je obasjavalo Pine Ridge kad su izašli iz gradskog zatvora. Vrijeme je bilo više nego li ugodno. Osim u srpnju i kolovozu, Pine Ridge je svako poslijepodne osvježavao blag sjeverac s obližnja gorja.

Kad su ušli u salun, Lord reče da mu se čini da je vrijeme ugodnije što čovjek ide više na sjever.

Newt mu odgovori da on o tome ništa ne zna. Nikada nije išao sjevernije od Britanske Kolumbije, ali su mu Indijanci rekli da je tamo vrijeme hladnije od pogleda udovice.

Lord mu na to nazdravi vrčem piva i nasmiješi mu se.

– Živjeli! Neka vas lijepo vrijeme prati cijelim putem! – odvrati mu Newt Fisher.

Newt iskapi vrč. Kad ga je položio na šank, naglo se okrenuo. Foley St. John ušao je u salun. Prišao im je i kimnuo im glavom na pozdrav. Dao je gostioničaru znak da mu natoči pivo, pa se nalaktio na šank uz Fishera i Lorda, zajedljivo se smješkajući.

– Onda, Newte, napokon si ga se otarasio.

– Sutra ujutro. Nemoj o tome tako glasno – upozori ga Fisher.

– Dobro, šaptat ću. A kaži mi što ti misliš hoće li ga taj dugonogi momak do tebe uspjeti izvesti iz nizine prije nego što ga Colfax pojede za večeru? – nastavi šaptom Foley Fisheru u uho.

– Foley, čovjek zna svoj posao. Oni su se već sporazumjeli.

– Što!? Kako... sporazumjeli?

– Poslije ću ti objasniti. Prestani sad sa mnom šaputati. Ni je pristojno prema njemu. Pusti nas sad na miru. Dovidjenja! – otpravi ga Fisher.

Newt domahne gostioničaru da im ponovo natoči, ali Lord pokri svoj vrč dlanom.

– Hvala, meni je dosta. Moram još pogledati konje. Vidjet ćemo se sutra u zoru – otkloni Lord ponudeno piće, okrene se i izađe iz saluna.

Zastao je na nogostupu. Bacio je pogled niz ulicu, pa se sporim koracima zaputio prema konjušnici.

Svi su gradići nalik jedan na drugoga, pomisli. Pine Ridge je k tome imao još i blagu i ugodnu klimu. No, čim odmaknemo na jug, progutat će nas žučkasta prašina i žega.

Prozborio je nekoliko riječi s konjušarom, a zatim je pregledao konje i opremu. Konjušar je bio neko mrko i kiselo čeljade. Kimao je šutke glavom i poslušao sve što mu je Lord naredio.

Kad je izišao iz staje, sunce je već bilo zašlo. Kako tog dana više nije imao posla, otišao je u gostionicu na večeru. Kad je pojeo, vratio se u zatvor noseći večeru na poslužavniku za Colfaxa.

Uzeo je ključeve Newta Fishera, ušao u ćeliju i stavio ispred Colfaxa poslužavnik s gustom juhom i kuhanom govedinom.

Colfax je sjedio na drvenu ležaju i pušio. Podigao je glavu. Lice mu je bilo natučeno i puno modrica.

– Jedi! – naredio mu je Colfax.

Colfax baci čik na pod. Uzeo je poslužavnik i položio ga na koljena.

– Ogladnio sam kao vuk poslije one tučnjave – reče Colfax kratko.

Lord se naslonio na vrata ćelije i promatrao ga. Vrata je ostavio otvorena.

– Pokušaj pobjeći, ako možeš

– kušao ga je izazvati Lord.

Colfax pogleda iskosa u šerifa, pa zatim u otvorena vrata.

– Ne očekujem od vas uslugu. Sada sam samo gladan.

Lord je zapalio cigaretu.

– Nisam imao prilike da ti se predstavim, Colfaxe. Ja sam Jack Lord, savezni šerif.

Colfax podigne viljušku u znak pozdrava.

– Drago mi je. Ja sam Abraham Lincoln. Ima li još nešto što do sada niste dospjeli reći? – odvrati mu posprdno Colfax. – Ne, nema. Ili ćeš me slušati i biti pokoran, ili ću te ubiti prije nego što stignemo u Fort Leavenworth.

– Iskrenost cijenim više od svega, gospodine savezni šerife – počeo Colfax žvačući pri tom punim ustima, pa nastavi čim je progutao zalogaj:

– U ovoj ćeliji čamim već šezdeset i dva dana. Zna li što to znači čamiti u kavezu dva mjeseca, šerife? Kazat ću vam, ako ne znate. Živci vam se napnu kao strune, duša i utroba istrunu, a um se pomuti. Nikada više živ neću u ćeliju! Razumijete? – reče iskreno Colfax i obliža usne.

– Otvoreno razgovaram s vama – nastavio je Colfax – kao i vi sa mnom, šerife. Pazite se. Vrebat ću na vas kao jastreb. Jedan trenutak nepažnje i zubima ću vam pregristi grkljan. Pošteno?

Jack Lord uzdahne i slegne ramenima.

– Već ćemo se mi nekako složiti – promrmljao je, zgazio čik, okrenuo se i zaključao vrata ćelije.

– Sutra ujutro krećemo, Erwine.

III

Dva su se puta otvarala ispred šerifa Lorda. U Denveru su mu savjetovali da iz Pine Ridgea krene prema jugu do Crow Agency, da se tamo dan – dva odmori u Fort C.F. Smithu, pa da onda krene ravno na jug u Wyoming gdje je mogao ponovo predahnuti u Fort McKinneyju, nedaleko Buffala prije nego što se zaputi prema istoku i Scottsbluffu i Nebraski, i odatle da krene preko velikih nizina u Kansas, koji je morao prijeći da bi napokon stigao u Fort Leavenworth na rijeci Mis-souri.

Drugi put, kojim je Lord odlučio da se vrati još dok je jahao u Pine Ridge iz Denvera, bio je nešto duži, premda je i on donekle slijedio glavnu prometnicu, ali se njemu činio sigurnijim. Iako nitko neće znati gdje se određenog dana nalazi, pa čak ni oni u šerifovu uredu u Denveru. Vjerovao je on njima, ali s tako poznatim zločincem kao što je bio Erwin Colfax, čovjek se nije smio pouzdati ni u koga. Ne zbog ishoda putovanja, ne zbog života zatvorenika, nego zbog svoje vlastite glave.

Nije bilo nikakve sumnje u to da će Colfax održati obećanje i ubiti Lorda čim mu se za to pruži i najmanja prilika.

No život Jacka Lorda nije bio lak otkada je znao za sebe. Odrastao je u bijedi, a što je ostao živ mogao je zahvaliti samo svom zdravu razumu, izdržljivu konju i revolveru. U svom je poslu više vremena proveo u društvu zlotvora i odmetnika od zakona nego ljudi koji su poštovali zakon i živjeli čestito.

Ustao je u ranu zoru, budeći konjušara, osedlao je konje i doveo ih ispred gradskog zatvora. Uzeo je lance za noge i lisičine, te ušao.

Newt je već bio na nogama. Srkao je kavu i sjedio uz željeznu pećicu. Oči su mu bile podbuhle od sna, ali mu je lice sjalo od sreće i zadovoljstva. Ponudio je Lorda šalicom kave. Lord odbije odmahnuvši rukom. Newt je zatim požurio da Lordu pomogne da Colfaksa okuje i da ga izvede na ulicu.

Colfax se zaustavio uz svog konja. Gledao je s užitkom u očima kako mu Newt, znojeći se, stavlja okove na noge. Lord je uzjahao i promatrao ih. Čim je Newt pomogao Colfaxu da se popne u sedlo, Lord mu reče da zaključa okove na Colfaxovim nogama ispod trbuha konja. Kad je Newt to učinio, Colfax se ogleda oko sebe, udišući lakom svjež jutarnji zrak.

Newt ustukne od Colfaxova konja čim je zaključao lokot na okovima. Lord dohvati uzde Colfaxova konja i omota ih oko jabučice svog sedla.

– Hvala. Zbogom – rekao mu je Lord kratko. Podbo je konja, a Colfaxov ridan poslušno pođe za njim čim su se uzde napele.

Izjahali su iz Pine Ridgea, a da se nisu ni osvrnuli. Newt je to jedini vidio. Odahnuo je, potresao tužno glavom, okrenuo se i vratio u ured. Osjećao se kao da mu je težak teret pao s vrata.

Još je bilo daleko do izlaska sunca. U to doba godine sunce obično rano iskoči iza visoka gorja, ali tog jutra zrak je bio težak. Tmasti oblaci prekrili su

istočno obzorje poput teških zavjesa, predebelih da bi ih sunčane zrake mogle probiti.

— Pokisnut ćemo još prije nego što izjašemo iz Montane — prozbori prvi Colfax pošto su odmaknuli nekoliko kilometara od Pine Ridgea.

— Kišni ti je ogrtač smotan pod sedlom — odvrati suho Lord.

— Razgledao si moje stvari. A što si još našao? — upita ga Colfax i zlobno se nasmijulji.

— Nekoliko kutija metaka.

Colfax kimne glavom i ponovo se zabulji u nebo.

Nisu pokisli. Lordu se više nego žurilo. Nije se zaustavio ni da ručaju na obali uz potocić gdje su napojili konje.

Lord je Colfaxu dobacio kutiju sardina i nastavio je jahati. Colfaxu nije bilo lako otvoriti limenku s lisičinama na rukama, ali nekako snašao se. Ne bi prigovorio i da ništa nije dobio za jelo. Jahao bi i gladan. Lord ga je iskušavao, a on mu je morao dokazati da je tvrdi od čelika. Neprestano je smišljao kako da i on iskuša šerifa.

I tako je prošao prvi dugi dan. Ni jedan od njih nije prozborio ni jednu suvišnu riječ. Colfax se više nije osjećao zadovoljan što ponovo udiše svježi zrak. Noge su ga počele boljeti u preponama i listovima. Odvikao se jahanja poslije dva mjeseca čučanja u ćeliji, ali nije se požalio. Ne bi se bio požalio ni da je umirao.

Prenoćili su nedaleko od nekakvog potocića u gustu šumarku. Colfax je prespavao prvu noć u životu okovan. Ali šerif Lord nije bio okrutan. Pošto je lanac kojim su Colfaxu bile

okovane noge zaključao oko stabla, skinuo mu je lisičine.

Pojeli su limenku sardina, zapalili cigaretu i sjedili na blijedoj mjesecini promatrajući konje kako pasu uz potok.

Riječi su bile suvišne. Šutjeli su. Obojica su preživjela prvi dan putovanja. Odmjerili su jedan drugoga. Znali su koliko koji vrijedi, koliko je izdržljiv i priseban.

Opušten, Colfax se naslonio na stablo i pušio. Još je bio sav zarastao, neobrijan i zaudarao na prljavštinu. Lord je znao da ga ne može ostaviti u takvu stanju. Ali poput Colfaksa, ni njemu se nije žurilo. Mislio je da za sve još ima dosta vremena.

Ustali su prije svanuća. Krenuli su prema rijeci, ali s južne, a ne istočne strane. Lord je pažljivo promatrao obzorje, da ugleda strmu obalu rijeke.

— Ovdje sam nekada lovio s Indijancima iz plemena Vrana. Lukav je to narod. Uvijek jašu po hrptu brda. Kažu, čovjek obično gleda pred sebe, a rijetko kad uvis. Tako oni njega opaze prije nego on njih.

— Ako se nadaš da će ti sada pomoći, ljuto se varaš. Indijanci zacijelo neće. Za njih si samo bijelac kao i ja, a oni nemaju više prijatelja među bijelcima. Nismo im pomogli u borbi protiv Siouxa i sada nas mrze — odgovori mu Lord.

— Čovjek ne smije nikada gubiti nadu, Jack. Ako mi ne pomognu crvenokošci, možda će netko drugi. Dug je još put pred nama. Čim se spustimo u nizini, svi će nas moći vidjeti već iz daljine. A ljudi ima svakojakih, a najviše znatiželjnih.

Lord side niz obalu opuštenih

uzda. Zagledao se u mutnu i sporu vodu rijeke.

— Erwine, klizneš li namjerno iz sedla, nadam se da znaš plivati s lisičinama na rukama.

Colfax problijedi. Čvrsto se objema rukama uhvatio za jabučicu sedla. Ružni ridan zagaзи u mulj i zapliva.

Sretno su isplivali na suprotnu obalu. Kad su konji zastali i otresli vodu sa sebe, Jack Lord izvadi revolver iz korica i iscijeđi iz njega vodu. Iz šešira je izvadio šest suhih metaka i ponovo ga napunio.

— Eh, ti baš na sve misliš — dobaci mu Colfax koji je pomno pratio svaku Lordovu kretnju.

Te su noći stigli do Lodge Grassa. Ulogorili su se u prirodi dok su sićušna narandasta svjetla treperila u daljini.

— Kaži, Jack, kako ćeš me vezati lancem kad izbijemo u nizinu gdje nema stabla? — upita Colfax Lorda.

— Vezat ću te za sedla. Teško ćeš s njima daleko umaći a da ja to ne opazim.

Colfax se spustio tromo na zemlju i nasloni na drvo, češući leđa i ramena o njegovu grubu koru. Zapijljio se u daljinu, u treptava svjetla grada.

— Dobro poznam Lodge Grass. Bogato s dobrim salonom, Jack.

— Drži, najedi se — odvrati mu Jack i dobaci kutiju sardina.

Colfax uhvati limenku i zagleda se u nju.

— Koliko ih još ima? Izrast će mi škrge.

Lord se pravio da ga ne čuje.

— I ja sam jednom bio u Lodge Grassu, Erwine. Znaš li što tamo pričaju o tebi?

— Ove su sardine pune ulja.

— Kažu da će te linčovati čim te uhvate. Zbog neke Indijanke, kažu.

Colfax je jeo i šutio. Pošto je obrisao usta prljavim rukavom, izvadio je iz džepa kesu s duhanom koju mu je Lord dao još u Pine Ridge.

— Nećeš mi vjerovati, Jack — počeo je polagano dok je namatao cigaretu — ali ta je djevojka došla sama k meni. Nisam je zvao. Došla je i nudila mi se.

— U Lodge Grassu kažu da si je zaklao.

Colfax zapali cigaretu i nasloni se ponovo na drvo. Piljio je netremice kao začaran u svjetla u daljini.

— I ne lažu, Jack. A znaš li zašto? E, to ti nisu rekli! Ja ću ti reći. Htjela me je ubiti i kupiti nagradu raspisanu na moju glavu. Četiri tisuće dolara. Pišljivih četiri tisuće dolara! — zašutio je trenutak, ispustio dim kroz nos, te nastavio:

— Revolver je sakrila u suknu. Natočio sam nam piće i kad sam se okrenuo i pružio joj čašu, uperila ga je u mene. To nikako nije smjela učiniti.

— A zašto nije pucala?

— Bacio sam nož na nju. Zabio se u nju do drška. A nije pucala jer nije ni nepela revolver. Ustanovio sam poslije. Glupača.

Kad je pojeo sardine, Lord rasprostre pokrivače. Ispružio se i zagledao u zvijezde. Mjesec je plutao nebom kao svjetiljka polomljena sjenila.

— Jack, spavaš li?

— Ne spavam. Razmišljam.

— Dao bih godinu dana živo-

ta za gutljaj dobra viskija. A ti?

— Ne, ja ne bih, a ti nemaš godinu dana života, Erwine.

— Vraga nemam! Još nismo projahali ni nizine u Nebraski, a kamoli Kansas.

— Čovjek dok je živ ima pravo da se nada. Ali da sam na tvom mjestu, ne bih računao da će se dogoditi čudo.

— Čuda se ipak događaju. Jednom su me bili stjerali u škripac u slijepu kanjonu tamo dolje u Kaliforniji.

— A ti sebi revolverom probio put, zar ne? To nije nikakvo čudo.

— Zar ti misliš da ćeš vječno živjeti?

— I mene negdje čeka smrt, Erwine.

— I čeka te — promrmlja Colfax, ispruži se i tiho doda:

— Zacijelo te čeka, još prije nego joj se i nadaš.

IV

Jahali su uz obalu Little Big Horna sve do granice Montane i Wyominga. Lord tada skrene na istok, umjesto na jug prema Sheridanu.

Jahali su bez zaustavljanja sve do Spotted Horsea gdje je Lord htio kupiti novu zalihu sardina.

Spotted Horsea, premda selendra, imo je čak i svog gradskog šerifa, krupna, nabita, Teksašanina koji se zvao Flint Crowley.

Lord je zamolio Crowleyja da pripazi na Colfaxes dok on u trgovini mješovitom robom ne kupi sardine. Odlučio se na sardine iako su teške jer se u bisage moglo nabaviti mnogo plovnatih limenki, dovoljno da on

i Colfax imaju što jesti ko kraja putovanja.

Kad je Lord rekao da će odmah krenuti dalje, Flint Crowley mu predloži da se malo odmori u Spotted Horseu.

Lord se trenutak premišljao, a zatim odluči da Colfaxes ostavi u zatvoru, a on pođe s Flintom u salun da se osvježi. Nije zaboravio ni Colfaxes. Odnio mu je u čeliju čašu viskija i vrč piva.

U razgovoru u salunu Flint Crowley mu je potanko opisao krajeve kojima je još morao proći. Rekao mu je da u okolini harači skupina Indijanaca. Otimaju konje i stoku u području između Spotted Horsea i Black Hillsa u Dakoti.

Lord ga je pažljivo slušao, ali mu nije odao da on ne misli poći na istok prema Dakoti, nego krenuti na jug prema Nebraski.

Crowley mu je otkrio još nešto. Novine u Butteu, Montanai, objavile su nedavno članak u kojem je pisac napomenuo da je Colfox, koji je opljačkao veliku svotu novca morao negdje sakriti taj novac.

Lord se na to samo prezrivo nasmijuljio.

— Kad bi Colfax imao novca, unajmio bi najbolje odvjetnike u Sjedinjenim Državama da ga brane na sudu, a ne bi bio na putu za vješala. Nema taj ni prebijena centa — odvratio mu je razumno Lord.

— A što je učinio s tolikim novcem?

— Nikada ga nije ni imao.

— Znači, vi ga branite, zar ne?

— Ne, ne branim je njega. On je zlotvor kojem nema premca.

I gori od toga. Ali on nije štedio opljačkani novac. On je ubojica, lopov, revolveraš, nečovjek i rasipnik. Sve je spiskao. Kako došlo tako prošlo.

— A zašto ste mu onda odnijeli piće u čeliju, ako ga držite nečovjekom?

Jack Lord nije poznavao Flinta Crowleyja, stoga nije ni prozreo zamke u Crowleyjevu pitanju.

— Objesit će ga još prije jeseni, šerife. On zapravo umire svaki dan pomalo, što smo bliže Kansasu. Pa, napojio bih i psa u takvim uvjetima. Zar vi ne biste?

— Da, da, kako ne. Možda. Ali, zašto onda sami putujete s njim pustim stazama? — upita ga Crowley dok mu je pažljivo promatrao lice u zrcalu iznad bara.

Lordu odjednom sinu na što cilja Crowley. Crowley je bio uvjeren da su se Lord i Colfax nagodili. Lord Colfaxu slobodu, a Colfax Lordu polovicu skrivena blaga.

I prije nego što su se rastali te noći, Crowley reče Lordu da ga želi ispratiti kad krene s Colfaxom iz grada.

Ali Lord te noći nije spavao. Čim je prošla ponoć, iako pospan i pun piva, pozvao je Colfaksa koji je hrkao u susjednoj čeliji, da se spremi za put.

— Idemo odavde. Što prije to bolje. Stavi šešir na glavu i budi tih.

Kad su izašli u dvorište iza zatvora, gdje su ostavili konje, Colfax upita Lorda:

— Čemu tolika žurba i tajnovitost? Zašto se šuljamo po dvorištu?

— Penji se u sedlo i šuti —

odvrati mu zavjerenički šerif Lord.

Colfax ga mirno poslušao. Smrknuta lica promatrao je Lorda dok mu je zaključavao okove ne nogama ispod trbuha konja.

— Zar mi nećeš reći što te muči? — upita Colfax Lorda kad su izjahali iz dvorišta.

Lord mu nije odgovorio. Izjahali su iz grada. Lord krene prema jugu. Dva su sata jahali u tišini. Tek kad su prešli rječicu Little Powder, Lord objasni Colfaxu razlog njihova žurnog odlaska iz Spotted Horsea.

— Ha, ha, ha — počeo zajedljivo podbadati Colfax — natrpalili smo na pohlepnog i pokvarenog čuvara zakona. Sigurno se nada da će se s njim nagoditi čim te smakne. Što li me još sve ne čeka na ovom putovanju?

Jahali su po mraku, širom otvorenih očiju i načuljenih ušiju.

— Ne bi me iznenadilo da nas Crowley presretne u mraku — napomenuo je Lord.

Colfax se nasmije od srca.

— Ni u snu se nisam nadao da će me od tebe osloboditi neki šerif, čuvar zakona. A njega ću lakše nasamariti nego tebe, a onda galopom u slobodu — veselo mi dobaci Colfax.

— Ubit će te kao šugava psa čim i posumnja da ga hoćeš prevariti i pokupiti barem nagradu za tvoju glavu — opomenu ga Lord.

Nastavili su jahati šutke sve dok sunce nije izašlo. Zaustavili su se u mračnoj hrastovoj šumi. Čuli su kako žir puca pod kopitama konja negdje ravno ispred njih.

— Ako je to Crowley, ti si još

danas mrtav, Colfaxe – pro-
šapta Lord.

– Daj mi uzde mog konja, šerife. I skloni se da te ne vidi. Znam ja kako ćemo ga prevartiti – predloži mu Colfax.

Lord mu da uzde. Potegnuo je revolver iz korica i napeo ga još prije nego će skrenuti.

– Pazi što radiš, Erwine. Još nikada nisam promašio konja u galopu na dvadesetak metara – promrmljao je tiho Lord.

– Skrij se brzo iza stabla i ne blebeći, šerife! – dobaci mu Erwin Colfax.

Lord se skloni iza hrastova debla. Colfax pojaše sam naprijed. Tren poslije toga ispred njega se zaustavi Flint Crowley na konju.

– Hej, šerife, odakle vi ovdje? ... Ma kako ste me presreli tako brzo? – Tobože se začudio Colfax.

– Izjahao sam iz grada prije vas. A gdje je savezni šerif?

– A zašto me to pitate? Što ste to s njim naumili? – upita ga Colfax, nagnuvši se naprijed na sedlu.

Crowley mahne revolverom u ruci.

– Ne šali se sa mnom, Colfaxe. Kaži, kamo je odjahao? Nije mogao daleko odmaknuti. Taj je premazan svim mastima.

– Točno, šerife. U njega je bistra glava i sada stoji iza vas s revolverom uperenim u vaša leđa – odvrati mu Colfax.

Crowley uperi revolver u Colfaxova prsa.

– Prestani se šaliti, kažem ti, ili ...

– Crowley, baci revolver! – procijedi kroza zube Lord.

– Čuli ste što vam kaže savezni šerif. Bacite tu pucaljku! I

vi ste mi neka bezvezna budala. Sada nećete dobiti ni dolara od mog zakopanog blaga – rugao mu se Colfax.

– Zaveži, Erwine, a vi, Crowley, da ste odmah bacili revolver? – zapovjedi strogo Lord.

Crowley baci revolver na zemlju.

– Potcijenio sam vas – promucao je.

– Sjašite i skidajte čizme! – naredi mu Lord.

– Što?

– Ne pravite se gluhi! Skidajte hlače, opasač i košulju!

Crowley se poslušno svukao i izuo.

– A sada pješice natrag u grad!

– Nemojte tako, zaboga, šerife, pa... zamucio je Crowley.

– Naprijed, bez riječi!

Colfax je pucao od smijeha dok je Crowley bos i samo u donjem rublju krenuo iz šume preko polja prema gradu.

– Ništa bolje nije ni zaslužio

– napomenuo je kratko Lord. Rasedlao je Crowleyjeva konja. Sedlo i pušku bacio je u grmlje, a konja pljesnuo po sapima i potjerao u polje.

Idućeg jutra krenuli su ponovo prije svanuća. Prešli su nevysok planinski prijevoj uz korito potoka Thunder. Kad je gradić Dogie, koji su mimoišli, ostao daleko iza njih, Lord zastane i bez riječi ispruži ruku. Colfax pogleda u pravcu koji mu je pokazivala Lordova ruka.

Sedam naoružanih konjanika izjahalo je iz šume u nizinu. Zastali su kao da im se ne da udaljiti odveć od šumovita gorja u pozadini.

– U tebe su oči sokolove – promrmlja Colfax.

– Slijede nas. Stoga se nisam htio zaustavljati.

– Zar si znao da nas slijede?

– Da. Opazio sam odblijesak sunca na cijevi puške još u rano zoru.

– Indijanci! Neće nas ostaviti na miru dok nam ne oderu skalpove.

– Požurimo, možda stignemo do nekog naselja prije mraka.

– A što ako nas napadnu u mraku?

– Pa što ako nas napadnu?

– Možda mi se pruži prilika da te se otarasim – podsjeti ga Colfax.

– Ti ćeš me se otarasiti tek u Fort Leavenworthu, Erwine – dobaci mu Lord.

Jahali su brže nego što je sunce putovalo nebom. U sumrak su se zaustavili u vrbiku uz plitak potok. Lord je okovao Colfaxesa za vrbu i pustio konje na pašu.

Pojeli su sardine, sjedili u tišini, pušili i osluškivali. Nebo se osulo zvijezdama. I stari se mjesec šetao svodom. Svakog je dana bivao sve okrugliji.

– Večeras su mi sardine baš prijale. Kaži, što misliš na kojoj se daljini može osjetiti miris dima iz cigarete? – upita Colfax.

– Ne baš daleko. No, preblizu smo gradu da bi nas se usudili napasti.

Colfax ugasi čik, pa se ispruži koliko su mu to lanci dopuštali.

– Jack, već si me nekoliko puta spasio od smrti. Što misliš koliko će ti puta to još uspjeti?

– Zapamti, kad god spasim tvoju glavu, spasim i svoju – odvrati mu savezni šerif. – A sad zaveži i spavaj!

V

Dva su dana jahali bez predaha od mjesta Dogie, koje su vidjeli samo u daljini, do postaje poštanske kočije Hat Creek Station, ako se tu ne računa nekoliko kratkih zaustavljanja da napoje konje. Lordu se očito žurilo da što brže i što dalje odmaknu od Pine Ridgea.

No Colfax se nije tužio iako mu se nos gulio od žarka sunca. I usnice su mu popucale. Dva mjeseca provedena u hladovini zatvora učiniše ga preosjetljivim na sunčevu pripeku.

Prije nego što stigoše u postaju, prešli su rječicu Lance Creek. Lord predloži Colfaxu da se zaustave i uredе. Colfax mu na to odbrusi da može izdržati i bez kupanja i brijanja. K tome, kad su prelazili rijeku Little Big Horn, smočio se do kože i to mu je bilo dovoljno.

Do postaje stigoše još prije nego što je sunce zašlo. Konje su predali nekom momčiću, Indijancu. Lord opazi kako su mu oči zasjale kad je ugledao Colfaxesa u lancima. Rekao im je da će im istimariti i nahraniti konje za dolar.

Jack je otključao okove na Colfaxovim nogama i pomogao mu da sjaše. Dao je lanac Colfaxu u ruke.

– Bolje nego da ga vučeš za sobom. Podi ispred mene da ti slučajno ne padne na pamet da me s njime mlatneš po glavi. I zapamti, vlasnik postaje i ja stari smo prijatelji.

Postaja je bila čvrsta tvrđava još iz vremena ratova s Indijancima. U glavnoj i jedinoj prostoriji zatekli su četiri putnika. Sjedili su za dugim stolom i upravo večerali. Svi su podigli glave

i zabuljili se u zarasla i prljava Colfaxes, izguljena nosa, ispuca-
nih usana i upalih očiju.

Doimao se jezivito i bez lanaca.

Među putnicima bila je i lije-
pa djevojka u tamnocrvenoj ha-
ljini koja joj se nadimala po-
djednako iznad i ispod struka.
Činilo se da će vrisnuti od uža-
sa kad je ugledala Colfaxesa.

Lord gurne Colfaxesa u prosto-
riju, zatvori za sobom vrata i
nasloni se na njih.

Sa čela stola ustao je sjedo-
kos plećat čovjek i nasmiješio
mu se u znak dobrodošlice.

— Zdravo Jack! Sretan sam
što te ponovo vidim živa i zdra-
va!

— Zdravo, Hiram! Dugo se
nismo vidjeli. Imaš li mjesta da
prenoćimo? — upita ga Lord
ozbiljno.

Sjedokosi čovjek odmjeri Col-
faxesa od glave do pete. Odmah
se vidjelo da ga je prepoznao.

— Imam i za njega samicu s
karikama u zidu. Bit će mu tu
bolje negoli u Fort Leavenwor-
thu.

— Nešto bismo zagrizli ako
je i za nas što ostalo.

— Imamo još nešto. Sjedi,
Jack. Odmori se. Donijet ću
vam tanjure — reče Hiram i
prezrivo pogleda Colfaxesa.

— Vrlo ljubazan svijet, nema
šta, zar ne, šerife? — promrm-
lja tiho Colfax i nasmiješi se.
Nije skidao oči s lijepe djevojke.
Lord odgura Colfaxesa do stola.
Kad su sjeli, skine mu i šešir s
glave.

— Pred vama je Erwin Col-
fax, opasan razbojnik, ali u lan-
cima. Ne bojte se, ne može vam
ništa učiniti — predstavi ga
Lord ostalim putnicima koji su

ih promatrali razrogačenih oči-
ju.

Uto se vratio i Hiram. Stavio
je pred njih zdjele s varivom i
kuhanim mesom. Potapšao je
Lorda po ramenu.

— Gospodo — obratio se Hi-
ram ostalim gostima za stolom
— dopustite da vam predstavim
saveznog šerifa Jacka Lorda,
kome nema ravna u ovim kra-
jevima. On je najbolji i najisku-
sniji šerif u Sjedinjenim Drža-
vama i ja vam jamčim glavom
da će ovog razbojnika sprovesti
u Fort Leavenworth i predati u
ruke pravdi.

Kad je Hiram sjeo za stol uz
njega, Lord ga potihom upita:

— Primaš li redovito poštu i
novine?

— Primam. Kad sam u novi-
nama pročitao da si krenuo s
njim iz Pine Ridgea, znao sam
da ćeš navratiti ovamo.

— Kako?

— Pa, čovječe na Colfaxovu je
glavu raspisana velika nagra-
da. Uspije li ikome da vas raz-
dvoji i preda Colfaxesa vlastima
prebačena potrbuške preko
sedla, taj će se obogatiti.

Kad su to čuli, i Lord i Colfax
pogledali su Hiramovu u oči.

— Što me gledate? Jedite,
momci, jedite — ponukao ih Hi-
ram.

Za stolom uz plavooku i crno-
kosu djevojku sjedio je neki
tamnopusat čovjek, gusta brka i
obrva. Sućelice njemu, na stol
se nalaktio čovjek srednjih go-
dina, srebrnkaste kose i mršav.
Djevojka pak, kao da je bila
očarana Colfaxom. Sjedila je
bez riječi i prestrašeno buljila u
njegovo ružno lice.

Ništa nije promaklo ostrim
očima Jacka Lorda, a ni očima

vlasnika postaje Hirama. Hiram je pogledao pokunjeno u Lorda kao da mu se ispričava zbog nedolična vladanja lijepe djevojke. Primaknuo se Lordu i došapnuo mu:

– Oprosti, ali ja ju ne poznajem. Kočija ih vozi i odvozi. Otići će sutra ujutro.

Lord je šutio. Jeo je i očima šibao ostale putnike. Hiram je donio i kavu.

– Jeste li do sada nesmetano putovali? – upitao je Lorda tihim glasom.

Odgovorio mu je Colfax uz kiseo osmijeh:

– A tko bi nam smetao? Ova cijela zemlja pripada samo nama – reče Colfax i namigne lijepoj djevojci.

Hiram se nagne preko stola prema Colfaxu i unese mu se u lice.

– Ne čitam samo ja novine u ovim krajevima. Tisuće ljudi od Nebraske do Kansasa znaju za tebe i jedva čekaju da te ubiju i pokupe nagradu raspisanu na tvoju glavu, i osvete ti se za sve...

– Nemoj, molim te – prekine ga Lord pa se obrati Colfaxu.

– Pojedi to varivo, pa idemo na spavanje.

Colfax pogleda u tamnoputog čovjeka koji je preko stola neprestano buljio u njega.

– Što me gledaš, crni? Mi polazimo u osvit dana, pa podi s nama ako si me željan – odbrusi mu Colfax mrzovoljno.

– I hoću – odvrati mu tamnoputi.

Ustao je i izišao u noć.

Jack Lord se zagleda za njim.

– Hirame, tko je taj čovjek i što radi ovdje?

Što ja znam? Došao je popodnevnom kočijom. Zove se Charles Maloney. Reče da putuje u Kansas City.

Lord gurne laktom Colfaxes koji je neprestano piljio u lijepu djevojku plavih očiju.

– Poznaješ li ikog a tko se zove Maloney?

– Ne, ne poznajem. Često ime. I ja sam se njime koristio nekoliko puta kad sam bio u bijegu – reče Colfax, pa se nagne preko stola prema lijepoj plavoj djevojci u crvenoj haljini.

– Gospodice, smijem li vas nešto zamoliti?

Svi su se ukočili kad su čuli da se Colfax obraća lijepoj djevojci vitka struka.

– Ako mi vlasnik postaje pozajmi škare i britvu, da li biste ošišali i obrijali čovjeka koji više nikada u životu neće vidjeti lijepe djevojke?

Lord pogleda u djevojku. Bila je blijeda kao snijeg. Piljila je u Colfaxes plavim očima kao što ptica obamrla od straha pilji u zmiju čegrtušu.

– Hoću, vrlo rado, gospodine Colfaxes – promucala je.

Hiram je ustao od stola. Mrkim je pogledom ošinuo Colfaxesa.

– Jack, vrijeme je da ovog zlotvora naučiš pristojnosti prije nego što ga predaš vlastima u Fort Leavenworthu.

Medutim, Lord je bio oprečna mišljenja.

Ako djevojka hoće, Hirame, pusti je. Nema u tome nikakva zla.

Hiram donese britvu i škare, a Lord se primakne Colfaxu. Htio je izbliza i pažljivo promatrati brijanje i šišanje Erwina Colfaxesa. Ne stoga što ga je zani-

malo kako će djevojka obaviti posao, nego stoga što se bojao da se Colfax ne dočepa britve i škara i ne naudi djevojci.

— Izvolite britvu i škare, gospodice. I zapamtite, kad se vratite kući, moći ćete se pohvaliti da ste bili posljednja osoba koja je ošišala i obrijala razbojnika Erwina Colfaxesa, što baš nije vrlo pohvalno — reče joj Hiram.

Colfax nije skidao oči s lijepe djevojke.

— Jack, kladim se da tebe nikada nije šišala i brijala ovako lijepa djevojka — Colfax dobaci Lordu dok je namatao cigaretu.

— Ne, nije — složi se kratko Jack Lord.

— A kako vam je ime, gospodice? — upita je Colfax kad ga je počela sapunati.

Djevojka je oholo pogledala Colfaxesa.

— Marie Scott, gospodine.

Erwin zabaci glavu, zapali cigaretu i ispuhne plavičast dim.

— Jack, dobro pogledaj Marie Scott. Doživiš li i sto godina, nikada više nećeš vidjeti tako lijepe djevojke.

Lord nije ni podigao glavu. Nije pogledao Marie Scott. Okrenuo se. Zagledao se kroz prozor u noć.

Noć je polagano zavila u crno postaju poštanske kočije. Blijedi mjesec još se nije pojavio na nebu. Iza zgrade u mrkoj tami razgovarali su Hiram i onaj tamnoputi čovjek gustih brkova i obrva. Lordu to baš nije bilo po volji. Nagadao je o čemu ta dvojica mogu razgovarati.

— Haj, Jack, Marie Scott ti hoće nešto reći — pozvao ga je glasno Colfax.

— Kaži joj da me ne gnjavi. Nemam ja što razgovarati s ta-

kvima kao što je ona! — odbrusio mu je Jack Lord.

Colfax razrogači oči. Očito ništa nije razumio, ali je djevojka sve shvatila. Od stida, joj je lice oblila žarka rumen.

VI

Tren prije nego što je Marie Scott završila brijanje, razbojnik podigne ruke u lisičinama i uhvati je za zglavak desne ruke. Marie je u desnoj ruci držala britvu. Privukao ju je nježno prema sebi. Gledali su se ravno u oči. Colfax joj se smiješio.

Jack Lord stajao je naslonjen uz vrata. Pušio je i pažljivo ih promatrao. Učinilo mu se da je opazio odbljesak sjete i tuge u razbojnikovim očima.

— Marie, nikad te neću zaboraviti. Da smo se sreli prije deset godina, tko zna, možda bi moj život krenuo drugim putem.

Jack Lord baci opušak cigarete u ognjište.

— Pusti joj ruku, Erwine. Bristva ti neće ništa pomoći — prekine ga savezni šerif.

Colfax je pusti. Djevojka se okrenula i odbojno pogledala Lorda. Nije izustila ni riječi. Colfax je samo duboko uzdahnuo.

— Marie — reče Colfax — ne slušaj ga. Taj je čovjek vrag u ljudskom liku. Ta zvijezda na njegovim prsima daje mu pravo da me zlostavlja. I ubit će me onog trenutka kad...

— Da sam htio, već sam te davno mogao ubiti, Erwine — prekine ga u pol riječi Jack Lord — ali ipak nisam. Nemojte se, gospodice, osvrutati na njegove riječi. Ako ga želite i ošišati, požurite. Umorni smo, i on i ja.

— Meni se ne spava, Jack —

dobaci mu zlobno Colfax.

Crnoputi se čovjek baš tad vratio u postaju. Polagano je za sobom zatvorio vrata. Zabuljio se u Colfaxovo svježe obrijano lice. Otvorio je usta kao da će nešto reći, ali se predomislio. Sagnuo se i nešto prišapnuo u uho starijem čovjeku blagih očiju koji je sjedio u stolici za ljuhanje.

— U društvu je nepristojno šaptati — prekori ga Lord.

Tamnoputi se čovjek uspravi. Ošinuo je Lorda zlim pogledom, pa je procijedio kroza zube: — Pitao sam prijatelja hoće li odigrati sa mnom partiju remija. A koliko znam, ovdje je samo Colfax vaš zatočenik... i nitko drugi.

Lord pogleda bolje Maloney. Tek tada uoči da je Maloney zapravo Indijanac, ili barem mješanac. Svejedno, nije mu odvratio ni riječi. Tamnoputi i njegov prijatelj sjeli su na drugi kraj stola i Maloney počeo miješati karte.

Marie je šišala Colfaxes. Zacijelo još nikada nije bio tako lijepo podšišan. Uzela je zrcalo i dala ga Colfaxu da se pogleda. Colfax je bio oduševljen.

Uto se u postaju vratio i Hiram.

— Gdje je samica s uzidanim okovima? — upita ga Lord.

Bez riječi Hiram pride okovanim hrastovim vratima, otključa ih i širom otvori.

— Tu smo nekada zatvarali Indijance. Već dugo je prazna. Udi, pokazat ću ti gdje su okovi.

Lord mahne glavom prema otvorenim vratima. Colfax ustade i pode nevoljko prema samici. Okrenuo se i zastao prije ne-

go što će ući u nju. Dugo je gledao Marie Scott.

— Hvala vam, lijepa djevojko. Nikada vas neću zaboraviti.

— Neću ni ja vas, gospodine Colfaxes — odvrati mu Marie.

Lord opazi kako su se oči tamnoputog čovjeka zaiskrile kad je to čuo. Ušao je u samicu za Colfaxom. Hiram je držao svijeću dok je Lord klečeći zaključavao lokotom lanac na Colfaxovoj nozi za prsten na zidu.

— Nešto si neoprezan, Jack. Mogao sam te mlatnuti lancem po glavi dok si klečao — zajedljivo mu dobaci Colfax.

Varaš se, Erwine. Hiram stoji iza tebe. Zadavio bi te golim rukama.

— Htjeli ste me navesti na tanak led, a?

— Ni govora. Ja znam da se ti nećeš prenagliti ako nisi siguran u uspjeh. A sada spavaj. I Erwine...

— Što je?

— Djevojka te doista lijepo dotjerala. Sad ponovo sličiš na čovjeka. Sutra polazimo u zoru. Naspavaj se. Laku noć!

— Kad su Lord i Hiram izašli iz samice i zaključali okovana vrata, vlasnik postaje pozove saveznog šerifa u dvorište na svjež noćni zrak.

— Imam bocu dobroga viskija skrivenu u staji. I tebi će dobro doći gutljaj.

Išli su u dvorište. Blag vjehotrić s perije donosio je miris trave. U staji je gorjela svjetiljka.

— Drži ključ od samice. Ostavi ga u bravi kad ujutro podeš — reče Hiram i turne mu ovelik ključ u šaku.

Mladi konjušar Indijanac već je spavao na sjeniku, kad su uš-

li u staju. Iz nekog starog kuhinjskog ormara u kutu staje Hiram izvadi bocu viskija.

Lord je prvi nagnuo iz boce. Hiram potrese glavom pošto je i on potegao dobar gutljaj.

– A što se s njim patiš? Svejedno će ga objesiti na kraju. I još k tome zbog njega i glavu nosiš u torbi – reče Hiram i za-peščem obrisa usta.

Lord ponovno nagnu iz boce, pa je vrati Hiram.

– Tako propisuje zakon. Kako bi to bilo da se savezni šerif prometne u krvnika? Što bi svijet rekao da sam ga ja, recimo, izveo u dvorište zatvora u Pine Ridgeu i strijeljao bez suda?

Hiram je šutio. Ponudio mu je bocu i kad je Lord odbio, spremio je natrag u stari kuhinjski ormar u staji.

Sporim su koracima došetali do ulaza u postaju. Nebo je bilo vedro i puno zvijezda.

– A gdje ću ja spavati? – upita Lord Hirama.

– Pred njegovim vratima. Donijet ću ti pokrivač.

– Ne, hvala. Sam ću ga donijeti i odmah ću ti platiti račun za večeru i noćenje. Otići ću rano, prije nego što svane, dok još svi spavaju.

– Kakav račun? Što je tebi? Ne budali. Laku noć i sretan put. Spavao bih mirnije da ostaviš ovdje konje i putovanje nastaviš poštanskom kočijom.

– Hvala ti, Hirame. Ali za mene je bolje da nitko ne zna gdje se nalazim. Pođemo li kočijom, svi će pratiti svaki naš korak.

– Razumijem te, razumijem. Nisam znao da bježiš od nevolja.

– Ne bježim, ali neću ni da

ih izazivam. Laku noć, Hirame!

Pozdravili su se i Hiram je otišao na spavanje. Lord je ostao sam ispred zgrade postaje. Pušio je i uživao u tihoj, svježoj prerijskoj noći. Osim osvijetljenih prozora postaje, nigdje, na stotine kilometara okolo nisu se vidjeli znaci života.

Iz dvorišta iza postaje dopirao je vonj staje. Izašao je i mjesec i obasjao svojom mlječnom svjetlosti prostrani kraj. Lord je gledao u starog lopova i razmišljao što li ga još sve čeka na putu do Fort Leavenwortha.

– Gospodine Lorde...!

Trgnuo se i okrenuo. Nije čuo korake dok mu je prilazila. Mjesčina joj je obasjala lice. Ruke je držala prekrižene niz krilo.

Učinilo mu se da još nikad u životu nije vidio tako lijepu ženu. A ipak, prezirao ju je, jer se ponizila pred Colfaxom.

Srce mu se nešto omekšalo pod sjajem mjesečine. Zapravo, očarala ga je ljepota Marie Scott. Još je mlada, brzopleta i lakomislena.

– Izvolite?

– Čekala sam vas.

Zagledao joj se u lice. Učinila mu se neodoljiva. Raznježio se.

– Znam što mislite – nastavila je ljupka djevojka – i znam zašto. Čekala sam vas da vam sve objasnim. Da se ispričam ...

– Gospodice, vi se niste dužni meni ispričavati za ono što radite. Možda se, kad budete mojih godina, više nećete ponositi onim što ste danas učinili. Ljudi, pogotovo mladi, često se zalete, pa poslije požale ...

– Ne, nemate pravo. Nisam to učinila da bih se time hvalila. Dapače, jedva sam se prisila da to učinim. Teškom sam mukom

svladala svoju mržnju. Htjela sam biti bolji čovjek od tog ... a možda i od vas šerife. Jer, vidite, Erwin Colfax ubio je mog zaručnika.

Lordu zastade dah kad je to čuo.

— Bio je — tihim će glasom Marie Scott — u oružanoj pratnji poštanske kočije na pruzi Miles City i Lewiston, kad ga je Colfax bezrazložno ustrijelio.

Lord nije ni opazio kad mu se ugasila cigareta.

— Kad ste ušli s njim u postaju, odmah sam ga prepoznala. Vidite, u torbici imam maleni revolver derringer. Torbicu sam držala u krilu. Kad ste sjeli, htjela sam ga ustrijeliti.

— Ja još nisam sreo čovjeka koji nije zaželio ustrijeliti Colfaksa — napomene Lord.

— Ali odlučila sam da nadjačam mržnju. Mržnja može upropastiti čovjeka. Vi ste se, šerife, u to zacijelo već mnogo puta uvjerali.

— Jesam, gospodice. Mržnja je i Colfaksa gurnula u propast. Oprostite mi, molim vas, što sam prema vama bio nepravdan.

— Ništa vam ne zamjeram, šerife. Željela sam samo da me krivo ne shvatite. Onog trena kad sam se pred njim ponizila, kada sam prevladala mržnju i prezir, osjetila sam se uzvišeno sretna, jaka, čestita i čista. Razumijete li, šerife? — upitala ga je i zagledala mu se u oči.

Lord je potvrdno kimnuo glavom i nasmiješio joj se.

— I predobro vas razumijem, gospodice Scott. Znam iz vlastita iskustva da je život velika kušnja za poštena čovjeka u koga

je ljudsko srce. Čestitam vam na hrabrosti.

— Hoćete li ga doista predati u ruke pravde, šerife?

— To je moja dužnost, gospodice.

— A ako ne uspijete?

— Ne bih vam znao na to odgovoriti, jer u tom slučaju i ja možda više neću biti živ.

— Hoćete li ga ubiti?

— U samoobrani, možda.

— Inače nećete?

— Zacijelo neću, gospodice.

Ja nisam ni sudac, a ni krvnik. Ja sam samo njegov sprovednik. Čim ga predam u ruke pravdi u Leavenworthu, a predat ću ga živa ili mrtva, moj je posao završen.

— Vi ste vrlo odvažan čovjek, šerife. Ja idem u Kansas City. Tamo žive moji roditelji. Još prije mjesec dana nisu ni sanjali da ću im se vratiti. Hoćete li mi učiniti uslugu, ako vas zamolim?

— Vrlo rado.

— Molim vas, čim stignete u Leavenworth, pošaljite mi brzojav da znam da li ste sretno stigli.

— Brzojaviti ću vam, obećavam.

Nasmiješila mu se ljupko i odmakla korak natrag.

— Laku noć, šerife, i sretno.

Naklonio joj se i vršcima prstiju desne ruke dotakao obod šešira. Promatrao ju je dok je ulazila u postaju.

Smotao je još jednu cigaretu i zapalio. Slomio je šibicu i zagledao se u mjesec. Ponoć je već bila davno prošla. Ostao je još malo u dvorištu i pušio.

Pa čak da Colfax i ja nikada ne stignemo živi u Fort Leavenworth, pomislio je, na ovom

smo putovanju doživjeli nešto zbog čega se isplatilo patiti i živjeti. Nešto toplo, nježno, čarobno, što je uljepšalo naše sumorne živote.

Upoznali smo Marie Scott.

Zgazio je čik i ušao u postaju. Svi su već spavali na drvenim klupama umotani u pokrivače i hrkali. Privukao je polagano stolicu ispred vrata samice u kojoj je čamio okovan Erwin Colfax. Sjeo je na nju i sklopio umorne oči.

VII

Colfax se osjećao kao da su mu i noge i ruke polomljene, jer je samica bila tako malena da je cijelu noć proveo skvrčen na zemljanu podu, kad ga je šerif Lord probudio još prije zore.

Lord mu je otključao lance prije nego što ga je probudio. Colfax ustade i povuče za sobom lanac.

— Ti baš uvijek na sve misliš. Kladim se da nas i osedlani konji čekaju u dvorištu ispred postaje — promrmlja pospano razbojnik.

— Izlazi tiho. I ne zveckaj tim lancem. Svi još spavaju. Probudit ćeš ih — zarežao je ispod glasa Lord kome je bilo stalo da nitko ne dozna kad su otišli.

Colfax stupi u veliku prostorijsku punu dugih sivih sjena. Bacio je letimično pogled na zaspale ljude. Lord ga gurne u rebra, a Colfax uzdahne i pode tiho prema izlazu iz postaje.

I nije se razočarao. Osedlani konji, odmoredni, istimareni, nahranjeni i napojeni, čekali su ih u dvorištu spremni za dugo i naporno putovanje.

Cim je zaključao lanac ispod trbuha Colfaxsova ridana, Lord

se vine u sedlo i potjera konje.

U šutnji, zabavljeni svojim mislima, projahali su dobar dio puta prije nego što je zora zarudjela obzorje na istoku. I kad je sunce izašlo, te obasjalo svojim zrakama njima nepoznate krajeve, Lord je i dalje šutke jahao.

Zaustavili su se oko podneva i čim su pojeli sardine, krenuli su dalje. Tada Colfax više nije mogao izdržati da drži jezik za zubima.

— Znam što misliš o meni, ali da sam prije desetak godina upoznao Marie Scott, ne bih danas bio s tobom u lancima. Zapamti to!

— Ne blebeći i zaboravi je! — gotovo je na nj povikao povišenim glasom Lord.

— Nikad je neću zaboraviti. Ne bih mogao kad bih i ht'o. Nikad neću zaboraviti njezinu toplu put i mirisnu kosu.

Lord je jahao bez riječi i pažljivo promatrao valovit kraj oko njih. Doduše, ni sam nije vjerovao da će ih tamo netko presresti, ali vrag nikada ne spava.

— I ruke su joj meke i nježne, Jack. Ja to znam. Mene je obrijala, a ne tebe. Drukčija je od ostalih žena koje poznajem. Kako da je onda zaboravim? Prije ću zaboraviti tko sam i što sam, negoli nju.

Lord je uporno šutio. Salijetale su ga uspomene na sinoćnji razgovor s Marie Scott. U jednom je trenutku gotovo progovorio. No svladao se. Znao je da Colfaxu nije ništa više od života ostalo osim uspomene na tu predivnu djevojku.

Kad ih je obavio sumrak, skrenuli su malo prema istoku, ali se nisu nigdje zaustavili. U takvim je prilikama Colfax obi-

čavao izustiti poneku podmu-
klu napomenu, ili sočno opso-
vati, ali je te večeri i na to zabo-
ravio. Jahao je i pjevušio, tiho,
zatvorenih usta.

I lice mu je promijenilo izraz,
ali u mraku Jack to nije mogao
opaziti. Lord se sav pretvorio u
oko. Tražio je pažljivim pogle-
dom po mraku kad će ugledati
treptava svjetla. Fort Laromie
nalazio se negdje ispred njih.
Ne, nije namjeravao tamo svra-
ćati. Svjetla su mu trebala po-
služiti samo kao putokaz.

Tek kasno u noći zasvjetlucao
je u daljini Fort Laromie. Konji
su već počeli posustajati, a Col-
fax reče da je ogladnio i ožed-
nio.

Lord se ni na to nije osvrtao.
Skrenuo je udesno. Pazio je da
im Fort Laromie ostane što više
s lijeva. Zaustavio se tek kad su
stigli do rijeke.

Čim izbijemo na obalu rijeke,
pomislio je, eto nas u Nebraski.
A tada će se pred nama ispru-
žiti prostrana nizina.

Sve mu se u tom trenutku
učinilo jednostavnim i lakim.
ali se varao. Nebraska je, dodu-
še, uglavnom ravna nizina, ali
pusta i beskonačna. Čovjek ta-
mo jaše danima i danima, a čini
mu se da je crta obzora sve da-
lje i dalje pred njim. Poslije Ne-
braske dolazi Kansas, a preko
njega će stići i do Missourija. A
uz velik šumovit zavoj rijeke,
ponosno se smjestio Fort Lea-
venworth, cilj njihova duga i
mukotrpana putovanja.

Zaustavili su se da prenoće u
polju u visokoj travi. Prostrli su
pokrivače i osluškivali konje,
pošto je Lord zaključao lanac s
okovane Colfaxove noge za ne-
ko stablo. Nakon što su pojeli

neizbježne sardine, Colfax je
zamotao cigaretu, pa je ponovo
razvezao o Marie Scott.

Lord to više nije mogao sluša-
ti. Ustao je i odšetao do obale
rijeke. Želio je biti sam sa svo-
jim mislima.

Kad se vratio, Colfax je već
tvrdo spavao. Lord je sjeo i tuž-
no se zagledao u svog zatočeni-
ka.

Teško se svladavao da Colfa-
xu ne kaže istinu o Marie Scott,
i zašto ga je htjela ošišati i obri-
jati. Ostavi li ga da sniva lažne
snove o lijepoj Marie, učinit će
za nj više nego što je itko ikada
učinio.

Nije to bila baš neka velika
utjeha za Lorda. Pa ipak, svaki
put kad bi Colfax spomenuo
njezino ime, stiskao je šake i je-
dva se svladavao da ga ne oda-
lami.

Ako je Marie Scott mogla
svladati mržnju, onda je može i
on.

Usnuo je s tim mislima. Kad
je otvorio ponovo oči, na pameti
su mu bile posve druge misli.

Gledao je ravno u otvor cijevi
uperena revolvera.

Šest neprijaznih, smrknutih i
bradatih ljudi stajalo je oko
njih. Jedan je stajao malo poda-
lje i čuvao konje. Ostali su okru-
žili Colfaksa koji se još nije po-
sve probudio. Svi osim jednoga
koji je držao Lorda na nišanu
svog revolvera.

Ćučao je desetak koraka od
Lorda. Lice mu je bilo ozbiljno
kao u sove. Kad je Lord otvorio
oči, čovjek podigne glavu.

— Momci, ovaj se probudio —
pozvao je ostale. Svi su se okre-
nuli i skupili oko Lorda.

— Ustaj, i pazi što radiš s ru-
kama! — zapovjedio mu je neki

stariji kršan čovjek zagrnut pokrivačem.

Jack sjedne.

— Gdje si ukrao tu zvijezdu?

— upita Lorda.

— Nisam je ukrao. Ja sam savezni šerif. A tko ste vi? — upita Lord kojeg nije bilo lako zaplašiti.

Colfaž je, također, u međuvremenu sjeo i promatrao što se zbiva oko Lorda. Zakašljao je kako bi na sebe skrenuo pažnju šestorice naoružanih. Očito, vidjelo mu se po izrazu lica, ponadao se slobodi. Ta, šest prijavih i neurednih jahača koji su iskrsnuli iz mraka, naoružani do zubi, mogli su biti samo odmetnici od zakona, kao što je i on bio.

— Hej! — dovikne im Colfax — taj je klip an doista savezni šerif. Oslobodite me ovih lanaca i dajte mi revolver, pa ćete vidjeti...

— Zaveži, lopužo! Znam te ja. Ali hoću da znam tko je on — odbrusi mu čovjek zagrnut pokrivačem.

Lord se uspravi na noge. Svi su ga znatiželjno promatrali i odmjeravali od glave do pete.

— Kako se zoveš?

— Jack Lord, savezni šerif iz Denvera.

— Dokaži!

— Sprovodim okovanog Erwina Colfaksa. Zar mi treba bolji dokaz?

— Pravo zboriš, ne treba. Znaš, kad smo čuli vaše konje, pobojali smo se da ti nisi možda Colfaxov zatočenik ili talac. A mi njega poznamo predobro po zlu u ovim krajevima — reče kršni čovjek i odgrne pokrivač s ramena. Lord opazi zvijezdu

gradskog šerifa na njegovim prsima.

— Ja sam Potter, gradski šerif iz Fort Laramieja. A kamo vodiš tu propalicu?

— U Fort Leavenworth u Kansasu.

— Na vješala?

Lord samo potvrdno zakima glavom.

— Još pred koji tren mislio sam kako ću spasiti nevina čovjeka iz ruku razbojnika, a kad tamo ništa od toga — reče pomalo razočarano šerif Potter.

— A smijem li ja vas nešto upitati?

— Kako ne — odvrati Potter uz smiješak.

— Što ste vi radili ovdje u gluho doba noći? — upita ga Lord.

— Hvatamo kradljivce stoke. Nakotili su se kao štakori ovog ljeta. Farmeri su nam javili da će se kradljivci stoke noćas motati oko grada. Izjahali smo i čekali ih u zasjedi — objasni mu Potter.

— I ni jednog jedinog niste uhvatili?

— Nismo, šerife. Već ih tri dana tražimo. Stoga smo i prema vama bili nepovjerljivi. Ali vi ćete to razumjeti, zar ne?

— Svakako, šerife — reče Lord i pruži ruku Potteru.

— Zar nećete u grad? — upita ga Potter pošto su se rukovali.

Lord potrese glavom.

— Nećemo. Želim ga što prije prebaciti preko Nebraske — odgovori Lord i pokaže glavom na Colfaksa.

Potjera iz Fort Laramija promatrala je Lorda i Colfaksa bez riječi, dok su se njih dvojica spremali da krenu dalje na put.

Kad je Lord zaključao lanac pod trbuhom Colfaxova ridana, uzjahao je i dotaknuo prstima rub oboda svog šešira u znak pozdrava. Svi su mu otpozdravili na isti način. Dugo su još stajali na istom mjestu i gledali za njima.

Lord je usmjerio konje prema rijeci. Sutio je kao da su mu usta zalivena. I Colfax, poslije svega, nije bio baš raspoložen za razgovor, premda nije izdržao da ne napomene:

— Na mom mjestu i ti bi isto tako postupio — napokon će Colfax kao da se ispričava za svoje vladanje.

Sunce još nije bilo izašlo kad su izbili na obalu rijeke. Lord je pronašao ugaženu stazu i nije s nje silazio. Naišli su na nekoliko krda junadi. Čim ih je ugledala, stoka bi zabacila rep u zrak i dala se u trk.

— Teksaška je stoka divlja — napomenuo je Colfax.

Kad je sunce izašlo, stigli su u Wyoming. Staza se proširila u seosku cestu. Lord je odmah s nje sišao i krenuo dalje prečacem. Očito je htio izbjeći nepoželjne susrete i znatizeljne poglede. Colfax na to reče da se grad Scottsbluff nalazi nešto sjevernije od njihova puta.

I Lord je to znao, ali se pravio da ga ne čuje. Očima je tražio putokaz: gorje Hogback. Kad ga je napokon ugledao, ispustio je uzde iz ruku, smotao cigaretu, umjesto doručka, i pogledao Colfaksa.

Nimalo nije sumnjao da bi ga Colfax ustrijelio da su umjesto na potjeru šerifa Pottera, slučajno naišli na neku razbojničku družinu. Spoznaja da je Colfax zapravo nepopravljiv

krvožedan zlotvor, ogorčila ga je još više na Colfaksa.

Lordova popustljivost, a i ljudski odnos prema zatočniku, Colfaksa se uopće nisu dojmili i ništa mu nisu značili. Dapače, on je to smatrao Lordovom slabosti koju valja zlorabiti.

Zapravo, trebalo je da odbacim svaki obzir prema njemu, pomisli Lord, i da ga razuvjerim u naklonost Marie Scott pošto mu kažem istinu, jer ništa bolje nije ni zavrijedio. Jahao je i pušio, i s prezirom u očima odmjeravao svog zatočenika, dok su mu se glavom motale kojekakve misli.

— Erwine — oslovio ga je iznenada — ovih ću ti dana dati priliku, a ti pokušaj da me se otarasiš. A znaš li zašto?

— A kako bih ja to mogao znati? — osorno mu odvrati Colfax.

— Samo zato da bih te mogao premlatiti na mrtvo ime kao šugava psa.

Colfax ga mrko pogleda.

— Možda ću biti bolje sreće nego što sam bio u Pine Ridgeu. Bio sam slab i omlohavio. Sad sam opet ojačao od tvojih sardina. Jedva čekam tu priliku.

— I ne želiš čuti što ja mislim o tebi, zar ne, Colfaxe?

— Znam ja dobro što ti misliš o meni. Razočarao sam te stoga što sam Potterovu potjeru zamijenio za razbojničku družinu. A ti si velika budala ako si mislio da ja neću pokušati iskoristiti svaku priliku da spasim glavu — odsiječe mu Colfax, pa doda pakosno: — A i ljubomoran si što je Marie Scott izabrala mene, a ne tebe.

Kad je to čuo, Lord se trgne

kao da ga je guja ujela. Tim riječima duboko ga je uvrijedio. Srdito je zgnječio opušak cigarete o jabučicu sedla i bacio ga daleko od sebe, pa potjerao konja u oštar kas.

Uzde, kojima je bio vezan Colfaxov konj za njegova, naglo su se napele. Razbojnik se bolno trgnuo. Umalo nije pao iz sedla. No nije izustio ni riječi prigovora. Nije čak ništa ni opsovao.

VIII

Lord je uskoro održao svoje obećanje.

I opet su cijelu noć projahali. Zaustavili su se samo dva puta. Prvi put da napoje i odmore konje, a drugi put kada je četa nepoznatih konjanika protutnjala mimo njih prema sjeveroistoku, a da ih nije opazila. Čim ih je čuo, Lord je privukao Colfaxova konja uz svojega. Potegnuo je revolver, napeo ga i uperio u Colfaxes. Čekao je kada će ih Colfax pozvati. Ali razbojnik nije ni pisnuo. Kad je topot konja utihnuo u daljini, Lord je ponovo spremio revolver u korice.

Oko ponoći Colfaxes je svladao umor. Zaspao je u sedlu i umalo skliznuo s konja.

— Slušaj, Jack, uvjerio si me da si jači od čelika, pa kako bi bilo da stanemo i malo odrijetamo — prigovori mu razbojnik oko dva sata ujutro.

Lord mu dobaci limenku sardina.

— Jedi, hrana krijepi čovjeka. Poslije kave najbolje je sredstvo protiv spavanja.

Colfax opsova ružno i zamahne rukama u lisičinama kao da će se limenkom sardina nabaciti na Lorda. Lord ga smrknuto pogleda i on zastade.

— Baciš li sardine, ostat ćeš i bez doručka i bez odmora — upozori ga Lord.

Colfaxovo se lice zgrčilo od zatamljena bijesa. Nije bacio limenku na Lorda. Zaškripio je zubima i pokorno spustio ruke. Odlučio je pokazati Lordu da je i on jak poput čelika.

Kad je sunce izašlo, oni su već bili duboko u Nebraski. Nije se promijenio samo krajolik oko njih, nego i sunce nad njima. Nije više bilo onako bistro, jasno i blistavo kao u Montani, nego je postalo mutno, i nejasno. Njegov žar začas bi popio svu noćnu vlagu, posrkao, rosu, svuda osim uz rijeku. Voda se isparavala kao iz lonca s uzavrelom vodom. Vлага bi začas napunila zrak koji je zatim odvratio zaudarao na plijesni. A ta vrela vlažnost zavukla se Lordu pod kožu, omamila njega i konja pod njim. Colfax pak, odlučan da izdrži stoički sve muke do kraja, pa kud puklo da puklo, znojio se zajapurena lica crvena kao rajčica, ali jahao je svejedno dalje, stiskajući neprestano zube.

Oko podneva dok su slojevi uzavrela zraka treperili jedan nad drugim, što zbog umora, što zbog teška zraka, a što zbog sunčeve jare, Lord skrene u neki trstik koji će ih čuvati i skrivati od znatiželjnika. Sjahao je bez riječi i najprije se pobrinuo za konje, a tek zatim je otključao lanac na Colfaxovim nogama. Ustuknuo je korak dok je razbojnik silazio sa sedla.

— Nema stabla za mene — reče Colfax i zlobno se nasmijsulji.

Doista, nigdje malo debljeg stabla za koje bi Lord mogao

sputati svog zatočenika, osim poneke tanahne žalosne vrbe. Lord prihvati Colfaxova ridana za uzde, okrene se i rukom pokazuje Colfaxu put prema vodi.

— Umij se i rashladi — rekao mu je kratko.

Colfax omota lanac okovan o nogu oko podlaktice desne ruke i pride vodi. Sjeo je na zemlju i zapljusnuo vodom lice i vrat. A kad je vodom zapljusnuo i košulju na prsima, glasno je odahnuo.

Lord je pošao uz obalu, desetak metara dalje i tamo se na plicaku umio. Zatim je izvadio kutiju sardina iz džepa na prsima košulje, pogledao je i tužno potresao glavom, pa je otvorio.

— Oni konjanici koji su nas prošle noći mimoišli, Erwine, bijahu odgovor na tvoju molbu nebesima. Na žalost, molba ti nije bila uslišana — pakosno će Lord.

Colfax žvačući sardine ravnodušno slegne ramenima.

— Ako nije, bit će. Vidjet ćeš. Ima još vremena.

Rijeka je potihno žuborila svojim dubokim vodama pod njihovih nogama. Mrmorila im uspavanku koja je više nego godila njihovoj iscrpljenosti. Colfax pogleda u Lorda ispod teških vjeda. Colfax je jedva držao oči otvorene od umora, ali jaki životni nagon nije mu dopuštao da zaspi.

Lord baci praznu limenku u rijeku i nasloni se ledima na vrbu. Šešir je nabio na oči, a noge povukao pod sebe. Sjedio je i promatrao Colfaxesa. Razbojnik je jeo sporo, a zatim se napio vode iz rijeke. Zagnjurio je glavu potpuno pod vodu. Kad ju je

izvadio iz vode, bio je osvježen. Otjerao je san s očiju. Okrenuo se i zapiljio u Lorda. Lanac, koji Lord nije zaključao oko nekog stabla, ležao je smotan kao zmijsa pokraj njega u zelenoj travi: smrtonosno oružje u ruci očajnika.

Colfax je bio lukav čovjek. Polagano je privukao lanac k sebi, ali nije za njim posegnuo da ga pokupi. Namjestio se sučelice šerifu kao da namjerava zadrijemati.

Petnaestak minuta obojica, i razbojnik i šerif, ležali su nepomično. Ptice su cvrkutale u trstici. Nisu se mnogo obazirale na dvojicu uljeza. Veselo su preskakivale s grančice na grančicu. Poneka bi riba poskočila u vodi. I crvenorepi jastreb obletio je krug nad njima i zagraktao. Njihovi izgladnjeli konji pasli su pomno sočnu travu i poskakivali sputanih nogu po utrini.

I stari salasti rakun došao je na vodu oprezno njuškajući. Propeo se na zadnje noge da bolje vidi tko je to zalutao u njihovo lovište kad mu je tihi lahor nadraškao nozdrve mirisom ljudskog tijela. Polagano se okrenuo i uvrijedeno odgegao natrag u šikaru.

Colfax oprezno ispruži ruku i uhvati lanac. Morao je paziti da lanac ne zazveči i ne probudi Lorda. Skupio ga je u šaku desne ruke. Lanac je bio dug oko metar i pol, a Jack je ležao petšest metara podalje od Colfaxesa. Cijelih pet minuta Colfax je čučao gotovo bez daha, a zatim se polagano pokrenuo i počeo puzati s ruke na ruku prema Lordu. Prošao je gotovo polovicu

puta, kadli ga zaustavi strogi Lordov glas.

— Budale uvijek griješe jer predugo čekaju, Colfaxe. Odspavao sam cijelih pet minuta, jer sam znao da ćeš se točno toliko vremena premišljati.

Lord sjedne odgurne šešir sa čela i tupo se zagleda u Colfaxes. Ni traga srdžbi, okrutnosti ili prijekoru na njegovu licu. Colfax, ispružen na sve četiri, zastade i podigne glavu. Lice mu se sjalo od znoja i zajapurenosti. Počeo je uzmicati. Lord potrese žalosno glavom.

— Zar nećeš doći ni korak bliže?

Gledali su se ravno u oči.

— Znaš li na što nalikuješ, Colfaxe. Na životinju. Na krvoločnu zvijer. Uopće više nisi nalik na čovjeka.

Lord ustane. Ustobočio se iznad Colfaxesa. Palce je zadjenao za opasač.

— Diži se. Obećao sam ti priliku. Ustani i iskoristi je umjesto što tu puziš pod mojim nogama poput podle zmije.

Colfax ustane, ali ovako porinjenom ponestane mu odvažnosti koja ga je pokretala još trenutak prije toga. Znoj mu je ovlažio košulju. Zalijepio mu kosu uz čelo. Očito, posve drukčije je zamišljao ishod svog pothvata. Vidio je sebe kako slavo-dobitno stoji iznad smlavljenog šerifa.

— Hajde, — izazovno mu dobaci Jack Lord.

— Ti imaš revolver. Nek te vrag nosi skupa s njim — promrmljao je Colfax kroz zube, okrenuo se, otklipsao na trag, te klonuo na svoje mjesto.

Lord nikada nije rekao da neće posegnuti za revolverom. Ni-

je uopće više ništa rekao. I on se okrenuo i bez riječi pošao po konje. Kad ih je osedlao, otišao je do vode i umio se, a zatim je dao rukom znak Colfaxu da se popne na konja.

— Ima raznih kukavica. Ti si mudra kukavica. Umalo te nisam izmlatio. Prošao bi gore negoli onomad u Pine Ridgeu — reče Lord Colfaxu dok je zaključavao lanac ispod trbuha ridana.

Ostavili su rijeku za sobom i odjahali prema sjeveru dok se cesta iza njih nije u daljini nazirala kao ravna tanka crta. Držali su se neprestance rijeke Platte, ali dovoljno daleko da izbjegnu opasnost da ih netko presretne.

Sunčeva je pripeka postala nesnosna i zagušljiva. Konji su se počeli vući mltavo stazom, obješenih glava. Premda su oba jahača jedva podnosila žegu, ni jedan to nije htio drugome pokazati.

— Noćas ćemo se odmoriti. Ne smijemo promašiti metu — reče napokon Lord.

— Koju metu? — začudeno će Colfax.

— Vagone, vagone, Erwine.

— Zar vlak? — upita Colfax i podigne glavu.

— Aha, vlak. Žao mi je što te moram razočarati, ali nećemo cijeli put projahati. Ukrucavamo se na vlak u Broadwateru. Vozit ćemo se do Omahe, a odatle u sedlu do Kansasa — odgovori mu Lord i pakosno se nasmiju-lji.

— Zar si se uplašio, šerife?

— Ne, nisam, Dojadila mi ova vrućina i zapara. A nikada nisam ni mislio da cijeli put pre-valimo na konjima Erwine. Ob-

manuo sam te kao i one druge koji misle da ćemo cijeli put projahati. Ako nas čeka neka nevolja na putu, bolje da se kroz nju provedemo željeznicom.

Zajedljiva Lordova napomena natjerala je Colfaxa da drži jezik za zubima. Pravio se da mu je svejedno putuju li vlakom ili na konjima.

Nisu se zaustavili ni kad su ugledali seoce Bayard, koje je Lord zaobišao sa sjevera. U rano predvečerje opaziše ispred sebe gradić Broadwater uz samu obalu rijeke. Lord tada okrene na jug, ravno u grad.

— Nadam se da i ovdje poznáš gradskog šerifa — podbode ga Colfax prije nego što su ujahali u glavnu ulicu.

— Naravno da poznajem, i to dobro. Bio mi je zapovjednik prije petnaest godina, Erwine. I vrlo ga cijenim.

— Ti si se onda ovdje svakako namjeravao zaustaviti?

Svakako, Erwine.

— Čekaju li me još kakva iznenađenja, Jack?

— Strpi se, pa ćeš vidjeti.

Ujahali su u prašnjavu glavnu ulicu baš u vrijeme večere. Na ulici više nije bilo mnogo svijeta, a oni koji su se tamo zatekli, znatiželjnim su očima buljili u okovanog Colfaxa.

Lord zaustavi konje ispred gradskog zatvora u kojemu je gorjela svjetiljka. Sjahao je i zavezao konje za privezište. Prosi jedi čovjek oniska rasta pojavio se na vratima. Na prsima mu je svjetlucala zvijezda gradskog šerifa.

— Pa to je Jack! — povikao je veselo čim je prepoznao Lorda.

Jack mu pride i ispruži ruku.

— Kako si Willise? Drago mi je što sam te zatekao u gradu — reče Lord dok se rukovao s Willisom.

— A zašto me ne bi zatekao, molim te? A tko je taj koga vo-diš sa sobom?

— Dolazim iz Montane. Sprovodim Erwina Colfaxa.

— Zar Colfaxa? Kad sam posljednji put čuo njegovo ime, rekli su mi da hrači u Wyomingu.

— I njemu je napokon odzvonilo, Willise. Imaš li dvije prazne ćelije za nas. Jednu za njega, a drugu za mene.

— Dabome da imam. Hajde, strpaj ga u ćeliju, pa ćemo pojesti i popričati o starim vremenima. Dok ga ti skineš s konja, ja ću otključati ćeliju.

Lord se vrati do ridana i otključa lanac pod njegovim trbuhom. Odmaknuo se korak dok je razbojnik silazio s konja.

— Donijet ću ti poslije kavu. Ili bi ti možda radije sardine? — nasmiješio mu se Lord.

Colfax skoči s konja. Utrnule mu noge kleknuše pod težinom tijela, ali odmah se uspravio.

— Znaš ti vrlo dobro što ja mislim o tebi i tvojim sardinama. Zar u ovom gradu nema salsuna? — upita ga Colfax i osvrne se oko sebe.

— Nema grada bez krčmetine, ti to dobro znaš, Erwine. Dobro, dobro, ne uzbuđuj se. Donijet ću ti piće zbog probave. Sardine su teška hrana.

— Bit ću ti zahvalan do groba, Jack. Baš si velikodušan.

— A imat ćeš, bogami, i zašto — odvrati mu Lord i gurne ga u zatvor.

Willis je stajao ispred ćelije i čekao ih s debelim svežnjem ključeva u ruci. Čim je Lord Colfaxes strpao u ćeliju, Willis zaključa željezna vrata.

— Zacijelo ćeš se ovdje odmoriti koji dan — reče Willis kad su se vratili u šerifov ured.

— Ja bih najradije odmah dalje. Odvest ću se vlakom do Omahe, a odatle ponovo jahati — odgovori mu Lord.

— A zašto se ne odvezeš vlakom do Omahe, prijedeš rijeku i ukrcaš se ponovo na vlak za Leavenworth u Council Bluffu?

— upita ga Willis dok je zaključavao vrata svog ureda.

— Jer ne želim da učinim ono što drugi očekuju da bih mogao učiniti — odgovori mu razložno Lord.

Pošli su zajedno niz ulicu i ušli u malenu gostionicu zamagljenih prozora.

— Imaš pravo. To je najbolje što možeš učiniti kad sprovodiš Erwina Colfaxes. Mnogo lovaca na nagrade jedva čeka da ga se dočepa. Poslije večere ćemo porazgovarati sa šefom željezničke stanice. On je moj stari znanać. Sutra će te ujutro ukrcati na prvi vlak zajedno s konjima. A sada ćemo večerati i zaboraviti na Erwina Colfaxesa.

Kad su sjeli za malen stol u dnu gostionice, Willis uzdahne i odgurne šešir sa čela.

— Eh, davno je to bilo, ali da si ostao ovdje, sada bi bio gradski šerif. Ja sam već star i sit svega, Jack. Vrijeme je da odem u mirovinu. Prošlog sam mjeseca navršio pedeset i sedmu.

Lord ga je slušao i ogledavao se oko sebe. Nije opazio ni jedno poznato lice, pa se i on opustio.

IX

Poslije večere krenuli su šetajući na stanicu da porazgovaraju sa šefom. Kad je šef stanice čuo tko su Lord i Colfax, posavjetovao im je da putuju zajedno s konjima u stočnom vagonu.

Šerif Willis odmah je svadljivo proturječio, ali Lord je bio mišljenja kao šef stanice. Znao je da je za njega sigurnije putovati u istom vagonu s konjima i Colfaxom. Šerif Willis se primirio tek kad su se vratili u salun i pomirenje zalili viskijem.

U kasnoj noći dok je grad spavao u gluhoj tami, Lord i Willis odnijeli su večeru i čašu viskija Colfaxu u zatvor. Willis, zapravo, nikako nije mogao shvatiti zašto Lord napaja Colfaxes viskijem. Kad mu je Lord objasnio svoj razlog, Willis je ipak samo ravnodušno slegnuo ramenima.

Colfax je pušio kad su ušli u njegovu ćeliju. Najprije je iskapio viski i blaženo se nasmijesio, a zatim je navalio na večeru koja mu se činila pravom gozdom poslije sardina kojima ga je hranio Jack Lord.

— Oprostite što se ne mogu svladati, ali Jack me kljuka samo sardinama — potužio se Colfax Willisu.

— A ja bih ti trbuh napunio olovom, da se mene pita — odbrusi mu Willis, te otide u svoj ured i počne prekapati po papirima na svom stolu.

Colfax pogleda malodušno za njim i slegne ramenima.

— A kad ćemo iz ovog ušljivog brloga, Jack? Zaudara na gnojište i ne izgleda ništa bolje.

– Prije svanuća – odvrati mu Lord.

Kad se i Lord vratio u šerifov ured, Willis ga mrko pogleda.

– Previše dopuštaš tom gadu – reče kratko.

– U Colfaksa je pogan jezik, a ti sada hajde kući. Umoran si, Willis. Ja ću prileći u susjednoj ćeliji. Odlazimo prije svanuća.

– Šteta što ne možeš ostati dan-dva. Idući put dodi sam. Bit ćeš moj gost – pozva ga Willis i pruži mu ruku na rastanku.

– Doći ću, ne brini. I hvala ti na svemu – reče Lord uz smijeh dok su se rukovali.

Čim je Willis izašao, Lord zatvori zasun na zatvorskim vratima. Ušao je u ćeliju do Colfakove, izuo se i ispružio na drven ležaj.

– Hvala na piću i večeri, Jack. Znaš, iako si čovjek od zakona, nisi loš.

– Zaveži i spavaj! – promrmlja Lord i zaklopi oči.

– Hej, Jack, hoćemo li i iz Omahe vlakom?

– Nećemo!

Colfax položi poslužavnik na pod i ispruži se na ležaj.

– Jack, vlakom ćemo brže stići u Leavenworth. Zar se tebi više ne žuri da me skineš s vrata?

– Zaveži i spavaj! Zora tek što nije svanula.

Colfax napokon zamukne, ali nije odmah zaspao. Mučila ga je neizvjesnost jer nikako nije mogao dokučiti što namjerava Lord. Strah mu se sve više uvlačio u srce. Želudac mu se kvrčio. Sve se više približavao trenutak kada više neće imati vremena da se otarasi Lorda i spasi glavu. Crna sjena konopa pod vješalima bacala je na nje-

ga sablasnu sjenu. Spopala ga je smrtna jeza, kao da ga je smrt dotaknula svojim hladnim prstima.

Ustao je i smotao cigaretu. Cijeli svijet oko njega odjednom je utonuo u grobnu tišinu. Oblio ga je studen znoj. Vlažne dlanove obrisa o nogavice hlaća. Ruke su mu drhtale dok je pripaljavao cigaretu. Tako se osjećao još samo jednom. Kad je prvi put ubio čovjeka.

Prvi je plavičasti dim otpuhnuo prema zatvorskom oknu i blijedom nebeskom svodu. Cigareteta ga je malo smirila. Ne prestano je sam sebi ponavljao da još ima nade da se spasi. Dugo je još putovanje pred njima na konju od Omahe do Leavenwortha. I tad ili nikad, odluči Colfax.

Zgazio je opušak, ispružio se ponovo na ležaj i zatvorio oči. Spavao je dubokim, spokojnim snom. Njega nikada nisu mučile more zbog zločina koje je počinio.

Kad ga je Lord probudio, činilo mu se da nije baš odveć dugo spavao. Okrenuo se i sjeo. Trljao je prstima pospane oči. Jedva se razbudio.

– Diži se, sve je spremno za odlazak – reče mu Lord.

– Zar si već ukrcao konje na vlak? Pa kad si, pobogu, ustao?

– upita ga začudeno Colfax.

– Kad si ti ugasio cigaretu. Imao si lošu noć, zar ne?

– Ne gnjavi me, molim te.

– Uzmi lanac i naprijed marš! Kad izađemo na ulicu kazat ću ti kamo da podeš. Idemo!

Kad su izašli iz zatvora, Broadwater je još spavao dubokim snom. Blijeda mjesečina bacala je između kuća duboke

sjene. Culo se samo huktanje lokomotive u sjevernom dijelu gradića.

— Podi kud te uši vode — naredi mu Lord i usmjeri Colfaxes prema kolodvoru.

U mraku Lord spazi nekog čovjeka. Tamna sjena kliznula je iz hotela s putnom torbom u ruci i polucilindrom na glavi. Čovjek je skrenuo prema kolodvoru žustrim korakom.

Svjetiljka je gorjela iznad ulaza u ured šefa stanice. Vlak ih je čekao, duga tamna zmijurina od željeza i drveta. Svjetlost je sjala još pokraj lokomotive gdje je stajao šef stanice sa svjetiljkom u ruci i čekao. Iza lokomotive bio je vagon za stoku, otvorenih vrata. Lord gurne Colfaxes prema otvorenim vratima vagona.

— Zar ćemo putovati kao stoka? — progovori mu razbojnik.

— Penji se i stani u kut u dnu!

— zapovjedi mu Lord i kimne glavom šefu stanice.

— Ukrcao se još jedan putnik, zar ne? — upita Lord šefa stanice.

— Jutros nema nikoga osim vas dvojice. Sretan put, šerife!

— dovikne mu šef stanice i dade znak svjetiljkom da vlak krene.

Lord zatvori vrata. U dnu vagona ugleda njihove konje kako žvaču sijeno. Colfax se ispružio na pod uz sedla. Držao je u ruci lanac kojim mu bijahu okovane noge.

Provuci ga između rešetaka vagona i zaključaj lokot — naredi mu strogo Lord. Colfax se namršti kao da će protestirati. No okrenuo se, povukao lanac između rešeta i zatvorio lokot.

— Jesi li sad zadovoljan?

Vlak je polagano krenuo iz stanice u tamnu noć. Vagon je zaudarao na stoku i balegu.

— Hoćeš li sardina, ako si gladan? — upita ga Lord i čučne sučelice Colfaxesu.

— Neću sardina jer još ne umirem od galdi. Nego, koliko ćemo se voziti u ovom smradu?

— mrzovoljno će Colfax.

Lord nije znao, pa mu ništa nije ni odgovorio. Sjedio je sučelice Colfaxesu i prepustio se mislima o tajanstvenom putniku s polucilindrom na glavi koji se ukrcao na isti vlak s njime.

Rano izjutra približili su se Grand Islandu. Colfax se zapiljio napolje između letava vagona.

Vlak se nije dugo zadržao u Grand Islandu. Ali minutu — dvije prije polaska vlaka, čovjek u polucilindru prošeta ispred njihova vagona. U zubima je stiskao nezapaljenu cigaru. Lordu zastade dah u grlu. Bio je to onaj isti čovjek crna brka iz postaje Hat Creek, mješanac ili Indijanac koji im je obećao da će se ponovo vidjeti.

Colfax, ili ga nije opazio, ili ga nije prepoznao, ili se pravio da ga ne vidi. Kad je vlak krenuo, tamnoputi je bacio letimičan pogled u njegov vagon, potrčao za vlakom i nestao.

Vlak se sve brže kretao iz stanice Grand Island. Lord je ustao i otvorio vrata. Pogledao je na peron. Nikoga više nije vidio. Zatvorio je vrata i ponovo malodušno sjeo. Tada se sjetio imena tamnoputog i brkatog čovjeka koga je vidio u postaji Hat Creek: Jack Maloney.

A zar mu Hiram nije rekao

da Maloney putuje u Kansas City?

Možda je taj susret sasvim slučajan. Ljudi često putuju vlakom u Cansas City. No, po svemu sudeći, ako je Maloney krenuo kočijom iz postaje Hat Creek... kao Marie Scott... morao je već stići u Kansas City.

— Erwine, jesi li putem sreo nekog tvog prijatelja ili znanca? — upita Lord razbojnika.

Lord ga pogleda zbunjeno, a Erwin podigne obrve upitno.

— Prijatelja? Misliš nekog mog starog znanca koji bi ti mogao sasuti olovo u leđa i osloboditi me?

— Tako nešto.

— Ne nisam. Ja sam uvijek radio sam. Ne volim ortake. Oni se obično polakome i hoće sav plijen za sebe, a onda te ucme-kaju s leđa. Uostalom, ja dobro ne poznajem ove krajeve, a kamoli ljude.

— A sjećaš li se ljudi koje smo vidjeli u Hat Creeku?

— Marie! Gospode, gotovo sam je zaboravio!

Lord se zapiljio u svog zatočenika.

— A tvrdio si da bi promijenila tvoj život da si je sreo desetak godina prije. No ja ne mislim na nju.

— Ti misliš na onu drugu dvojicu. Onog sjedokosog koji je nalikovao na popa i na onog tamnopusog s gustim brkom koji je nalikovao na Indijanca, zar ne?

— Da, baš na njih.

— E, njih ne poznam. I ne sjećam se da sam ih ikada prije vidio. A što te oni sad opet more? — začudio se Colfax.

Lord ustade, pročeprka po bi-

sagama i iz njih izvuče dvije limenke sardina.

— Jesi li ogladnio?

Colfax se namrgodi i nešto nerazgovijetno prokune, ali nije odbio sardine.

— Jack, da ti pravo kažem, jedva čekam da stignemo u Leavenworth samo da ne moram više žderati te tvoje proklete sardine — reče Colfax, pa počeo otvarati limenku.

— Znaš — nastavi Colfax — kad čovjek luta svijetom, onda i sretne mnogo ljudi. Ali tko bi ih se svih sjećao, ako za to nema dobra razloga.

Lord sjedne na pod vagona i na krilu počeo otvarati svoju limenku sardina.

— Imaš donekle pravo — reče tiho Lord Colfaxu. — Ali nesreća je u tome što se oni tebe sjećaju, jer zacijelo za to imaju dobar razlog. Neki ljudi ne mogu zaboraviti poniženja i umorstva svojih milih i dragih. Traže oko za oko, zub za zub. Neki narodi pak, zacijelo si za to čuo, traže i krvnu osvetu. Kao Indijanci, na primjer.

— Neka idu k vragu — mrmljao je Colfax punim ustima sardina. — Svi se oni toliko uplaše kad me vide, da više ne znaju ni opisati moje lice, a kamoli me prepoznati.

— Zar baš svi? — upita Lord i ne čekajući odgovor, počne jesti.

X

U Omahu su stigli oko ponoći. Colfax je ostatak puta tvrdo prospavao, a Lord prodrijemao, jer u njega san bijaše lak. Budio se na svaki i najmanji šum ili tresak vagona. Otvorio je oči čim je lokomotiva počela uspo-

ravati u veliku zavoju prije Omaha. Ustao je, prišao vratima vagona i pogledao u noć. Mrkla tama progutala je kraj, ali svjetla grada već su se nazirala u daljini.

Desetak minuta prije nego što se lokomotiva zaustavila na kolodvoru, Lord je prišao Colfaxu i udario nogom u sedlo na kojem je razbojnik držao glavu.

— Omaha! — povikao je i počeo pripremati konje za istovar.

Colfax ustade. Provirio je između rešetaka vagona.

— Koliko je sati? U ovoj selendri sve je već mrtvo kao na groblju.

— Prošla je ponoć.

Čim je vlak stao, Lord je najprije izveo konje na drvenu platformu, jednog od jednog. Nigdje nije vidio ni žive duše. Iz lokomotive je šiknuo oblak bijele pare. Zavezao je konje za privezište i hitrim koracima požurio niz peron da vidi tko će sve izaći iz putničkog vagona. Sišla je samo neka žena srednjih godina. Vodila je za ruku malena dječaka.

Lord se vratio u vagon i otključao lokot. Izveo je Colfaxes na platformu. Lokomotiva zazvižda. Prometnik u crvenoj kapi podigao je i spustio ručnu svjetiljku.

Naredio je Colfaxu da se popne u sedlo. Zaključao je lanac pod trubom Colfaxova ridana. Uspravio se i još jednom osvrnuo na sve strane. Uzjahao je i pričekao da vlak izađe iz stanice, a zatim potjerao konje s platforme preko tračnica prema istoku u tamnu noć.

Noć je bila blaga i tiha. Oma-

ha je ubrzo ostala za njima, rasvijetljena i usnula. Čuo se samo topot kopita njihovih konja dok su jahali kroz noć koja je Lordu bila najpouzdaniji saveznik.

Nisu dugo jahali prema istoku. Pošto su prešli nekoliko kilometara, Lord skrene konje na jug. Rijeka je ostala iza njih s lijeve strane. Uskoro su je izgubili iz vida. Činilo se da Lord vrlo dobro pozna taj kraj.

Colfax je jahao zgrbljen i pognute glave, ali su njegove bljude i upale oči podmuklo iskriale kao i prvih dana nakon što su krenuli iz Pine Ridgea.

Zaustavili su se tek ujutro kad je sunce već dobrano odskočilo na nebu u neravnu kraju na o većem kamenjaru u sredini prostrane nizine, a pod crvenom stijenom koja ih je svojim hladom štitila od žarka sunca. Konje su dotjerali do zelene bare da ih napoje.

— Sada ćemo uzeti naš uobičajeni obrok. Kutiju sardina i iskrivi lice. Lord je otključao tri puta na dan — reče Colfax i iskrivi lice.

Lord je otključao Colfaxu lanac i odmaknuo se korak od ridana. Colfax skoči sa sedla i nasmiješi se podrugljivo Lordu u lice. Stajao je i promatrao Lorda koji se bavio oko konja. Čim je konjima sputao noge, dobacio je Colfaxu konzervu, a on je sjeo pod stijenu u hladovinu da u miru doručkuje.

— Kome li je još stalo da se bori za ovakvu zemlju. Ti Indijanci doista nemaju pametnijeg posla — promrmlja Colfax jer se osjećao sićušan i nevažan u tom nijemom i nepreglednom prostranstvu.

— Znaš, Erwine — javi se poslije odulje šutnje Lord — da su Indijanci znali što rade. Išli su u lov kad su htjeli, u rat kad su morali, odlazili u brda ljeti, silazili u nizinu zimi.

— A što im je na kraju to sve vrijedilo?

— Živjeli su tako tisuću godina. Tko zna što će biti s našom kulturom za tisuću godina. Tužna je njihova sudba. No ni naši pradjedovi nisu bolje prošli, a tko zna što će biti s našim potomcima. Ljudi su, zapravo, preglupi da bi išta naučili od povijesti. Naši će potomci možda proći gore od Indijanaca.

— A što se sad ti zbog toga uzbuđuješ? — upita ga podrugljivo Colfax.

Lord shvati da s tim razbojnikom nije vrijedno o tome razgovarati. Colfax je rasuđivao poput milijuna drugih neprosvijećenih ljudi koji od života ništa nisu mogli naučiti, ništa što se nije ticalo njihove vlastite kože. Slegnuo je ravnodušno ramenima i osvrnuo se oko sebe.

Pošto su pojeli doručak, odmarali su se još jedan sat u hladovini, a zatim uzjahali i pošli dalje. Cijela tri sata nisu prozborili ni riječi.

— Vidiš li onaj oblačić prašine iza nas, Jack? — prvi se oglasio Colfax.

Za tren se Lordu želudac zgrčio od straha. Ispred očiju mu iskoči slika tamnopuslog, brkatog lica sa cigarom u zubima. Maloney!

Oblak se vijao predaleko da bi išta drugo osim njega vidjeli.

— Možda su Indijanci. Skupina mladih krvožednih ratnika u pohodu na skalpove. Crveno-

košci koje si ti maločas žalio — nadoda pakosno Colfax.

Lord je netremice piljio u taj oblak prašine, a istodobno je smišljao kako da najlakše pobjegnu nepoželjnim gostima.

Uz rijeku je bilo desetak sela sve do St. Josepha, ovećeg gradića na rukavcu Missourija. Ti su konjanici mogli biti iz nekog sela ili su možda pripadali nekoj goničkoj družbi kojoj se raštrkalo stado. Međutim, Lorda je uznemiravalo što su jahali brzo i što su jahali ravno prema njima. Koliko ih je moglo biti, mogao je samo nagađati. Prema veličini oblaka prašine koji su za sobom podizali, računao je, šest ili osam, a možda čak i deset.

— Najmanje šestorica. I nisu kauboji.

— Eh, kad ih vidim, pade mi nešto na pamet. Vidiš, čovjek uvijek mora razglasiti da negdje skriva basnoslovno blago. Skriveno blago najbolje je životno osiguranje — reče gotovo ravnosno Colfax.

Ti si veća budala nego što sam mislio. I zapamti, zvekane, ja sam tebi najbolje životno osiguranje, ali samo do Leavenwortha. A sada ćemo malo skrenuti s puta. Nadam se da će oni protutnjati smjerom kojim smo projahali. Stijene će nas štititi od njihovih pogleda. I pazi što radiš. Koliko god ti misliš na svoju glavu, toliko i ja mislim na svoju.

Krenuli su skrivajući se iza stijena. Zastajali su u tamnim sjenama, odakle su mogli promatrati progonitelje a da oni njih ne vide.

— Pazi, bogati, Jack, pa ti znaš i brojiti. Točno šestorica

kako si mi i obećao – rugao mu se Colfax piljeći u nepoznate konjanike.

Konjanici su projezdili samo pol kilometra dalje od njih. Lica im nisu mogli vidjeti, ali je Lord ipak prepoznao Maloneyja po njegovu crnom polucilindru.

– Jedan je odjeven kao gradski kicoš. Vidi, vidi, kakav samo smiješni šešir ima na glavi. Gdje li je samo skupio tu šaroliklu družinu – raspričao se veselo Colfax.

– Rekao sam ti da nisu stočari, a taj čovjek u tom tvrdom i smiješnom šeširu je njihov gazda.

Colfax se sav pretvorio u oči. Poslije onog što mu je rekao Lord, činilo se da baš nije odviše oduševljen pomisli da će ih otkriti nepoznati konjanici. Više nije izustio ni riječi dok ih je promatrao. A i Lord je uporno šutio.

Čim su nepoznati konjanici projurili mimo njih, Lord proviri iz zaklona, držeći neprestance na oku Maloneyja i njegovu družbu. Kad se uvjerio da im je put slobodan, kimnuo je glavom Colfaxu.

– Bježimo odavde! – naredio je razbojniku i pojurio u galopu.

Galopirali su prema najbližem pješčanom brežuljku. Obišli su ga. Brežuljak ih je skrivao od nepoželjnih pogleda sve dok nisu prevalili nekoliko kilometara. Lord više nije podbadao konja. Colfax je zastao za njim nekoliko stotina metara. Lord se stoga vratio i nastavio jahati uz bok razbojniku. Colfax mu se samo kiselo nasmiješio, ali nije izustio ni riječi.

Tek nakon što su izgubili iz

vida Maloneyja i njegove konjanike, zaustavili su se da malo predahnu. Pošto je Lord skrio Colfaksa iza stijene, skoči iz sedla i vrati se natrag nekoliko koraka da vidi da li ih itko slijedi.

Nitko ih nije slijedio.

– Vrijeme za sardine. Oh, da im je sada gutljaj viskija! – zavapi Colfax kad se Lord vratio u zaklon.

Lord se pravio kao da ga ne čuje. Vinuo se ponovo u sedlo.

– Pit ćeš vodu, a sardine ćemo pojesti u sedlu – najavi mu Lord.

– Zašto, do vraga? Zar ih se nismo otarasili? – srdito je protestirao Colfax.

– Jesmo, ali za kako dugo? Prema onom što ja znam, oni neće samo tako odustati od potjere za nama, sve dok nas ne šćepaju – odgovori mu mirno Jack Lord.

XI

Konje je valjalo napojiti i pustiti ih da se odmore, što Lordu nije bilo ni na kraj pameti cijelo poslije podne. Tek kad je sunce zalazilo iza purpurnog zapada, počeo je pogledom tražiti pogodan vrbik.

Na vodu su naišli u sumrak. Bara puna ustajale kiselkaste kišnice. Konji su bili zadovoljni i time. Colfax bogme nije.

– Za kog vraga nismo nastavili do rijeke i napili se prave vode? U mraku nas ne mogu naći ni sa psima tragačima – rogoborio je.

Lord je spokojno jeo sardine.

– Znaš, Erwine, i meni se već želudac diže kad ih vidim.

– Smučile bi ti se već davno da nisi bez osjećaja.

Sparina ih je pritiskala i gušila u zavjetrini iza gole uzvisine. Noć se polagano spuštala oko njih. Čim su popušili cigarete poslije sardina, Lord ustane i protegne se.

– Diži se, Erwine! Na konja!

– Što? Pa konji padaju s nogu, Jack. Ti si zacijelo dobio sunčanicu i skrenuo sa zdrave...

– Kupi se i zaveži! – odlučno mu odsiječe Lord.

Colfax ustane bez riječi i baci na zemlju praznu limenku. Nastavili su jahati sporim koracima. Čak bi povremeno zadrijemali u sedlu. Kad se mjesec popeo do pola neba, velik, okrugao, i pun, Lord zaustavi konje na livadici koju je presijecao plitak potočić. Sputao je konjima prednje noge i pustio ih da pasu. Rasprosto je pokrivače i pospano zijevnuo.

– Sada se možemo malo i odmoriti.

– Koji ti je vrug. Oni su momci sada već tko zna gdje, i ne bi nas uhvatili ni da imaju krila. Mnogo se trudiš oko mene. Plašiš se zacijelo da ti ne izmakne bogata nagrada koju ti je obećao Uncle Sam ako me dovedeš u Fort Leavenworth – posprdno i ogorčeno ga podbode Colfax.

– Ne bubljaj. Ja radim samo za plaću. Plaća mi je sto dolara mjesečno i putni troškovi. Obično zaradim do sto i pedeset dolara, ako tu računaš i hranu za konja što plaća država.

– Jack, ti si zacijelo ograničen čovjek. Pa ja sam zarađivao

i dvadeset puta više u jednom jedinom danu.

– Svakako. Stoga si i dotjerao dovde.

– Još sam živ – reče Colfax dok je sipao duhan iz kese na papirić. – A dokle god čovjek ima živu glavu na ramenu, ništa još za njega nije izgubljeno. Stoga nemoj brojiti piliće prije nego što se izlegu.

Smotao je cigaretu i zapalio.

– Idući put stavi šešir ispred plamena šibice, Erwine, inače bi mogao izgubiti svaku nadu još prije vremena. I zapamti, ja znam kako valja postupati sa čovjekom za kojim je raspisana nagrada. Ti nisi ni prvi ni posljednji koji pokušava vatrom davati znakove noću, ili odbljeskom sunčevih zraka s lisičina danju. Stoga sam i htio da nezvanim gostima što dalje odmaknemo. Sve ti je to uzalud – suho ga prekori i upozori Lord.

– Kako sam ti već rekao – odvrati mu Colfax i slegne ramenima – u Pine Ridgeu. Ja ću sve pokušati.

Sjedili su neko vrijeme na pokrivačima i šutjeli. Lord nije ni kanio spavati. Naspavao se prošle noći u vlaku. Bio je naviknut na sve vrsti odricanja i napora. Jedna neprospavana noć više ili manje za njega nije mnogo značila.

A i Colfaxu kao da se nije spavalo. Tek kad je prošla ponoć, činilo se da je napustio svaku nadu da će Lord zadrijemati. Lord je poznavao u dušu takve pokvarenjake. Naučio je od njih da ih se mora čuvati i noću i danju. Da nije tako, sada

bi već ležao negdje pod nadgrobniim kamenom.

Ali nema tog čovjeka koji može sve predvidjeti, sve naučiti, a kamoli naslutiti.

Colfax je blaženo spavao. Oko usana mu se urezao blag osmijeh. I on se okoristio mrakom kao Lord, samo u sasvim suprotnu svrhu. Lord je to opazio tek u zoru dok je sagnut zaključavao lanac pod usukanim trbuhom Colfaxova ridana, ali tad je već bilo prekasno.

Sukno koje su podmetali pod pokrivač prije nego što bi ga rasprostrli po zemlji, a koje su obično držali smotano u pokrivaču, bilo je gotovo pri kraju, rastrgnuto u krpice veličine dlana.

Lord je jedva svladao srdžbu, ali ipak nije prozborio ni riječi. Uzjahao je i pažljivo se osvrnuo na sve strane. Nigdje nije vidio oblaka prašine koji bi podigli konji u galopu.

Jahali su i uporno šutjeli nekoliko kilometara. Colfax čak nije prigovorio ni sardinama tog jutra. Iskosa, ispod oka, Lord opazi da je Colfax bacio praznu limenku na čistinu, odakle će se s nje sunčane zrake odbijati kao iz zrcala. – Bistar si ti momak, ali si prevršio svaku mjeru, Erwine. Najprije komadići sukna posuti za nama da označe trag, a sada prazna limenka na čistini gdje će se blještati na suncu na kilometre. Mudar si ti, ali i ja ću tebi sada pokazati nekoliko svojih trikova – napokon mu prigovori Lord.

Colfax je poricao. Pravio se lud.

– Kakvi trikovi? Što je tebi?
– upita Lord sumnjičavo.

Lord pode prema ovećoj uzvisini. Kad su zašli u zaklon, dugo je sjedio i pomno proučavao kraj iza njih obasjan jutarnjim suncem. Ništa sumnjivo nije ugledao. Ako su konjanici iza njih i našli Colfaxove znakove, a uskoro će ih svakako naći, znači da im se ipak nije odveć žurilo. Pošto je pažljivo promotrio cijeli okoliš, podbo je konja prema treptavoj ravnoj goloj plohi oko koje je dugačka divlja trava dopirala jahaču do koljena. Colfax je jahao pokunjeno za njim, zbunjen i zabrinut.

Kad su stigli do gole plohe, Lord počeo po njoj naokolo kružiti. Na kraju kad je ostavio križaljku tragova koje više nitko nije mogao riješiti i slijediti, sjahao je, istrkao cijeli busen dugačke trave, zavezao ga za svoje laso i ponovo uzjahao.

– Ti sad ideš naprijed, Erwine. Ja ću za tobom. Idi ravno prema jugu. Ne zaustavljaj se i ne okreći dok ti ja ne kažem – naredio mu je Lord.

Erwin je odmah shvatio što Lord hoće. Mrzovoljno ga je poslušao. Lord je vukući za sobom busen trave, meo i brisao tragove i to tako dobro da se nije moglo uočiti gdje su napustili ogoljelu površinu. Prašina se doduše dizala iza metke, ali to je bilo neizbježno.

Pošto su odmakli oko četiri kilometra, Lord odveza i baci busen. Zatim je pokazao rukom prema zapadu, a Colfax skrene kada mu je Lord naredio.

Sunce ih je obasjalo kad su izjahali na uzvisinu iznad rijeke Missouri. Zaustavili su se i pozorno promatrali da li ih tko slijedi. Oblak prašine nazirao

se u daljini. Valjao se prema go-
loj površini ravnice.

— Lukavo si to smislio, ali što
ti to vrijedi kad će nas ionako
sustići. Više ih je i imaju više
konja — progunda Colfax.

— Snaga klade valja, a um
caruje, Erwine. Nije uopće važ-
no koliko ih ima. Kad bismo ta-
ko računali, onda bi svijetom
vladale životinje, a ne ljudi, jer
njih je više, zar ne?

Colfax slegne ramenima i is-
krivi lice.

— A što ćemo sada?

— Predahnut ćemo ovdje.

— E, to sam jedva čekao —
reče Colfax i zijevne, ali se za-
čas uspravi u sedlu i zagleda
preko rijeke u poštansku kočiju
koja je za sobom ostavljala pra-
šinu.

— Ako si mislio ovdje ostaviti
konje, onda te moram upozoriti
da smo zakasnili na kočiju. Oti-
šla nam je ispred nosa — pod-
bode Colfax šerifa.

Lord mu ne odgovori ni riječi.
Ni u snu nije pomislio da ostavi
konje i da se dalje vozi kočija-
ma. Obećao je da će Colfaxes
sprovести od Fort Leavenwortha
u sedlu ili prebačena potrbuške
preko sedla... i on će održati ri-
ječ.

Colfax je bivao sve nemirniji,
što se sunce penjalo više ne-
bom. Ako je i Lord bio uznemi-
ren, on to nije pokazivao. Na-
motao je cigaretu i dok je pro-
matrao budnim okom prašinu
koju su podizali progonitelji
razmišljao je o Maloneyju.

Maloney je zacijelo školovan
čovjek, pomisli. Pročitao je u no-
vinama da ćemo najvjerojatnije
proći preko Nebraske i dočekao
nas je u postaji Hat Creek. Za-
tim nas je slijedio.

Misli mu je prekinuo povik
nekih jača dolje na cesti. Lord
odbaci opušak i potegne vinče-
sterku iz korica u sedlu. Colfax
otvori usta kao da će nešto reći,
ali osta nijem. Na cesti je ugle-
dao cijelu povorku teretnih ko-
la s oružanom pratnjom.

Lord je propustio prvu dvoji-
cu pospanih i zapuštenih prati-
laca. Propustio je i prva zaprež-
na kola, a tada je sjahao, klek-
nuo na koljeno i naciljao.

Colfax promrsi neku masnu
psovku, a Lord ga strogo
odmjeri.

— Pisneš li, prosvirat ću ti
glavu.

— Ne pucaj, idiote! Uhvatit će
nas i objesiti o prvo drvo — za-
vapio je Colfax.

— Ja to baš i hoću — odvrati
mu Lord i opali. Prvi metak zao-
ra prašinu ispred prvih zaprež-
nih kola. Lord ponovo opali.

Dolje na cesti oko kola nasta-
la je paklenska strka. Lord opa-
li i treći hitac i uplaši jednog
konja koji gotovo zbaci jahača
sa sedla. Čuli su ljutite povike i
oštre zapovijedi. Dvojica prati-
laca kola zapucala su prema
mjestu odakle su čuli hice.

Tada pred njih iskrsnuše Ma-
loneyjevi konjanici.

Colfax je jedva čekao da po-
bjegnu iz tog pakla, a ni Lord
tamo nije imao više posla. Dok
je zaustavljao konja Colfax
smrknuto ošinu očima Lorda.

— Prokleta budalo!

Lord je hinio da ga nije čuo.
Poveo je konje iza strmog brda
i promatrao kako će se Malo-
neyjevi konjanici otarasiti raz-
bješnenih pratilaca kola.

Maloney i njegovi plaćenici
iznenadeni stadoše na mjestu
kao ukopani. Prošao je trenutak

— dva dok su se snašli, jer su razjareni pratioci teretnih kola nasrnuli ravno na njih, pucajući i izvikujući psovke koliko ih je grlo nosilo.

Maloneyju je pao polucilinder s glave. Lord je također vidio da su Maloneyjevi plaćenici uzvratili vatrom, ali odmah i okrenuli konje i počeli bježati.

Colfax, koji nije iz zaklona mogao vidjeti što se događa, upita Lorda zašto pucaju. Lord skrene pogled s poprišta i pogleda zadovoljno Colfaxesa.

— Upalilo je. Namagarčio sam ih. Netko je od njih zapucao na pratioca kola, a to se pretvorilo u pravi mali rat. Pobjegli su ravno prema istoku. Hoćeš li im još ostavljati znakove za sobom, Erwine?

— Idi k vragu!

Tek kad su utihnuli pucnjevi i topot konja u daljini, Lord izjaha iz zaklona i nastavi jahati prema jugu.

— A što da su nas ugledali prije onih drugih momaka? Sada bismo sigurno visjeli na vrbi iznad rijeke — prigovori mu Colfax.

— Ti možda, ali ja ne, Erwine. Ljudi nerado vješaju savezne šerife. Radije ih ustrijele, ili im pokušaju razmrskati lancem lubanju, kao ti na primjer, ali rijetko ih kad objese.

Kraj je bio obasjan blještavim suncem. Vrućina i zapara pritiscale su ih sve nesnosnije. S rijeke bi ponekad zapuhao povjetarac, što nije bilo dovoljno da ih rashladi i osvježi. Erwin Colfax bio je sav mokar od znoja. Zgrbio se klonulo u sedlu.

— Jack, ti znaš tko su ti ljudi koji nas slijede, zar ne? — zapi-

tao je napokon šerifa tihim glasom.

— Znam. Sjećaš li se da sam te jednom upitao jesmo li putem sreli nekoga od tvojih starijih znanaca. U Hat Creeku nas je dočekao neki tamnopusni brkonja s polucilindrom na glavi.

Colfax stisnutih kapaka pogleda u Lorda.

— On? Onaj mješanac? A zašto, do vraga. Nikada ga prije nisam vidio. Siguran sam.

— Možda je i on čuo priču — razložno će Lord — o tvom skrivenom blagu, pa se polakomio. Ili je možda netko koga ne bi smio zaboraviti. Netko u čijem je srcu otrovna mržnja i želja za osvetom, pa te želi sasjeckati na komadiće. A oni nikada ili vrlo teško opraštaju dug. Ni ovaj naš neće olako odustati. Sada smo ga skinuli s vrata, i prošle noći također, ali idući put... ne znam hoćemo li uspjeti.

XII

Dugo Colfax nije bio raspoložen za razgovor poslije lukave smicalice kojom se Lord oslobodio napasnog Maloneyja i njegovih plaćenika. Činilo se da je klonuo duhom, premda još nije izgubio svaku nadu u spas. Stoga je jednom onako kao usput napomenuo nešto o tome kako bi on mogao poučiti brkatog mješanca kako da se dočepa mnogo novca u jednom danu.

— A što ako njemu nije stalo do novca? Ako on hoće samo tebe da te sasjecka na komadiće? — odvrati mu Lord jednostavno.

Kad je to čuo, Colfax opet izgubi volju za razgovor.

Ponovo su se držali podalje od rijeke, ali ne i odveć daleko.

Sunce ih je nesmiljeno peklo. Dah povjetarca s rijeke nije se više oko podneva osjećao u ljetnoj pripeci na tvrdoj, ispucanoj zemlji.

Kad su pojeli sardine i napili se vode iz potoka gorkasta okusa, Colfax ustane, zakloni dlanom oči i zagleda se preko kraja kojim su dojahali. Lice mu je bilo napeto, a svijetle oči sjale su kao u pohlepna lešinara. Lord se pravio da ništa ne vidi.

Cijelo su popodne jahali i jednom iz znatiželje Lord zaustavi konje u podnožju neke kosine. Povorka teretnih kola zaostala je daleko iza njih. Jedva se i nazirala u daljini. Pratioci su ponovo jahali uz bok kola, sićušni kao mravi.

— Baš me zanima kako je završio okršaj — reče Lord.

Colfax se prezrivo nasmiješi.

— Zanima me kako su daleko otprašili mješanac i njegovi plaćenici. Hajdemo odavde, Jack!

Lord slegne ramenima, okrene konja i nastavi zamišljeno jahati. Sunce se penjalo sve više iznad njih i peklo ih sve jače. Vrijeme kao da je stalo. Priroda utihnula. Odmarali su se samo jedan sat uz obalu potoka iza nekog usamljenog brda da bi se konji oporavili.

— Taj mi se brkati mješanac neprestano mota po glavi. Ne mogu se sjetiti gdje sam ga sreo — Colfax prekine tišinu.

— Možda ga i nisi sreo. Možda je brat ili otac nekome koga si ucmekao iz čista mira. Meksikanci, Indijanci, Španjolci, južnjaci općenito, vrlo su osvetoљubiva čeljad — podsjeti ga Lord.

Colfax smota cigaretu. Ispraznio je kesu i bacio je. Kad

je zapalio, zanjihao je zamišljeno glavom.

— Jack, bježimo odmah dalje ili mi oslobodi ruke. Ne smiješ dopustiti da me zakolju kao pile, a da se ja ne mogu braniti.

Lord domahne rukom Colfaxu da se penje u sedlo.

— Prazne šake ti neće mnogo pomoći, Erwine. Od Maloneyja se možemo spasiti samo tako da se držimo što dalje od njega — upozori ga Lord pošto je zaključao lanac pod trbuhom rida.

Nisu projahali ni kilometar, a Colfax prokune i pokaza Lordu rukom prema istoku.

— Konjanici!

— Samo dvojica — odvrati Lord kao da ga je htio utješiti.

Vukli su se izmoreni vrućinom i ogledavali se oko sebe kao da traže zaklon u hladu.

— Neki kauboji na putu u grad — pripomene Lord i skrene sa staze da se ne bi sreo s njima. Međutim, kauboji su ih svejedno opazili. Jedan im mahne rukom u znak pozdrava. Lord mu odmahne.

Kad su odmaknuli petnaestak kilometara od mjesta okršaja Maloneyjevih plaćenika s pratiocima teretnih zaprežnih kola, Lord se osjećao na sigurnom, premda se Colfax neprestano osvrtao da vidi slijedi li ih netko.

Nedaleko od njih, međutim, netko je u tom času počeo davati svjetlosne signale zrcalom. Ili se to možda samo sunce odbijalo od nekog glatkog metalnog predmeta? Lord je pažljivo buljio u sićušno zaslijepljujuće svjetlo. Stao je i dugo ga promatrao čim ga je na nj upozorio Colfax koji ga je prvi ugledao.

Lorda je zabrinjavala duljina odbljesaka, a ne njihova učestalost. Sjajna limenka, na primjer, uvijek odsijava odbljeske iste dužine, ali ne i komadić zrcala u čovjekovoj ruci.

Odbljesci nisu bili ravnomjerni. Netko je nekome davao svjetlosne znakove, dva-tri kilometra ispred njih. Lord se ogledao, ali nigdje nije opazio odgovora. Stoga je zaključio da je netko obavještavao one iza njih o njihovom položaju. I Lord je dobro znao tko bi to mogao biti.

— Svjetlosni signali — promrmlja tiho Colfax.

— Točno — potvrdi Lord.

— Zar misliš da je onaj prokleti mješanac toliko mudar? — upita ga Colfax češljajući pogledom krajinu.

— Čini mi se da jest. Već nas je dosad dva puta prestigao, nadmudrio nas i čak imao vremena da unajmi plaćenike. Taj je toliko mudar, Erwine, da bi mogao i uspjeti u svojem numu — upozori ga Lord.

— Još smo dosta daleko od njega, zar ne?

Lord nije znao odgovora na to pitanje. Pažljivo je promatrao odbljeske zrcala. Poruka je bila jasna. Netko ih je ugledao i to javljao Maloneyju koji je jahao za njima.

— A što ti misliš, Erwine, koliko ih je ispred nas?

— Sada nije važno što ja mislim, nego što ćemo sada. Uhvaćeni smo u stupicu. Ne možemo naprijed, a ne smijemo natrag.

Lord potrese glavom. Nije baš sve bilo tako crno kako se činilo ustrašenom Colfaxu. Mogli su skrenuti prema istoku ili prema rijeci na zapadu.

Nepoznati konjanik polagano

se uspeo uz kosinu. Bio je sam. Lord ga opazi i iskrivi lice u kiselu grimasu

— Erwine, Maloney te hoće po svaku cijenu. Eno, ispred nas je onaj koji nas je prvi ugledao.

Colfax opsova. Pogleda prema istoku.

— Bježimo, tamo nema nikoga!

— Erwine, za mnom — naredi mu Lord i pode polagano naprijed prema nepoznatom konjaniku. Colfax ga posluša bez pogovora. Konjanik je pažljivo motrio svaku njegovu kretnju. Nije se ni pomaknuo sa svog mjesta. Gledao ih je začuđeno. Bacio je opušak kad su mu Lord i Colfax dojahali na domet revolvera, ali nije za njim posegnuo. Dapače, kad su mu dojahali dovoljno blizu, učinilo im se da im se smiješi. Lord se zaustavi dvadesetak metara ispred njega. Trenutak su se odmjeravali.

— Gospodo, stigli ste na kraj puta — reče im gotovo ugodnim glasom nepoznati konjanik.

— Čini se da jesmo, ali zašto? — upita ga nimalo neprijateljski Lord.

— Ne znam, šerife. Čovjek koji me plaća naredio mi je da vas tu zaustavim dok on ne dode. Naravno — nastavi kauboj i nagne se naprijed držeći se rukama za jabučicu sedla — ja znam tko je taj momak kojeg vodite u okovima i on ga želi živa.

— Vi se tako suprotstavljate zakonu — upozori ga Lord.

— Slušajte, šerife, ovo je velika zemlja. Kad je čovjek bez novca, onda je spreman i za dolar učiniti što inače ne bi ni za tisuću dolara. I teško da ćemo se nas dvojica ikada više vidjeti. Kao što rekoh, ovo je velika zemlja.

— Do vraga, Jack, što se premišljaš. Bježimo. Onaj prokleti mješanac pojavit će se svakog časa iza

nas – zarezja poluglasno kroza zube Colfax.

Kauboj nije ostavljao dojam glupa čovjeka. Budući da je bio, moglo bi se reći, opušten i gotovo srdačan, Lord je bio uvjeren da to nije bez razloga.

– A gdje su ostali? – upita ga Lord.

– Šerife, odavde pa do onog zrcalca stražari još pet naoružanih ljudi. Za vama dolazi čovjek koji nas plaća da vas uhvatimo, a u pratnji još petorice naoružanih ljudi. Između vas i rijeke čekaju vas trojica u zasjedi, ako me slučajno pokušate omesti. Opoljeni ste.

Lord pogleda niz obronak. Obala je bila obrasla u gusto grmlje i vrbe, gdje se mogla sakriti cijela četa ljudi.

– A vi ste izjahali da me pozdravite i vidite što ću učiniti? – upita ga uz osmijeh Lord.

– Tako nešto, šerife. I još uz to. Ja nemam pojma zašto naš gazda želi tog Colfaxesa živog, i da vam kažem istinu, nije me ni briga. Ja samo znam da svi jedva čekaju da taj Colfax ode pod ledinu. Ali protiv vas, zaboga, nitko nema ništa. Dapače, ja sam protiv ubijanja saveznih šerifa. A i ostali su tog mišljenja. Zašto nam onda ne biste olakšali posao, pa lijepo u miru odjahali. Nitko vas neće ni prstom taknuti. Gazda nam je također objasnio, kad nas je sinoć unajmio u gradu, da vi samo obavljate svoj posao. On želi samo tog Colfaxesa i nikog više.

Kad je to čuo, Colfax se posprdno nasmijuljio.

– Zar Maloneyju treba cijela vojska naoružanih plaćenika da uhvati jednog bespomoćnog čovjeka u lancima? Jack, pobogu, kako ćeš ih se otarasiti?

– Ovako – reče Lord i potegne revolver na kauboja, pa odmah do-
da:

– Točno je ono što ste rekli. Ja obavljam svoj posao, ali ga namjeravam i obaviti.

Kauboj se zapilji u Lordov revolver razrogačenih očiju i tužno zanjise glavom.

– To vam baš nije pametno, šerife. Upozorio sam vas. Trojica vas čekaju pod brdom.

– S njima ću obračunati kad za to dode vrijeme. A sad naprijed nizbrdo prema jugu i ispred mene! I nemojte se praviti odveć hrabar, jer ću vas ustrijeliti na mjestu.

Kauboj malodušno slegne ramenima i okrene konja.

– Nećete uspjeti. Požalit ćete, šerife. Ja sam mislio da ste pametniji.

– Krivo ste mislili i dajte mi taj vaš revolver lijevom rukom.

Kauboj je poslušno predao revolver Lordu. Lord je jahao u sredini, Colfax njemu uz bok s lijeve strane. Odjednom Lord podbode svog konja u galop i u prolazu udari kaubojeva pastuha po sapima. Pojurili su utroje divljački niz obronak. Lord cijelo vrijeme nije skidao očiju sa ceste u podnožju uz rijeku.

Jahali su oko dva kilometra u galopu i zacijelo projurili ispred nosa zasjede i prethodnice Maloneyjevih plaćenika, kad Lord ugleda ono čemu se u srcu i nadao: povorku teretnih zaprežnih kola s naoružanom pratnjom dolje na cestu.

Colfaxovo se lice odjednom razvedri. Pa ipak, strah ga je natjerao da se okene i pogleda tko ih slijedi.

– Jack, tri jahača grabe za nama cestom – izvijestio je Colfax Lorda.

Lord je, međutim, to znao. Znao je i tko su ti ljudi koji ih slijede i zašto. Potegnuo je revolver i mahnuo njime prema povorci kola na cesti.

– Prema kolima! – naredio je glasno kauboju.

Kauboj baci letimičan pogled iza sebe. Prepoznao je svoje prijatelje.

– Ako računate da će vam oni pomoći, ljuto se varate. Nisu valjda ludi da ginu za vas – doviknuo je kauboj Lordu.

– Ne brinite o tome. Jamačno ne znate kako su oni jutros Maloneyju potprašili pete – odvrati mu Lord uz širok osmijeh.

Pratioci teretnih kola odmah su se uskomešali čim su ih vidjeli. Skupili su se s jedne strane kola. Kočijaši su izvukli vinčesterke i položili ih preko krila. Prašina se uskovitlala pod zakočenim kotačima.

Lord im je mahnuo u znak pozdrava i usporio. Colfax se zlobno smješкао kauboju u lice koji se ne prestano osvrtao da vidi hoće li njegovi prijatelji dospjeti da ga izbave iz škripca.

Krupan, bradat čovjek u čizma-
ma ravnih peta u koje je zataknuo
plave traperice, i sa sačmaricom u
kriku, okrenuo je konja i pošao u
susret Lordu. Kad je stao, sačmari-
cu je uperio ravno u šerifova prsa.
Ostavljao je dojam gruba i ratobor-
na čovjeka.

Lord zaustavi konja. Bradonja se
zabulji u zviježđu na Lordovim pr-
sima.

– Pozdravlja vas – prvi se ogla-
sio Lord – savezni šerif Jack Lord
iz Denvera. Sprovodim kažnjenika
Erwina Colfaxes u Fort Leaven-
worth. Ovaj drugi momak, moj je
zarobljenik i član družbe koja je ju-
tros pucala u vas. Još ih ima dese-
tak naokolo. Trojica jašu za nama
cestom.

Bradonja odmah pozva rukom
svoje ljude. Dojahali su u galopu.
Sve mladi ljudi, preplanuli i žilavi,
spremni za bitku.

– Stanite, čovječe! Ovaj je šerif...
– počeo je zarobljeni kauboj.

– Zaveži, stoko! – izdera se na
njega bradonja i uperi sačmaricu u
njega.

Dvanaestorica naoružanih prati-
laca teretnih kola okružiše svog vo-
du, bacajući upitne poglede šerifu i
Erwinu Colfaxu u okovima. Na za-
robljenog kauboja nisu se uopće
osvrtao. Bradati im voda pokaza
trojicu konjanika koji su jahali ce-
stom.

– Oni su nas jutros napali. Uhva-
tite ih žive, ako možete.

– Gospodine – počeo je ponovo
zarobljeni kauboj, ali nije dospio iz-
ustiti više ni riječi. Bradonja mu ru-
kom naredi da šuti i pozva k sebi
nekog štrkljastog dugonju.

– Ollie, zaveži ovog klipana za
zadnja kola.

Čim se Ollie udaljio s kaubojem,
bradonja spusti pušku i upita Lor-
da:

– A gdje su ostali, šerife?

– Svuda oko nas. Njihov gazda
dolazi sa sjevera, ali nije sam.

Bradonja zamišljeno zakima gla-
vom.

– Vratimo se kolima. Hvala vam
što ste me na vrijeme upozorili –
promrmljao je kroz bradu i okre-
nuo konja.

XIII

Bradati voda oružane pratnje ka-
ravane zvao se Vincent Smith, stari
prekaljeni graničar iz Missourija.
Čitao je Bibliju naglas svaku večer
uz logorsku vatru, više iz zabave
nego pobožnosti, a istodobno držao
nadohvat nabijenu sačmaricu.

Pošto je tromo sjahao uz prva ko-
la i predao sačmaricu i uzde konju-
šaru, presjekao je Colfaxes hladnim
i prezirnim pogledom.

– Šerife, a zašto nas napadaju?
Zar misle da prevozim zlato u šip-
kama? – Zapitao je Smith Lorda.

– Hoće Colfaxes, gospodine Smit-
he. Njihov gazda putovao je za na-
ma do Omahe, gdje smo Colfax i ja
sišli s vlaka i nastavili putovanje na

konjima. Zacijelo nas je pretekao i u White Cloudu unajmio revolveraše – objasni mu Lord.

– Zašto? Što će mu taj ološ? – začudio se Smith.

Lord slegne ramenima.

– Osveta, čini mi se, Colfax ima mnogo života na duši.

Smithovi su momci zarobili trojicu Maloneyjevih plaćenika, koji su bili mokri od znoja i razbarušeni. Ako su se potukli, pomisli Lord, tučnjava zacijelo nije dugo trajala i izvukli su kraći kraj. Prema ohom što je dotada Lord vidio, stari Vincent Smith je znao odabrati prave ljude za pratnju svojih kola.

Smith je sa svih strana ogledao zarobljenike.

– Vi ste te junačine što se protive zakonu, a? Dobro. Ako je tako u White Cloudu vas čeka lijep zatvor – zagrmio je na njih, pa glavom dao znak svojim momcima da ih odvedu.

– Šerife, tko je njihov gazda?

– Neki mješanac Maloney, rekao sam vam. Prvi put smo ga vidjeli u postaji Hat Creek u Wyomingu. To je sve što znam o njemu.

Vratili su se i ostali pratioci kola, deseterica čvrstih i čilih momaka, dobro naoružanih i vrsnih konjanika. Smith pogleda obližnju kosinu, a zatim niz cestu, te slegne ramenima.

– Idemo dalje, momci! Otvorite dobro oči. Roj štetočina mota se oko nas i čini mi se da nas neće olako ostaviti na miru – reče im Smith, pa se obrati Lordu:

– Želite li, šerife, da i Colfaxes prikujemo za kola s vodom na začelju uz ostale koje smo pohvatili?

Lord odrešito potrese glavom.

– Ne, hvala. Hoću da ga držim na oku.

Stari Smith uze uzde svog konja

i popne se u sedlo. Njegovi kočijaši su već sjedili na kolima i pažljivo pazili kad će im dati znak za polazak. Napokon je Smith podigao ruku. Cijela glomazna povorka ponovo je zaštopotala prašnom cestom.

Jack i Erwin jahali su uz bok Vincenta Smitha. Nisu mnogo razgovarali. Izmijenili bi tek po koju riječ. Kad god bi razbojnik prozborio, Smith ga je pažljivo slušao, ali nikada mu se ni jednom riječi nije osobno obratio. Nije bilo teško naslutiti što poštteni Vincent Smith misli o takvim nitkovima kao što je bio Erwin Colfax. Kočijaši su zacijelo imali najviše razloga da mrze pljačkaše i razbojнике. I da ih se boje. Oni su prečesto bili žrtvama bezobzirnih pljačkaša, jer se nisu mogli brzo kretati. Da bi sačuvali glave i teret što su ga prevozili, kočijaši su unajmljivali oružanu pratnju. A taj dodatni izdatak jamačno nije ni za dlaku poboljšao njihovo mišljenje o odmetnicima od zakona.

Uz obalu rijeke zrak je bio nešto svježiji, premda se bližilo podne. Smith im je objasnio da on ide samo do White Clouda. Lordov je odgovor bio vrlo kratak. On nije ni namjeravao ostati s njima.

Smith pogleda obližnju kosinu. Podigao je ruku i pokazao bez riječi na vrh kosine obronka. Jack se okrenuo. Colfax takoder. Skupina konjanika kaskala je uz rub obronka usporedno sa Smithovim kolima. Naravno, opazili su ih i Smithovi momci, pa su se dvije družbe vukle jedna uz drugu i promatrale zakravljenih očiju kao dva čopora iz gladnijelih vukova.

– Bolje će za vas biti da se sklonite u White Cloud, a odande nastavite poštanskom kočijom, ili se ponovo ukrcajte na neki teretni vlak, šerife. Čini mi se da sam nabrojio

osmoricu tamo gore – reče Smith Lordu.

Sa čela povorke, gdje su dva Smithova momka jahala kao prethodnica, stotinjak metara ispred kola, začuli su iznenada povik. Lord i Colfax su se odmah ukočili u sedlu. Ukočio se i Vincent Smith. Izvukao je odmah sačmaricu iz korica u sedlu.

Ispred prethodnice, na otvorenoj cesti, stajala su četiri konjanika. Namjerno su im zakrčili prolaz. Smith nešto promrmlija, pa baci letimičan pogled na kosinu gdje je Maloneyjeva družba jahala uspoředno sa Smithovim kolima na cesti. Bili su izvan domašaja oružja.

– Izazivaju – izlanu Jack Lord, pa posve nesvjesno preuzme zapovjedništvo.

– Smithe, ostanite uz kola i, molim vas, pripazite na Colfaxes. Pokuša li učiniti neku glupost, odmah ga ustrijelite. Ja ću s nekoliko vaših momaka raskrčiti prolaz kolima.

– Čuvajte se, šerife. Uzmite sa sobom momke iz prethodnice. Slobodno se možete na njih osloniti. Sa mnom su već tri godine. Ti se ne boje ni samog vraga. Zatreba li vam pomoć, mahnite mi šeširom. I ne brinite se za Colfaxes, u dobrim je rukama.

Colfax se na to samo kiselo nasmiješio.

– Jack – obratio se Lordu – pobogu, utvrdi tko je zapravo taj čovjek i što hoće.

Lord odjuri naprijed. Čim su ga čuli da dolazi, Smithovi momci u prethodnici zaustavili su konje. Čekali su ga da im se pridruži. Obojica bijahu vrlo momci, opaljeni od sunca, škiljavih očiju, naviknuti, vidjelo se na prvi pogled, na česte okršaje. Stotinjak metara ispred njih stajali su Maloneyjevi plaćenici. I Maloney je bio s njima. Lord ga

je odmah prepoznao po gradskom odijelu, premda je Maloney bio golglav, a kad su mu se još više približili, i po tamnoj puti i gustom brku.

– Što sad? – upita Lorda jedan od Smithovih momaka, gledajući ga čas u lice, čas u zvijezdu.

– Četvorica ispred nas, osmorica gore na brežuljku. Što ćemo sada? – doda drugi.

– Pregovarati – reče kratko Lord.

Smithovi momci postavili su šerifa u sredinu. Iza sebe su čuli gromovit glas Vincenta Smitha koji je po drugi put tog dana izdavao zapovijed da se kola zaustave. Gore na vrhu kosine odmah su se zaustavili i Maloneyjevi plaćenici. Nisu pokazivali namjeru da se spuste niz padinu, ali su svejedno naoružani Smithovi ljudi, skupljeni iza kola, pažljivo promatrali konjanike na vrhu kosine.

Lord nije skidao očiju s Maloneyja. Potegnulo je uzde i stao mu sučelice. Još tri konjanika okruživala su tamnopuslog mješanca. Po svemu sudeći bili su kauboji, iskusni jahači, ali ne i profesionalni revolveraši.

– Sve vam je do sada uspijevalo, šerife. Čak ste mi podmetnuli i pucnjavu jutros. Ali svejedno, izgubit ćete bitku na kraju – reče mu odlučno tamnopusiti mješanac.

Lord je sjedio na konju i slušao. Promatrao je onu trojicu kaubojja. Maloneyjevo četvrtasto tamno lice nije se doimalo zlim. Bilo je napetih crta, tvrdo kao čelik i nepopustljivo, ali ne i opako. Maloney je bio neprijatelj koga je čovjek mogao i razumjeti, spozna li njegove pobude.

– Ovi pratioci kola nemaju nikakve veze s onim što je među nama – nastavio je Maloney – pa čak i ako odete s njima u White Cloud, to

neće izmijeniti konačan ishod. Zašto stoga jednostavno ne priznate poraz i da ste učinili sve što ste mogli.

– Ne mogu prihvatiti vaš zahtjev, Maloney. Ali me muči znatiželja. Zašto vam je toliko stalo do nje-ga?

Maloney je sjedio, šutio i buljio u Lorda neko vrijeme. Proučavao je svaku crtu Jackova lica. Jednom je čak letimično pogledao prema kolima odakle su ih svi znatiželjno promatrali i čekali što će se dogoditi.

– To se vas ništa ne tiče – procijedio je napokon.

– Varate se. Tiče me se i te kako. Colfax je moj zatočenik i ja za nj odgovaram. On će sa mnom u Fort Leavenworth. Tamo će mu suditi i tamo će ga objesiti. Tako i nikako drukčije završit će svoj život razbojnik Erwin Colfax. Kad ga zakon osudi na smrt, i vi ćete biti zadovoljni. Ako mu pokušate vi suditi, mogli biste završiti na vješalima umjesto njega, a on to ne zavreduje.

– Zavreduje, šerife, zavreduje, samo vi to još ne znate.

Lord duboko uzdahne. Sve je bilo uzalud. Znao je da će morati ostati sa Smithom i njegovim momcima sve do White Clouda. Poslije White Clouda opet će jahati sam, a Maloney će mu biti za petama i sve će poduzeti da mu preotme Colfaxesa.

– Sklonite se sa ceste, Maloney. Sklonite se ili ćemo vas morati pregaziti – reče napokon šerif Lord.

– I to je sve što mi imate reći, šerife?

– Sve!

Maloney posegne rukom u kaput. Smithovi momci odmah spustiše ruke uz desni bok, ali je on izvukao iz džepa komadić sjajnog kartončića i ispružio ruku.

– Pokažite mu to, šerife. Čim to vidi, znat će što ga čeka – tiho će Maloney, pa okrene konja i odjaše sa svojim plaćenicima niz cestu prema White Cloudu.

Lord je držao sliku i trenutak buljio začuđeno za Maloneyjem. Kad je spustio pogled, Smithovi su se momci već okupili oko njega i zavrivali su preko njegova ramena.

– Neka djevojka – šanuo je jedan, a drugi nijemo kimnuo glavom.

Lord pogleda pažljivije sličicu. Zagledao se u lice tamnolute djevojke. Crne oči netremice su ga gledale.

– Ako se ne varam – promrmlja – to je djevojka koju je zaklao Erwin Colfax.

Smithovi su se momci uspravili. Jedan je zinuo od čuda, a drugi potrese glavom.

– Zar muškarac da zakolje djevojku, šerife?

– Eno ga tamo u okovima – odgovori mu Lord, okrene konja i pozuri natrag prema kolima.

Vincent Smith podigne ruku i teška se kola ponovo počnu kotrljati prašnom cestom. Pogledao je upitno u Lorda, podignutih obrva.

– Otišao je ravno u grad. Tamo će me dočekati – doviknuo mu je Lord.

Lord je zaboravio na fotografiju koju mu je dao Maloney. U tom trenu to i nije bilo važno. Smišljao je kako da izmakne Maloneyju. Dokle god ih budu pratili ljudi na kosini, morat će odgoditi svoj naum. Odozgo su ih vidjeli kao na dlanu. Lord je pogledao u nebo, gotovo iz očajja.

– Hoćemo li stići u White Cloud prije mraka – upitao je bradatog Smitha.

– Ne, nećemo. Ulogorit ćemo se

ispred grada. A jeste li nešto smislili?

– Nadam se da jesam – odvrati mu Lord uz tužan smiješak. Okrenuo se kad ga je Colfax potegnuo za rukav pošto je Smith odjahao naprijed prema čelu povorke.

– Vidio si ga? Tko je on?

Lord se ravnodušno zagleda u razbojnika, pa posegne u džep i izvadi malenu fotografiju lijepe, tamnolute djevojke i daje mu je.

– Nije mi rekao, Erwine, ali nije teško pogoditi. Najvjerojatnije njezin otac.

Colfax uze sličicu. Gledao je dugo vremena.

– To je ona djevojka koju si ubio nožem, zar ne?

Colfax zakima glavom i pogleda u Lorda. Smijao se!

– Smiješno je to, Jack. A sve se dogodilo točno onako kako sam ti ispričao. Uperila je revolver u mene. Djevojčura se htjela obogatiti na račun moje kože. Ne lažem. Nikada nisam imao više razloga da nekoga ubijem. Glupača, nije ni napela revolver, a ustrijelila bi me za nekoliko pišljivih dolara. Od svih ubojstava koje sam počinio, to je bilo opravdano. Branio sam se. Sada me njezin otac zbog toga hoće ubiti. Smiješno, zar ne, Jack.

– Nije smiješno, Erwine – reče Jack Lord i kad mu je Colfax htio vratiti fotografiju, Lord potrese glavom.

– Zadrži je, Erwine. Tvoja je. Poklanjam ti je za uspomenu.

Jahali su cijelo poslije podne sve do večeri kad je vrućina malo popustila. Nisu razgovarali. Maloneyjevi su ljudi nestali u međuvremenu s kosine brežuljka. Ostavili su samo trojicu stražara koji su uporno motrili na svaki korak šerifa Jacka Lorda i njegova zatočenika Erwina Colfaksa.

XIV

Sunce se već primaknulo zapadu i duge su sjene išarale kraj kad je Lord napokon zavezao Colfaksa lancima za sjedalo posljednjih kola uz kočijaša iz Tenneseeja, gruba lica koji je razbojnika samo prezrivo šibnuo pogledom i nastavio žvakati duhan. Lord je zatim odjahao do Vincenta Smitha da se s njim potanko dogovori o odlasku.

Vincent Smith mu je rekao da će vjerojatno do večeri stići do White Clouda. Lordu je to taman odgovaralo. Zamolio je Smitha da mu pozajmi dvojicu svojih momaka.

– Uzmite ih sve ako hoćete – velikodušno će Smith.

– Trebaju mi samo dvojica. Oni će se uspeti na kosinu ispred Maloneyjevih stražara, a ja ću im se prišuljati i zaskočiti ih s leđa. Htio bi ih pohvatati žive.

Smith kimne glavom i nasmiješi se znalački Lordu.

– Čim se smrači, zaostanite za kolima. Ja ću poslati momke naprijed da ih zadrže, da nam ona trojica ne pobjegnu u grad prije nego što ih uhvatite.

S prvim sumrakom Lord je neopazice zaostao za kolima. Odjahao je hitro rema kosini. Nije odmah krenuo prema vrhu. Skrenuo je malo udesno i neko vrijeme jahao usporedno s kolima, ali uz podnožje kosine gdje ga nitko nije mogao opaziti s vrha u sve gušćem mraku.

Čim je ocijenio da se nalazi ispod mjesta na kojem su stražarili Maloneyjevi plaćenici, požurio je. Nadao se da su im već Smithovi momci presjekli put prema gradu.

S uzvisine je u daljini ugledao svjetla White Clouda. Nešto dalje, negdje ispred Lorda, netko je zakašljucio kao da pročišćava grlo. Tre-

nutak zatim neki je duboki glas poželio da mjesec što prije izađe i razrijedi temu.

Lord oprezno pode prema mjestu odakle je čuo glasove.

– Ne mičite se! – naredio im je reskim glasom, čim im je prišao s leđa. Stražari su ostali na mjestu kao ukopani. Začudeno su buljili u Lorda. Nikom nije bilo ni na kraj pameti da mu pruži otpor. Svi su bili umorni, gladni i žedni.

Trenutak zatim iz mraka su iskršli i Smithovi momci.

– Šerife, uspjeli smo. Prepustite ih nama. Mi ćemo ih sprovesti u zatvor u White Cloudu.

– Sjašite i pješice niz brdo do kola! – naredi Lord zarobljenim stražarima.

– Tko je još s vama?

– Nitko, časna riječ. Naređeno nam je da držimo Colfaxa na oku. A tko može išta vidjeti u mraku?

– I da se sastanete s Maloneyjem u White Cloudu, zar ne? – upita ih Lord dok su silazili niz kosinu prema kolima.

– Rekao nam je da će nas čekati u salunu, da ga obavijestimo kamo ste pošli s Colfaxom.

Nekoliko je tamnih sjena iskočilo iz kola pred njih i preuzelo razbojnice. Vincent Smith bio je s njima.

– Sada ili nikada, šerife. Mjesec tek što nije izašao – požurivao je Lorda Vincent Smith.

– Polazimo odmah, Smithe. Hvala vam na svemu. Spasili ste život Colfaxu i meni.

– Colfaxu! Taj može odmah crknuti što se mene tiče. Momci iz prethodnice rekli su mi sve o fotografiji koju vam je za njega dao Maloney.

Lord brzo skoči sa sedla uz zadnja kola na kojima je bio Colfax vezan lancem.

– Ja ga moram sprovesti u Fort Leavenworth i predati ga u ruke pravdi, Smithe. Ja mu ne želim biti ni sudac, a ni krvnik.

– Amen, šerife. I čuvajte se tog Maloneyja.

Lord kimne glavom.

– I sretan put, šerife – zaželi mu Vincent Smith na rastanku.

Čim je Colfax uzjahao svog ridana, Lord mu je zaključao lanac pod trbuhom konja. Vinuo se u sedlo i povukao ga za sobom.

Mjesec je izašao još prije nego što su se uspeli na vrh brežuljka. Obasjao je kraj blijedom svjetlošću. Colfax zamoli Lorda da mu dobaci svoju kesu s duhanom.

– Kako ti je samo uspjelo da zaskočiš onu trojicu Maloneyjevih stražara – upita ga Colfax dok je namotavao cigaretu.

– Svladao ih je umor. Popadali su kao zrele kruške.

– A ti si ih samo pokupio, a?

Pet su sati jahali nakon toga, bez predaha i bez riječi.

– Ništa nismo bacili u kljun od doručka, Jack. Zar ti nikada nisi gladan? – upita ga Colfax poslije šest sati neprekidna jahanja.

Lord izvadi iz bisaga kutiju sardina i dobaci je Colfaxu.

– Gladan sam, ali kad se sjetim tih sardina, izgubim tek.

Colfax prokune nešto na račun sardina, a zatim reče da se nada da ih Maloney više neće sustići. Lord pak u to nije bio odveć siguran, pa je radije šutio.

Idućeg jutra kad je sunce izašlo i obasjalo zemlju, ugledali su pod sobom u dolini rijeku Missouri i na njezinoj obali grad St. Joseph. Ako nas Maloney želi ponovo presresti, pomisli Lord, taj se onda mora vraški požuriti, jer smo svakim danom sve bliže Leavenworthu.

Zaustavili su se malo na vrhu str-

me obale iznad rijeke. Gradska luka ocrtavala se u daljini kroz jutarnju sumaglicu. Colfax se bezizražajno zabuljio dolje u grad. Po izrazu njegova lica Lord je zaključio što Colfax misli. Još koji dan, pa će stići na cilj svog putovanja. Ne uspije li Colfaxu da se uskoro oslobodi, njihat će se o konopu pod vješalima.

I Lord ga je u tom trenutku žalio. Za Lorda je Colfax bio samo ljudsko biće sa svim svojim slabostima.

Tog su se dana uspeli u gorske krajeve iznad St. Josepha. Vrućina u brdima malo je popustila i lakše su disali. Lord je još za pojasom nosio revolver onog kauboja koji im je prvi presreo put prije nego što su sreli Vincenta Smitha. Kako je revolver smetao Lordu, spremio ga je u bisage.

— Jack, kako se osjećaš kao lešinar — zajedljivo je Colfax podbo Lorda, dok im je sunce tuklo ravno u glave.

Lord mu nije odgovorio.

Dok su jahali kroz sjenovit gaj, Colfax počeo psovati kad ga je žilava grana ošinula po licu.

— A što se sad opet šuljamo i provlačimo kroz šumarke kao lopovi? — zarežao je ogorčeno Colfax.

Taj mu je put Lord odgovorio.

— Lakše, Colfaxe! Smiri živce! Imat ćeš uskoro vremena na pretek i za odmor.

Colfax uzdahne i zgrbi ramena. Kraj oko njih bijaše pust. Lordu je to baš i pogodovalo.

U međuvremenu se sunce počelo spuštati prema zapadu. Blag lahor puhao je u rano predvečerje. Kako su konji već vukli noge od umora, Lord se počeo ogledavati za pogodnim mjestom gdje bi mogli predah-

nuti. Napokon je ugledao taman šumarak usred neke livade, a uz nju bistar, potočić, oko kilometar ispred njih.

— Hoćemo li se napokon malo odmoriti?

— Hoćemo. A kako se ti osjećaš?

— Glupog li pitanja osudjeniku na smrt. Radije ti meni reci koliko još imamo do Leavenwortha! — zanimalo je Colfaxes.

Lord mu nije odgovorio, a ni Colfax to nije očekivao.

Sporim koracima krenuli su prema šumarku i zaustavili se u dubokoj i mirisavoj hladovini. Lord je sjahao, prišao ridanu da otključa Colfaxesove lance kadli Colfax ispusti dubok glas zaprepaštenja. Lord se hitro okrene, ali ipak prekasno.

— Ne mičite se! Ne želim vas ubiti, šerife, ako me na to ne natjerate — javio se Maloney iz duboke sjene šumarka.

— Odakle, pobogu, vi ...? — zabezegnuto će Lord.

— Unajmio sam četveropreg, a moji su mi ljudi iza vas javljali vaš položaj. Tko vam je kriv? Što se niste osvrtni. Zacijelo ste bili premoreni. Svejedno, svaka vam čast. Poduzeli ste sve što ste mogli, pa i više. Obećao sam vam da ćemo se uskoro opet vidjeti, zar ne? — reče Maloney, držeći Lorda neprestance na nišanu revolvera.

— Maloney, pamet u glavu! Zar zbog njega hoćete da završite kao zločinac? Pustite zakonu da s njim obračuna — zavapio je Jack Lord.

XV

Lord se uzalud trudio da Maloneyja opameti. Sve što mu je rekao bilo je kao gluhom dobro jutro.

— Oduzmi mu revolver i pretraži

ga! – naredio je Maloney momku koji ga je pratio.

Colfax je problijedio od straha i jedva se usudio disati kad ga je Maloney pogledao svojim crnim očima.

– Ti ćeš me, smrdljivi gade – počeo je Maloney – još moliti da te ustrijelim kad te počnem mučiti. Ponio sam i nož sa sobom – zaprijetio je Maloney Colfaxu.

Lord pogleda u nož, pa u Colfaxes. Znao je što je naumio Maloney. Colfax je razrogačio oči kad je ugledao nož u Maloneyjevoj ruci. Bio je to njegov nož, onaj isti kojim je ubio Maloneyjevu kćer.

– Sjećaš ga se, Colfaxes, zar ne? Kako ga se ne bi sjećao, pa to je tvoj nož – zadirkivao je Maloney Colfaxesa, a znoj mu je oblio sljepoočnice od uzbuđenja.

– Maloney, poslušajte me. Ne ludujte! – povikao je Lord molećivim glasom.

Ali Maloney ga nije čuo. Bio je zasljepljen i zaglušen mržnjom i željom za osvetom.

– Naslušao sam se ja dosta gadarija koje je počinio taj razbojnik. A sada ćete vi saslušati moju priču, šerife – počeo je Maloney.

– Vi zacijelo ne znate koja sve poniženja mora pretrpjeti mješanac da bi preživio u krajevima zapadno od Missourija. Ali ja znam, jer ja sam tamo odrastao. Gladovao sam, prosjačio i potucao se naokolo u dronjcima. I tada sam baš naučio kako valja mrziti, šerife. Potom sam se odskitao na istok, radio, učio, mučio se, i završio školu. Diplomirao sam medicinu, šerife. I redovito sam slao novac svojoj ženi Indijanki, za nju i kćer. Gladovao sam, ali se brinuo o njima. Kad sam se vratio, žena je bila pokopana. Ubio ju je viski, a kći mi je nestala bez traga. Tražio sam je posvuda.

Našao sam je nakon dvije godine. Svjež humak, grob bez cvijeća, tužna priča i ovaj nož. Razumijete li me, šerife?

– Razumijem vas, doktore Maloney – odvrati mu Lord – razumijem vas predobro, jer sam svojim očima vidio i gorih nesreća. Ali zapamtite, ima ljudi, kukavica, kojima nedostaje hrabrosti koju ste vi imali. I ubijete li Colfaxesa, završit ćete kao i on. A zašto da se vi, tako plemenit čovjek, ponizite i pokažete gorim od njega?

– Stoga jer nemam više za što živjeti, šerife. Stoga jer nemam više što izgubiti. Meni je ostala još samo osveta. Hoću da ga čujem kako cvili i moli me za milost, za milost da ga ustrijelim da ne mora više paklen-ski patiti. Sve ostalo mi više nije važno.

Lord je šutio. Doista, na to nije imao što odgovoriti.

– Dajte mi ključ lokota Colfaxovih lanaca – naredio je Maloney Lordu i ispružio ruku.

– To je protuzakonito. To ne možete od mene zahtijevati – odgovori mu Lord pažljivo, iskosa motreći plaćenika koji je dopratio Maloneyja.

– Ne daj me, Jack, ne daj mu ključ! – pljačljivo je zavapio Colfax.

– Šerife, dajte mi ključ ili će vam ga moj čovjek na silu oduzeti – ponovi Maloney i spusti ispruženu ruku.

Lord polagano pode rukom u džep na prsima košulje. Izvukao je ključ iz džepa i bacio ga što je dalje mogao u žbunje.

Maloneyjev čovjek skoči s konja i nasrne na Lorda.

– Jim, vrati se! – povikao je Maloney.

Ali Jim ga više nije čuo. Njegove malene očice bijahu pune mržnje i

osvete kad je nasrnuo na Lorda. Zamahnuo je da udari šerifa, ali je promašio. Lord ga udari šakom u želudac. Jim se svine kao zatvorena britva. Lord ga ponovo dohvati pod bradu. Ali Jim je bio snažan i mišićav momak i podjednako visok kao Lord. Začas se oporavio i ponovo navalio na Lorda uz glasnu kletvu. Lord odskoči u stranu i izmakne udarcu, pa odalami napadača svom snagom po nosu. Jimu odjednom ruke klonuše niz bokove, a usta se razjapiše. Pao je na zemlju kao vreća.

Lord zgrabi Jima za ramena i gurne ga svom snagom od sebe. Jim tupo udari glavom o stablo i skljkoka se u lišće i travu.

Svladan umorom, Lord pride svom konju i zabaci obje ruke preko sedla. Teško je disao i nije se ni pomaknuo kad je Colfax počeo pomagati.

– Ne, zaboga, ne, Maloney!

– I neću, ne boj se. Neću te ni bocnuti nožem dok te ne izbacim iz sedla – odvrati mu Maloney.

Maloney se više nije ni osvrtao na Lorda, i to ga je skupo stajalo. Lord je spretno izvukao revolver iz bisaga na sedlu i uperio ga u Maloneyja. Mješanac je držao nož u ruci i uživao u Colfaxovu izbezumljenu strahu. Ledima je bio okrenut šerifu Lordu.

Colfax je, međutim, vidio revolver u Lordovoj ruci iza Maloneya. Odjednom, njegov strah kao da se rasplinuo. Sjedio je na sedlu sledjen, s rukama u lisičinama i čekao.

– Okrenite se, Maloney! – naredio mu je Lord.

Maloney se okrenuo. Našao se ispred cijevi Lordova revolvera. Iznenadenje na njegovu licu preobrazilo se u bijes i očaj.

– Bacite nož, Maloney – strogo će Lord.

Nož odmah pade na zemlju u suho lišće. Maloney je stajao i osupnutno buljio u Lorda, ne trepnuvši okom.

– A sada – naredio mu Lord – lijevom rukom izvadite revolver iz unutarnjeg džepa kaputa i bacite ga na zemlju.

Maloney učini kako mu je Lord naredio. Lord malo spusti revolver. Gledali su se u oči. Doktor Maloney razvuči usta u keseli osmijeh. Oči smu mu bile crne kao mrkla noć. Bio je poražen ali ne i pobijeden. Jack uzdahne. Cijelo ga je tijelo boljelo od tučnjave sa Jimom, ali je bio čvrst kao stijena.

Naravno, mogao je doktora Maloneyja i njegova plaćenika sprovesti u St. Joe i tamo narediti da ih zatvore. No sumnjao je da bi mu to išta koristilo. Doktor Maloney je, po svemu sudeći, imao mnogo novaca. Unajmio bi odvjetnika platio kauciju, pa bi ga pustili iz zatvora i ponovo bi ga presreo u brdima.

S druge pak strane bojava se s Colfaxom ujahati u velik grad, gdje bi pobudio pozornost lovaca za nagradu, ili na skriveno Colfaxovo blago koje nije postojalo.

– Potcijenio sam vas šerife – priznade mu tiho Maloney.

– Ne, niste, doktore. Vi mislite da me je dosada služila sreća, stoga i ne odustajete od svoje nakane.

– Pravo govorite, šerife. Recite mi koliko tražite za Colfaksa – pokušao ga je potkupiti Maloney.

– Stanite uz stablo – naredi mu Lord, hineći da uopće nije čuo što ga je upitao Maloney.

Maloney je poslušno stao uz stablo. Lord je uzeo laso sa sedla i zavezao ga za stablo. Potom je podigao onesviještenog Jima sa zemlje

i zavezao ga za stablo njegovim lasom.

– Jack, ubij ga – oglasio se Colfax kad je Lord počeo vezivati Jima za stablo – Jim je zao čovjek. Nikada ti neće oprostiti što si ga pretukao.

Lord se nije na nj osvrtao.

– Slušaj, Maloney – počeo je Colfax – ona tvoja djevojčura...

– Zaveži – izdere se na nj Lord.

Colfax je odmah zanijemio. Lord je uzjahao i trenutak ozbiljnim očima promatrao Maloneya.

– Možete mi biti zahvalni, jer da vas nisam spriječio, sada bi progonio zakon vas, a ne Colfaksa. Bili biste gori od njega – podsjeti ga Lord.

– Netko će uskoro naići i odvezati nas.

– A ja se nadam da ću tada već stići u Fort Leavenworth zajedno s Colfaxom – odvrati mu Lord. Potom je odmahnuo Colfaxu.

– Naprijed, ja ću za tobom!

– Sada morate u grad do kovača da vam otvori lokot na Colfaxovim lancima, a ja ću za vama čim se oslobodim vašeg lasa – povikao je za Lordom doktor Maloney.

XVI

Lord je jahao smrknut nekoliko sati poslije susreta s Maloneyjem na strmoj obali iznad grada St. Joe. I Colfax je izgubio dar govora. I njega je uzrujao susret s Maloneyjem. Premda ga nije ozlijedio njegov je život bio svejedno sve više, u smrtnoj opasnosti. Nada u spas i slobodu bivala je svakim korakom za nj sve manja.

Napokon, kako se kraj počeo spuštati, a rijeka zakrenula u dug zavoj u Kansas, vrućina je nešto popustila, sjene se izdužile, pa ih je za-

hvatila svježina s rijeke i razbudila Colfaksa.

– Dobro si se izvukao, Jack. Mišlio sam već da nam je došao kraj – rekao je razbojnik.

– Ne bih se izvukao da je Maloney na mene potegnuo revolver dok sam se tukao s onim nasrtljivcem.

– Budala.

– Nije on budala, Erwine. Da me je ustrijelio, vidio bi uz tebe. Ti si budala. Ti si ubijao bez razmišljanja – odvrati mu Lord.

Colfax slegne ramenima kao da ga se to ništa ne tiče.

– Što misliš hoće li još dugo čekati da netko naide i odveže ih?

– Tko to zna?

Colfax se zapiljio bljedim očima u Lorda.

– Umoran si, Jack. Hajde da negdje malo predahnemo – predložio mu Colfax.

Lord je šutio. Nastavio je jahati iako je bio pretučen, iscrpljen i oznojen. I sunce se spremalo na smiraj, a on nije usporio ni ubrzao koraka konjima.

Odlučnost i upornost, ako ih prati izdržljivost, mogu čovjeku dati snage da izdrži veće napore nego životinja. Lord je znao da više nisu daleko od Fort Leavenwortha.

Sunce je rumenilom zakrnavilo preriju na zapadu. Dolje po rijeci brodovi su brektali, dimili i tulili. Ugodno predvečerje za mnoge, ali ne i za Jacka Lorda i Erwina Colfaksa.

Lord je trljao oči dlanovima da ne zaspi u sedlu. Colfaxu su okovi otvorili krvave rane na gležnjevima. Oči su mu upale u duplje, a beskrven se usne istanjile u crtdu dok je netremice promatrao svog čuvara. Colfax je poznavao te nizinne. Znao je da će uskoro stići u Leavenworth. Morao ga se oslobo-

čiti. Morao mu je pobjeći. Morao je.

Spustio se i sumrak. Lord okrene stranputicom što dalje od prometnih cesta.

Između smiraja sunca i izlaska mjeseca Colfax upita Lord kad će već stati da predahnu. Tužio se da ga peku rane na gležnjevima, jadao se da je gladan, cvilio da ga boli kralješnica od duga jahanja. Lord se, međutim, cijelo vrijeme pravio da ne čuje njegove žalopojke.

Zasjao je i pun okrugao mjesec i obasjao kraj. Noć je bila blaga i tiha. Lord je u jednom ternu pomislio da se ponovo ukrca na vlak s konjima i Colfaxom. Od Atchisona do Leavenwortha kratka je vožnja željeznicom, a na umornim konjima potrajat će bar još jedan cijeli dan. No odustao je od te pomisli zbog Maloneyja. Pokuša li ih on još jednom presresti, onda će se i on zacijelo ukrcati na vlak.

– Hej, Jack, ne mogu više. Zaspao ću i pasti sa sedla. Zar hoćeš da izdahnem pod konjem? – nije više mogao izdržati Colfax.

Lord pogleda naokolo. Zustavio se u obližnjem gajicu i sjahao. Nadao se da ih nitko neće vidjeti među sjenama drveća. Zavezao je svog konja i prišao Colfaxovu ridanu.

– Kako ćeš sada otključati lokot na lancu kad si bacio ključ? – zapita ga razbojnik.

Lord sjedne na zemlju, izuje čizme s desne noge i iz nje istrese ključić. Ponovo je obuo čizmu i ustao.

– U tebi je sam vrug, Jack. Zar uvijek nosiš sa sobom dva ključa?

– začudio se i iznenadio Colfax.

– Samo kad sprovodim okovana zločinca ogrezla u krvi – odvrati mu tihim glasom Lord.

Čim je Colfax sjahao, Lord ga

gurne da sjedne i zaključa ponovo lanac oko mladog stabla.

– Odmaraj se. Ja odoh konjima sputati noge.

Colfax otkine dugu vlat trave i počne je žvakati. Pažljivo je promatrao Lorda dok se bavio oko životinja.

– Jack, imaš li rezervni ključ i za lisičine? – upita ga razbojnik kad se Lord vratio i umorno izvalio uz njega pod stablo.

Lord zaniše glavom. Zatvorio je oči i ispružio se. Colfax je odlučio da mu ne dopusti da se odmori.

– A što ako i njega izgubiš? – uporno je nastavio razbojnik.

– Nisam ga izgubio i šuti već jednom!

Colfaxu, međutim, nije bilo do spavanja. Žvakao je travčicu i držao Lorda postojano na oku. Kako je vrijeme odmicalo, zamrli su i glasovi s rijeke i noćne životinje izvukle su se iz svojih brloga u potragu za lovinom.

– Da zapalimo? – upita Colfax kad je pretpostavio da je Lord zaspao. Bez riječi šerif posegne u džep i dobaci mu kesu s duhanom. Colfax namota cigaretu, zapali i duboko udahne plavičast dim. Kad je mislio da je Lord ponovo zaspao, baci mu kesu u krilo. Lord se trgne i spremi je natrag u džep, a zatim odmjeri Colfaksa i ustane. Okrenuo mu je leđa i izgubio se u tami.

– Jack, ne udaljuj se predaleko. Maloney može i ovdje iskrsnuti iz mraka.

Lord se nije udostojao ni da ga pogleda, a kamoli da mu odgovori. Colfax srdito zgnječi opušak cigarete, opsova i ispruži se. Nije, međutim, odspavao ni pola sata kad ga je Lord udario čizmom u potplat. Razbojnik otvori oči i vidje konje spremne za polazak.

Premda te noći nije uspio da za-

skoći šerifa, Colfax se ipak nije predavao. Kad su se idućeg jutra ponovo zaustavili da predahnu, i dok se Lord bavio oko konja, Colfax je našao oveći kamen i spremio ga u njedra pod košulju.

Lord je očito nešto posumnjao, jer kad se vratio i dobacio mu posljednju limenku sardina, sagnuo se i pregledao karike na lancu. Colfax se pri tom grohotom smijao.

— A čime bih ih prepilio?

Lord se uspravi i pogleda srdito razbojnika.

— Erwine, sutra u ovo vrijeme bit ćeš u kaznionici u Leavenworthu — podsjeti ga katko Lord.

— A kako da prepilim lanac bez turpije?

— S turpijom ili bez turpije — reče mu Lord pošto je sjeo i otvorio limenku sardina — ti ćeš sada sve pokušati da mi pobjegneš. Što smo bliže Leavenworthu, ti si sve očajniji. A utopljenik se i za slamku hvata.

Kad je pojeo sardine i obrisao usta, Lord pride Colfaxu da otključa lokot na lancu. Sagnuo se i pognuo glavu dok ga je otključavao. Čim je otključao lokot, Colfax dohvati kamen i zamahne.

Lord je više osjetio negoli vidio Colfaxov zamah rukama. U času je bio na ledima, brzo se okrenuo na bok, ali s otključanim lancem, Colfax se mogao slobodno kretati. Kamen je okrznuo Lordovo rame. Dok se Lord brže-bolje podizao na noge, Colfax pritrči i ponovo dohvati kamen.

Bacio ga je ponovo na Lorda, a zatim se sagnuo i pokupio u ruke slobodan kraj lanca koji mu je s drugog kraja bio prikovan za gležanj. Kamen je udario Lorda u slabine i ostavio ga za tren bez daha, ali ga nije srušio s nogu.

Colfax zatim potrča na Lorda vitlajući lancem po zraku kao bičem.

Lanac ošine Lorda po ledima. Lord posrne i padne od snage udarca. Podigao se u tren oka i počeo bježati. Colfax je trčao za njim svom žestinom očajnika koji se bori za život.

Erwin dohvati Lorda lancem po nogama. Lord se splete i ponovo padne naglavačke na zemlju.

Colfax ispusti iz grla pobjedonosni krik i počeo potezati lanac k sebi. Lord stisne noge i lanac među njima. Razbojnik opsova i stade trzati lancem koji Lord nije ispuštao. Lord dohvati lanac rukama i potegne ga snažno. Colfax izgubi ravnotežu. Padajući, usmjerio se ravno na Lorda.

Lord se hitro okrene na bok, i kad je Colfax tutnuo o zemlju pokraj njega, dohvati razbojnika za rame. Colfax pokuša udariti šerifa i zbaciti mu šešir s glave. Uskobeljao se nekako na koljena i posegnuo rukama za Lordovim vratom. Lord snažno zamahne i udari razbojnika ispod vilice. Colfax odjednom klone.

Blijede Colfaxove oči buljile su u Lorda. On ga odgurne od sebe, oslobodi se lanca i poskoči na noge. Krava mrlja natopila mu je nogavicu na potkoljenici gdje ga je zasjekao lanac. Disao je kratko, teško i ubrzano. Usta mu se iskriviše od boli. Više su ga boljele rane gdje ga je dohvatio lanac, nego udarci šaka Erwina Colfaxesa.

Odstupio je korak od razbojnika i promatrao ga kako trepće očima.

Lord se sagne, pograbi Colfaxesa objema rukama ispod pazuha i podigne sa zemlje. Okrenuo ga je i gurnuo prema konjima. Šutnja je teže pogadala Colfaxesa od bilo kakve psovke.

Razbojnik pride ridanu i nasloni se na sedlo. Glava mu je klonula među ramena, a prsa su mu se nadižala dok je otvorenim ustima

hvatao dah.

– Penji se na konja! – naredio mu je Lord i grubo ga podigao u sedlo. Dohvatio je lanac i zaključao ga pod trbuhom ridana, a zatim i sam uzjahao.

Prošlo je mnogo vremena prije nego što su se ponovo pogledali. Sunce ih je grijalo, a toplina je godila Lordu i ublažila mu bol u nogama i ledima. Smotao je cigaretu i zapalio, a zatim nijemo dobacio kesu s duhanom Colfaxu.

Colfax je pušio i bezvoljno gledao preda se.

– Što sad hoćeš? Pokušao sam. Nisam uspio, ali sam barem pokušao. Nemam sebi što predbaciti – govorio je Colfax jednoličnim glasom kao da govori sam sebi i opravdava se.

– Erwine – reče mu Lord umornim glasom – tvoja je nesreća da ti u životu činiš sve u krivo vrijeme.

– Rekao sam ti još u Montani da...

– Sjećam se ja dobro što si mi rekao, ali ti si, na žalost, čini mi se, zaboravio što sam ja tebi na to odgovorio. Rekao sam ti – podsjetio ga je Lord – da ću te dovesti u Leavenworth na sedlu ili prebačena potrbuške preko sedla. Uzjoguniš li se još jednom, Erwine, u Leavenworth ćeš stići mrtav, prebačen preko sedla.

XVII

Stigli su do Atchisona i zaobišli ga. Onkraj Atchisona skutrio se u sjeni topola uz rijeku dremljiv gradić Oak Mills. Poslije Oak Millsa čekao ih je Fort Leavenworth.

Lord je pažljivo šibao pogledom oko sebe. Vidio je tu i tamo po koja farmerska kola i neke konjanike, ali nitko nije pokazivao posebna zanimanja za dvojicu odrpanih,

preplanulih, mršavih i umornih jahača na izglednijim konjima. Najvjerojatnije im se nisu ni usudili prići.

Rijetko su kad Lord i Colfax izmijenili pokoju riječ. Lorda su boljale noge od udarca lancem, i leđa od udarca kamena. Colfax se pak posve zatvorio u sebe, krvavih očiju. Neprestano je strijeljao pogledom po okolišu kao da odnekud traži spas u posljednji čas.

Kad su se približili, naselju Oak Mills na zavoju rijeke, Lord ugleda četiri konjanika. Jahali su prema njima.

– Maloney! Kladim se u sve što imam, premda je nepojmljivo kako mu je uspjelo da nas pretekne – rekao je glasno.

Colfax se trgne. Prijavom je rukom obrisao ispucane suhe usne.

– Ovaj put pucaj prvi – zarežao je.

Konjanici su okrenuli konje i odjahali u galopu prema istoku.

– Postao si nervozan kao stara baba, Jack. Grdno te je uplašio taj mješanac – posprdno ga je ismijao Colfax kad su konjanici nestali iza obzorja.

Lord se obično ne bi osvrtao na takva zajedljivapodbadanja, ali živci su mu doista bili napeti.

– I jesam, jer ne bih volio gledati kako ti Maloney ostrim nožem kopa oči i reže tvoj pogani jezik. Kako te škopi i siječe ti tetive. A to te, bogami, čeka, zaskoči li nas ponovo.

– Neće dok ti nosiš na prsima tu zvijezdu, jer je tvoja dužnost da me sprovedeš do Fort Leavenwortha i predaš tamo – odvрати mu Colfax zažarenih očiju.

Nekoliko kilometara dalje, odakle se dobro vidjelo naselje Oak Mills uz obalu rijeke, tri su se konjanika pojavila na strmoj obali. Zastali su. Očito su pažljivo proma-

trali Lorda i Colfaxes.

– On je. Onaj gologlavi! – panično će Colfax.

Lord je bez odgovora i pozorno promatrao tri konjanika u daljini. Kad su projahali mimo njih na udaljenosti od oko dvjesto metara, Lord se okrenuo za njima. I Colfax se osvrnuo, ali iza njih više nije bilo nikoga.

– Zašto bulje u nas, da mi je znati? – izusti Colfax kao da razgovara sam sa sobom.

Oko podneva su prešli i Oak Mills. Ostavili su ga za sobom s lijeve strane u sjeni visokih topola.

Na goloj preriji žarila je nesnosna vrućina. Kad su nabasali na plitak lijeni potočić, Colfax se potužio da je žedan. Lord mu je oslobodio noge, i pustio ga da sjaše i da se napije. Pošto ga je ponovo vezao, poveo je i konje da ih napoji. Legao je i sam potrbuške uz vodu i požudno se napio.

– Postao si vrlo oprezan, Jack. Bojiš se da me ne izgubiš. Zacijelo ti je vraški stalo do nagrade za moju glavu, zar ne? – podbode ga pakosno Colfax.

Lord je ustao i smotao cigaretu. Kad ju je zapalio, počeo se ponovo ogledavati. Okrenuo je leđa Colfaxu. Lorda je tješila pomisao da s Colfaxom mora provesti još samo jednu noć.

Ostavili su potočić za sobom i krenuli prema jugu. Oko dva sata poslije podne Colfax zatraži duhana. Lord mu dobaci kesu s duhanom.

– Još malo, pa nestalo – napomene tiho Colfax dok mu je vraćao kesu.

– Dosta do Leavenwortha – podsjeti ga suho Lord.

– A što se ti neprestano osvrćeš? Očekuješ li možda Maloneyja? Taj se mora vraški potruditi da nas

stigne, ili odustati – reče Colfax kad je zapalio cigaretu.

– Gledam da li nas netko slijedi, Erwine. Maloney hoće tebe, a ne mene, ne zaboravi – odvrati mu Lord.

– Gle, Jack, ravno ispred nas opet ona trojica! – povikao je iznenada Colfax.

Lord prostrijeli pogledom poljanu.

– Gdje? Ja nikoga ne vidim.

Colfax zabaci jogunsto glavu i prasne u promukao i hrapav hihot.

– Grdno sam te uplašio, zar ne?

– zagraktao je Colfax likujući.

Lord se ogleda oko sebe razjaren, ali ne reče ništa. Zapravo je žalio Colfaxes. Bila je to možda posljednja neukusna šala čovjeka osuđena na vješala.

Nekoliko kilometara dalje nizvodno konjanici su se doista pojavili. Colfaxu više nije bilo do šale. Skupio je ramena i nijemo buljio u njih. Lord skrene konje prema istoku ne bi li nekako izbjegao susret s njima. Konjanici su odmah podboli konje da im presijeku put.

– Maloney i nitko drugi – procijedi kroza zube Colfax.

I nije se prevario.

I Lord ga je odmah prepoznao. Još prije nego što mu je došao na domet revolvera. Dva konjanika koji su pratili Maloneyja, zastala su malo za njim.

Lord zaustavi konje i potegne revolver.

– Taj je doista uporan – prošapta Lord.

– Ubij ga! Čim ti dode na domet revolvera. I pazi da ne promašiš. Pucaj mu u trbuh – zasiktao je Colfax dok je još Maloney jahao ravno prema njima.

Lord je šutke promatrao Maloneyja.

– Što čekaš? Pucaj! – zauriao je Colfax kad im se Maloney približio.

– Drži jezik za zubima! – odbrusio mu je Lord dok mu se znojio dlan u kojem je držao revolver.

– Pucaj ili bježimo odavde, Lorde! Ako me dohvati, imat ćeš me na savjesti – rešao je Colfax.

– Zar ti znaš što je to savjest, Erwin? Prestani hlebetati. Mogao bi te čuti – upozori ga Lord.

Maloney je potegnuo uzde i zaustavio konja dvadesetak metara ispred Lorda i Colfaksa.

– Ponovo ste nas prestigli, doktore.

– Platilo sam za to dvije stotine dolara kapetanu broda ali se isplatilo – odvrati mu Maloney piljeći u Colfaksa.

– A koliko ste platili revolverašima? – upita ga Lord.

– Dvadeset dolara. Dode li do pucnjave, trideset.

– Rado bih vam pomogao da ne morate rasipati novac, doktore.

– I možete, samo ako hoćete – odvrati mu Maloney i nakrivi glavu.

– Ako mislite da ću vam izručiti Colfaksa, moram vas razočarati. Ne mogu to učiniti – odlučno će Lord.

– Ne, nije to što ja hoću. Dopustite mi samo da jašem s vama.

– A zašto hoćete jahati s nama, doktore. Što ste naumili? – upita ga Lord.

– Želim da porazgovaramo. Zaželio sam se društva, šerife – odvrati mu Maloney i kiselo mu se nasmiješi.

Lord je neko vrijeme šutio i razmišljao. Znao je da Maloney više ne namjerava svojom rukom ubiti Colfaksa. Htio ga je mučiti svojom prisutnošću. Maloney ga je htio duševno satrti, kad ga već nije mogao

spraviti sa zemljom. No, ne dopusti li Maloneyju da jaše s njim, Maloney će ih svejedno pratiti u stopu. Jahat će im za petama u pratnji dvojice revolveraša i Colfaksa izluditi od straha. A njemu, Lordu, neće dati ni oka da sklopi.

Lord je odabrao manje zlo. Dopustio je da ih Maloney prati, da im jaše uz bok. Tako je Lord morao držati na oku samo jednog protivnika, umjesto trojice, a Colfax će na kraju poželjeti da se što prije otarasi nametljivosti osvetoljubiva mješanca i da ga Jack što prije preda u ruke pravdi u Fort Leavenworthu.

– Onda, što ste odlučili, šerife? – upita ga Maloney pomalo nestrpljivo.

– Jahat ćete s nama. Predajte mi nož i revolver – odvrati mu odlučno Lord.

Colfax počeo psovati kad je to čuo. Lord se pak pravio gluh. Maloney dojaha do Lorda i preda mu nož i revolver koje Lord spremi u bisege.

– A sada otpustite vaše revolveraše. Maloney, pazite se. Skrivate li oružje, nemojte ga nikada potegnuti na mene. Čim posegnete rukom u džep, ustrijelit ću vas. Je li vam to jasno?

– Jasno – složi se kratko plećati mješanac, pa okrene konja i odmahne revolverašima da ih napuste.

Lord je jahao u sredini, između Colfaksa i Maloneyja. Projahali su nekoliko kilometara, a Maloney nije izustio ni slova, a nije se ni udostojao da pogleda razbojnika koji mu je namilosrdno ubio kćer. Osjećala se napetost. Lord duboko udahne.

Colfax nije skidao očiju s Maloneyja. Kad je doktor posegnuo u džep po rupčić da obriše znoj s lica,

Colfax je povikao Lordu da se čuva. Maloney ga je na to samo prezrivo i bez riječi pogledao. Mirno je spremio rupčić natrag u džep.

Lordovi su živci bili napeti kao strune. Vrućina što ih je pritiskala samo ga je još jače razdraživala. Počeo je žudjeti za hladovinom i svježim večernjim povjetarcem.

XVIII

Tako su jahali do prvog sumraka, napetih živaca, motreći jedan drugoga ispod oka, nijemi, brižljivo pazeci na svaku kretnju onoga drugog. Lordu je bilo naigore kada se spustio mrkli mrak poslije zalaska sunca, prije nego što se na nebu pomolio mjesec.

Na sreću se ništa nije dogodilo. Colfax je držao svog konja na određenom razmaku od Lordova za kojeg je bio vezan lasom. Maloney je tromo jahao uz njih. Rijetko kad bi podigao pogled i ogledao se oko sebe, a tada bi tupo i dugo buljio u Colfaksa.

Napokon je izašao i mjesec, velik, okrugao i prozračan, obasjavši zemlju sablasnom svjetlošću. Jack se malo opustio, pa je prihvatio i cigaru koju mu je ponudio Maloney. Sagnuo se nad rasplamsalu šibicu i naglo uspravio čim mu je jak duhan otjerao san s očiju.

Zaustavili su se nešto kasnije u dubokoj noći. Maloney je i dalje uporno šutio. Lord je Colfaksa zaključao pod stabalcem i ostavio ga da tamo čuči. Dobacio mu je svoju gotovo praznu kesu s duhanom, a zatim domahnuo Maloneyju da pođe s njim i pomogne mu konjima sputati noge.

Noć je bila topla, a oko njih grobna tišina. Činilo im se kao da su sami na svijetu. Maloney je pazio da se Lord kreće neprestance ispred njega dok su rasedlavalali konje

i sputavali im prednje noge. Zatim se okrenuo i zagledao prema stabalcu za koju je Colfax bio zaključan lancem.

— Pitate se što se to dogodilo sa mnom da sam se posve promijenio, zar ne? Predobro vas razumijem. Iz očiju sam vam mogao čitati misli danas poslije podne, šerife. Indijanci se često služe prezirom i porugom da ponize protivnika. I vi ste mislili da je to moja namjera kad sam vam se pridružio, zar ne? — rekao je Maloney.

— Da, mislio sam — priznade otvoreno Lord dok je gledao u crne oči tamnoputog Maloneya — a sad mi se opet čini da ste se priklonili šutnji nas bjelokožaca.

Maloney potrese niječeno glavom.

— Ne, nisam. Šerife, nikada do sad nisam sreo tako čvrsta i postojana čovjeka. Čvršći ste od mnogih Indijanaca. Vi nikad ne griješite, šerife — odgovori mu Maloney, ne skidajući pogleda s Lorda.

— Ne griješim li, doktore?

— Sjećate li se što ste mi onomad rekli — nastavi Maloney poslije kraće šutnje — kad ste me zavezali za ono stablo u šumi? I imali ste pravo. Ne vrijedi sve žrtvovati da bi se čovjek osvetio ništariji kao što je Colfax.

Zašutio je i duboko uzdahnuo, pa nastavio.

— Sve one dane koje sam proveo perući tuđe prijava podove, gladan i umoran, i sve one godine bijede i neimaštine za vrijeme studija, zar sve to da žrtvujem i da ostanem bez budućnosti, bez svog humanog poziva zbog nekoga tko je krvav do lakata, kao što je Colfax. A ne. Dobro ste me savjetovali. No ipak, šerife, mržnja lako obuzme i zaslijepi i školovana čovjeka poput mene. Mržnja i želja za osvetom.

Zaboravivši da je Colfaxu dao svoju kesu s duhanom, Jack poče prevrtati po džepovima. Kad je to Maloney vidio posegne u džep i izvadi iz njega dvije cigare. Jednu je pružio Lordu, a drugoj je odgrizao kraj, ispljunuo ga i kresnuo šibicu, pa zapalio. Kad je otpuhnuo prvi dim, zagledao se u nebo.

— Šerife, želim prisustovovati Colfaxovu smaknuću, kad ga budu vješali. Bit ću i time zadovoljan, premda sam drukčije zamišljao njegovu smrt. Ja nisam čistokrvan Indijanac i zaboravit ću osvetu, priklonit ću se zakonu bijelih ljudi.

Lord se zagledao u žar cigare. Prečesto je on vidio kako vješaju ljude i nerado se toga sjećao. Ali on nije bio Maloney. On je bio samo nepristrana ruka pravde i zakona.

— Ako će vas to zadovoljiti — gotovo je prošaptao — ja ću se pobrinuti da vas puste da uživate u njevogovoj smrti.

— To vam se gadi, zar ne, šerife?

— Gadi i ne gadi, doktore, jer tko sam ja da sudim Colfaxu ili vama? Mučno mi je gledati kako čovjeka vješaju, jer ja mrzim smrt, svaku smrt, pa i onu na vješalima, pogotovu mlada i zdrava čovjeka. Ali meni nije nitko nasmiljeno preklao kćer jedinicu. Razumijem vas, pa vas stoga i ne osuđujem. Svejedno, nešto vam ipak moram kazati, doktore. Divim se vašoj upornosti i drago mi je što više nismo neprijatelji. Ako se tako uporno borite protiv smrti vaših bolesnika kao što se borite za smrt Colfaksa, onda vam sve opraštam.

Maloney se na tu laskavu Lordovu izjavu nije ni nasmiješio, samo su mu oči bljesnule od zadovoljstva.

— Znam da me možete optužiti da sam ometao čuvara reda i zako-

na u obavljanju njegove dužnosti, šerife. Kažite, hoćete li me doista i prijaviti vlastima?

Lord niječno potrese glavom, pa strese pepeo s opuška cigare.

— Što vam je, Maloney, pa ja vama baš ništa ne zamjeram. Zapravo, da vam kažem istinu, već se dugo nisam osjećao ovako ugodno kao noćas u vašem društvu.

— Zar stoga što ste Colfaksa doveli pred vrata kaznionice u Fort Leavenworthu?

— I stoga, svakako, ali ne samo stoga. Razmišljao sam mnogo o vama, doktore — nastavio je tihim glasom Lord — otkada smo se prvi put sukobili. Zapravo, pitao sam se, ako čovjek napinje svoj um, svaki svoj mišić, da u životu nešto postigne, kako to da odjednom može postati slabić i odbaciti sve za što se borio, sve svoje ideale ako baš hoćete, samo stoga da se nekome osveti? Vidite, to me mučilo. I sada, dok s vama ovdje razgovaram, osjećam se više nego zadovoljan, jer ste svladali slijepu mržnju i niste zbog nje odbacili sve što ste u životu postigli i završili u zatvoru. Tako sam zaključio da još ima nade za sve nas, pa se divim ljudskom umu i srcu.

— Za sve nas, šerife? Zar i za Colfaksa?

— Ne, doktore, ne i za Colfaksa. Za njega nikada nije ni bilo neke nade, što samo potvrđuje da će, na žalost, uvijek biti i ljudi poput Colfaksa.

Maloney na to nije ništa odgovorio, jer mu nije imao što odgovoriti. Lord je pažljivo gledao njegove tamne oči, stisnute i napete vilice.

— Šerife, ako ste doista odlučili da što prije stignete u Fort Leavenworth, vrijeme je da krenemo — reče mu poslije dulje šutnje Maloney.

— Imate pravo. Ponoć tek što nije prošla. I konji su se odmorili, a Col-

fax ... ha ... on tako i tako neće no-
čas moći zaspati.

Kad su doveli konje, Jack vidje Colfaxes na nogama, naslonjena na stablo. Nije spavao. Zacijelo nije htio prospavati posljednju noć u svom životu izvan zatvora.

Osedlali su konje i uzjahali, kad je Lord zaključao lanac kojim su bile okovane Colfaxove noge pod truhom njegova ridana.

Leavenworth im je bio tako reći nadohvat ruke. Izronio je pred njima iz jutarnje sumaglice što se vukla površinom rijeke, ponosit sa svojom tvrđavom i državnim kaznionicom od siva kamena.

— Maloney — počeo Colfax dok je prstima lakomo trpao sardine u usta — što čekaš. Navali, sada ili nikada više.

Lord je nopomično buljio u doktora. Maloney presiječe prezirnim pogledom Colfaxesa. Nije se udostojao ni da mu odgovori na njegov drski izazov.

Okrenuli su konje i pošli nizbrdo prema obali. Počeli su presijecati uske staze i razrovane seoske ceste, jašući ravno prema gradu na obali rijeke. Sunce je upravo izronilo u svom potpunom sjaju iza obzorja na istoku i nebo obasjalo plavetnilom.

— Maloney, kaži, kako ćeš me priklati kad Lord ima tvoj nož? — nastavio je izazivati Colfaxes.

Maloney je i dalje uporno šutio, stiskajući zube, a Colfax nehajno baci na zemlju praznu limenku. Obje je ruke u lisičinama obrisao o prijavu, raspranu košulju što je visjela na njemu u krpama.

— Ti misliš da ćeš me zastrašiti svojom šutnjom, zar ne? E, nećeš. Više te volim ovakva nijema negoli krvoločna, kakav si bio. Jack te naučio pameti, zar nije? — nastavio je blebetati Colfaxes, a doktor Malo-

ney nije više mogao izdržati razbojnikovo izazivanje.

— Nemoj se zavaravati, Colfaxes — progovorio je napokon doktor Maloney — jer onaj tko se posljednji smije, najslabije se smije. A ja ću ti se smijati u lice prije nego što izdahneš. Posljednje ljudsko lice koje ćeš vidjeti pred sobom prije nego što umreš, bit će moje. Pratit ću te u stopu do groba i šutjeti, smješajući se od zadovoljstva... Stajat ću u prvom redu pod vješalima i gledati kako ti krvnik stavlja omču oko vrata i likovati od sreće kad se pod tobom otvore vratašca u podu i kad se tvoje mrtvo tijelo zanjise na vješalima. Zapamti, posljednje lice u koje ćeš buljiti u svom životu, bit će moje. Posljednje što ćeš čuti, bit će moj nijemi hihot.

Colfax obrisa usta rukavom svoje prijava i smrdljive košulje dok je pomno piljio u gole kamene zidine tvrđave Fort Leavenwortha, u uznošite zidine obasjane prvim jutarnjim zlaćanim zrakama sunca.

— Proklet da si, Jack — počeo je psovati Colfaxes — jer si me ti ovamo doveo! Ti si me zakopao! I žao mi je da ti onomad nisam kamenom rasmrskao lubanju, lancem prosuo mozak po ledini! Proklet da si!

Jack Lord je hinio da ga i ne čuje.

Spustili su se niz obalu u grad koji se upravo budio iza sna. Ljudi koji su izlazili iz svojih kuća znatiželjno su ih pratili pogledima. Buljili su u Colfaxesa upalih očiju, prijava, poludivlja; u Jacka Lorda koji nije ostavljao ništa ljepši dojam, ali je barem jahao uspravno svog dorata; u ğologlava, tamnoputa, plećata mješanca ovješena gusta brka.

Stanovnici Leavenwortha bijahu ljudi naviknuti na takve okrutne i tužne prizore, ali zacijelo taj dugo neće zaboraviti, jer im je razbojnik Colfaxes drsko i nabusito uzvraćao

pogleda. Svi su odmah, vidljelo im se na licima, prepoznali poznatog ubojicu.

U središtu grada presreo ih je gradski šerif. Lord zaustavi konja i vršcima prstiju desne ruke dotakne obod svog zgužvanog i uprljanog šešira.

– Nije li to s vama Erwin Colfax?

– upita ga gradski šerif.

– Da. Vodimo ga u državnu kaznionicu.

– A tko ste vi?

– Ja sam Jack Lord, savezni šerif iz Denvera.

– A tko je ovaj s vama? – upita ga gradski šerif i pokaže prstom u doktora Maloneyja.

– Moj prijatelj, doktor Maloney. Što vas još zanima, šerife? – odvrati mu Lord mrzovoljno.

– Zanima me zašto tog gada Colfaxes niste ustrijelili na putu ovamo.

Pretvarajući se da nije čuo pitanje gradskog šerifa, Lord podbode konja i nastavi prema državnoj kaznionici. Premda ga je obuzeo osjećaj zadovoljstva što je završio težak zadatak, ipak mu nekako bi žao bijednika s kojim je projahao dug put od Pine Ridgea do Fort Leavenwortha.

Maloney je dobro poznavao Fort Leavenworth i put do državne kaznionice, a Colfax je jahao uz njih kao čovjek u snu, opčinjen i malaksao.

Zaustavili su se ispred stražarnice na ulasku u nekadašnju gradsku tvrđavu u kojoj je bila državna kaznionica. Pred njima su se uzdizali visoki debeli kameni zidovi. Stražar u plavoj uniformi izašao im je u susret iz stražarnice s puškom u ruci. Kimnuo im je uljudno glavom u znak pozdrava, ali se svejedno držao na određenu razmaku od njih.

Lord mu pruži uzde Colfaxova rida.

– Doveo sam vam Erwina Colfaxesa. Ja sam savezni šerif Jack Lord iz Denvera. Potpišite mi dokumente o izručenju.

Stražar se okrenuo i pozvao stog starješinu iz stražarnice. Poslije čovjek s oznakom čina na rukavu izašao je iz stražarnice. Pozdravio je Lorda i uzeo dokumente što mu ih je pružio. Smrknutim je pogledom ošinuo Colfaxesa i vratio se u stražarnicu. Potpisao je priznanicu i ponovno izašao, pa je dao Lordu.

– Sudeći po vašem izgledu, reklo bi se da vam je potreban odmor, šerife. Neki su se ljudi ovdje kladili da nikada nećete stići – reče i pruži ruku. – Molim vas, dajte mi ključ. Ovdje Colfax neće morati hodati okovan.

Pošto mu je Lord predao ključ, ostao je sjediti u sedlu i zajedno s Maloneyjem promatrao Colfaxesa dok mu je komandir straže otključivao lanac i skidao ga sa sedla.

– Jack, izađem li ikada živ odavde, naći ću te makar i na kraju svijeta i oderati te živa – dobaci mu Colfax kad ga je stražar gurnuo prema teškim vratima kaznionice.

– Čekat ću te, Erwine – odgovori mu Lord i kiselo se nasmiješi.

Teška se željezna vrata zatvoriše za Erwinom Colfaxom, i krvoločni razbojnik zauvijek nesta iz života saveznog šerifa Jacka Lorda.

– Šerife, molim vas, podite sa mnom – javio se Maloney, kad su ostali sami.

Lord se okrene i pogleda ga. Slegnuo je napokon ramenima. Bio je umoran, žedan, gladan, a istodobno mu je pao težak kamen sa srca.

– Vodite me, Maloney, kamo hoćete – odvrati i krene za njim.

Grad se već probudio iz sna. Ulice su vrvjele ljudima i gustim prometom. Kad su izbili u široku ulicu s drvoredom, zaustavili su se ispred

najboljeg hotela u gradu. Kad su sjahali, iz hotela istrčase dva mlada i snažna mladića koji preuzeše uzda njihovih konja. Lord je odmah prepoznao dvojicu revolveraša koji su pratili Maloneya do Oak Millsa.

– Šerife, prije nego što prozborite i riječ, dopustite da vas upoznam sa Johnom i Cliffom Scottom.

Lord ih znalački pogleda.

– Doktore, pa to su...

– Točno, braća Marie Scott – prekine ga Maloney, pa doda:

– Djevojka se brinula zbog vas. Brzojavila je braći da vam pomognu, ako ustreba. Zaskočili su me u Oak Millsu. Shvatio sam da sam poražen. Dogovorio sam se s njima. Obećao sam im da više ništa neću pokušavati – reče tiho Maloney i slegne ramenima.

– I sada vas ostavljam – dodao je Maloney – i nadam se, šerife, da ćemo se uskoro ponovo vidjeti, ako me pozovete na svadbu.

Lord mu se srdačno nasmiješi i pruži mu ruku. Sažalio mu se taj jadni Maloney, čovjek skrhan bolom, liječnik kojem je jedva uspjelo da izliječi svoje ranjeno srce poslije gubitka kćeri jedinice. Ostao je sam kao drvo u gori.

– Dogovoreno, doktore, do skora videnja – bilo je sve što je Lord rekao dok mu je stiskao ruku na rastanku.

– Šerife – reče Maloney – djevojka, koja vas voli više od svega na svijetu, čeka vas u predvorju hotela. Požurite.

Lord se okrenuo. Marie Scott, plemenita i najljepša djevojka iz njegovih snova, stajala je na trijemu hotela i čekala ga, smiješeći mu se.

KRAJ

U PRIPREMI:

Charles C. Garrett:
TRAGOM POKOLJA

AKO
VOLITE STRIP,
ONDA JE TO...

